

SLUŽBENI GLASNIK

REPUBLIKE SRPSKE

Jezik
bošnjačkog naroda

JU Službeni glasnik Republike Srpske,
Banja Luka, Veljka Mladenovića bb
Telefon/faks: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs.oglasni@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Utorak, 13. novembar 2018. godine
BANJA LUKA

Broj 104 God. XXVII.

Žiroračuni: Nova banka a.d. Banja Luka
555-007-00001332-44
NLB banka a.d. Banja Luka
562-099-00004292-34
Sberbank a.d. Banja Luka
567-162-10000010-81
UniCredit Bank a.d. Banja Luka
551-001-00029639-61
Komercijalna banka a.d. Banja Luka
571-010-00001043-39
Addiko Bank a.d. Banja Luka
552-030-00026976-18

1988

Na osnovu člana 43. stav 3. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08) i člana 7. Zakona o izvršenju Budžeta Republike Srpske za 2018. godinu ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 114/17 i 45/18), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, donosi

ODLUKU

O ODOBRAVANJU SREDSTAVA ZA SOCIJALNO ZBRINJAVANJE RADNIKA

I.

Odobrava se isplata sredstava za socijalno zbrinjavanje radnika u iznosu od 1.612.462,16 KM za uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za 820 radnika iz 24 preduzeća, koji su procesom stečaja preduzeća ostali bez zaposlenja ili su ispunili uvjet za starosnu penziju.

II.

Sredstva iz tačke I. Odluke raspoređuju se:

- Fondu PIO Republike Srpske u iznosu od 1.612.462,16 KM, od čega je iznos od 1.430.847,53 KM za izmirenje doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za radnike preduzeća: AD "Hitt" Ilidža iz Istočne Ilidže, ODP "Ozrenka" iz Petrova, AD Industrija konfekcije "Novoteks" iz Trebinja, Državno preduzeće za projektovanje i inženjering "Semberija projekt" iz Bijeljine i Apoteka "1. maj" iz Vlasenice, a iznos od 181.614,63 KM je za uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za 27 radnika iz 19 preduzeća koji su se prijavili na Javni poziv Fonda PIO Republike Srpske do 30.9.2018. godine, u skladu sa Rješenjem Vlade Republike Srpske, broj: 04/1-012-2-32/18, od 11.1.2018. godine, koji sa uplatom navedenih sredstava stiču uvjete za starosnu penziju.

III.

Sredstva iz tačke I. Odluke osiguravaju se iz Budžeta Republike Srpske sa pozicija 488100 - Program socijalnog zbrinjavanja radnika, u okviru Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite (organizacioni kod 2058), i to prijenosom sredstava:

- JRT žiroračun broj: 555-000-0005368483 kod Nova banka a.d. Bijeljina u iznosu od 1.612.462,16 KM.

IV.

Za realizaciju Odluke zadužuju se Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite i Ministarstvo finansija.

V.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2879/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

1989

Na osnovu člana 43. stav 3. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08), člana 81. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18), člana 28. stav 2. Zakona o državnim službenicima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 117/11, 37/12 i 57/16) i člana 12.b i člana 28. stav 1. Uredbe o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u republičkim organima uprave Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 8/09 i 105/11), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, donosi

ODLUKU

O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PRAVILNIK O UNUTRAŠNJOJ ORGANIZACIJI I SISTEMATIZACIJI RADNIH MJESTA U MINISTARSTVU ZA EKONOMSKE ODNOS I REGIONALNU SARADNJU

I.

Daje se saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.

II.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2881/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

1990

Na osnovu člana 33. stav 3. Zakona o eksproprijaciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, donosi

RJEŠENJE

1. Republici Srpskoj nakon konačnosti rješenja o potpunom eksproprijaciji dozvoljava se stupanje u posjed nekretnina eksproprijiranih Rješenjem Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područne jedinice Prnjavor, broj: 21.36/473-3-66/18, od 7.8.2018. godine, a u svrhu izgradnje pristupnih puteva na dionici autoceste Banja Luka - Doboj:

- k.č. broj: 1540/4, kultura - njiva, klasa 5, površine 311 m², upisana u p.l. broj: 1177/4, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Musić Spasoja Stanojka sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1933/, upisanoj u zk. ul. broj: 116 KO Štrpci, kao vlasništvo: Musić rođ. Živković (Spasoje) Stanojka sa 1/1 dijela, bez tereta;

- k.č. broj: 1540/7, kultura - njiva, klasa 5, površine 978 m², upisana u p.l. broj: 1177/4, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Musić Spasoja Stanojka, r. Živković, sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1944/4, upisanoj u zk. ul. broj: 1353 KO Štrpci kao suvlasništvo: Musić (Blagoje) Zdravko sa 7/150 dijela, Čavić (Peje) Dragomir sa 1/30 dijela, Burić (Veljko) Nemanja sa 1/30 dijela i drugi, bez tereta;

- k.č. broj: 1544/3, kultura - voćnjak, klasa 3, površine 181 m², upisana u p.l. broj: 1177/4, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Musić Spasoja Stanojka, r. Živković, sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1930/21, upisanoj u zk. ul. broj: 116 KO Štrpci, kao vlasništvo: Musić rođ. Živković (Spasoje) Stanojka sa 1/1 dijela, bez tereta;

- k.č. broj: 1544/4, kultura - voćnjak, klasa 3, površine 12 m², upisana u p.l. broj: 1177/4, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Musić Spasoja Stanojka, r. Živković, sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1930/22, upisanoj u zk. ul. broj: 116 KO Štrpci, kao vlasništvo: Musić rođ. Živković (Spasoje) Stanojka sa 1/1 dijela, bez tereta.

Predmetne nepokretnosti su u stvarnom i faktičkom vlasništvu Musić rođ. Živković Stanojke sa 1/1 dijela.

2. Prije predaje u posjed eksproprijiranih nekretnina prvo-stepeni organ osigurat će sve dokaze koji su potrebni za određivanje naknade za eksproprijirane nekretnine.

3. Tužba podnesena protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

4. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2889/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

1991

Na osnovu člana 33. stav 3. Zakona o eksproprijaciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 112/06, 37/07, 66/08, 110/08 i 79/15) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, d o n o s i

RJEŠENJE

1. Republici Srpskoj nakon konačnosti rješenja o potpunom eksproprijaciji dozvoljava se stupanje u posjed nekretnina eksproprijiranih Rješenjem Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Područne jedinice Prnjavor, broj: 21.36/473-3-38/18, od 6.8.2018. godine, a u svrhu izgradnje pristupnih puteva na dionici autoceste Banja Luka - Doboj:

- k.č. broj: 1275/4 kultura - njiva, klasa 5, površine 101 m², upisana u p.l. broj: 1259, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Stančić Bosiljka rođ. Gatarić sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1732/25, upisanoj u zk. ulošku broj: 1363 KO Štrpci, kao suvlasništvo: Gatarić rođ. Sekulić (NN) Draginja sa 2/27 dijela, Gatarić (Arsenije) Veljko sa 2/27 dijela, Rakić rođ. Gatarić (NN) Milica sa 2/27 dijela i drugi bez tereta;

- k.č. broj: 1275/5 kultura - njiva, klasa 5, površine 434 m², upisana u p.l. broj: 1259, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Stančić Bosiljka rođ. Gatarić sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1732/26, upisanoj u zk. ulošku broj: 1363 KO Štrpci, kao suvlasništvo: Gatarić rođ. Sekulić (NN) Draginja sa 2/27 dijela, Gatarić (Arsenije) Veljko sa 2/27 dijela, Rakić rođ. Gatarić (NN) Milica sa 2/27 dijela i drugi bez tereta;

- k.č. broj: 1275/6 kultura - njiva, klasa 3, površine 418 m², upisana u p.l. broj: 1259, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Stančić Bosiljka rođ. Gatarić sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1732/27, upisanoj u zk. ulošku broj: 1363 KO Štrpci, kao suvlasništvo: Gatarić rođ. Sekulić (NN) Draginja sa 2/27 dijela, Gatarić (Arsenije) Veljko sa 2/27 dijela, Rakić rođ. Gatarić (NN) Milica sa 2/27 dijela i drugi bez tereta;

- k.č. broj: 1445/5 kultura - njiva, klasa 5, površine 195 m², upisana u p.l. broj: 1259, KO Gornji Štrpci, kao posjed: Stančić Bosiljka rođ. Gatarić sa 1/1 dijela, a što po staroj izmjeri odgovara k.č. broj: 1732/27, upisanoj u zk. ulošku broj: 1363 KO Štrpci.

Predmetne nepokretnosti su u stvarnom i faktičkom vlasništvu Stančić Bosiljke rođ. Gatarić.

2. Prije predaje u posjed eksproprijiranih nekretnina prvo-stepeni organ osigurat će sve dokaze koji su potrebni za određivanje naknade za eksproprijirane nekretnine.

3. Tužba podnesena protiv ovog rješenja ne odgađa njegovo izvršenje.

4. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2888/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

Na osnovu člana 15. stav 1. tačka z) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08) i člana 25. Zakona o državnim službenicima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 117/11, 37/12 i 57/16), Vlada Republike Srpske, na 202. sjednici, održanoj 9.11.2018. godine, d o n o s i

RJEŠENJE**O RAZRJEŠENJU VRŠIOCA DUŽNOSTI ZAMJENIKA DIREKTORA REPUBLIČKOG SEKRETARIJATA ZA ZAKONODAVSTVO**

1. Milena Simović, vršilac dužnosti zamjenika direktora Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, razrješava se dužnosti zbog ispunjavanja uvjeta za odlazak u penziju.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2878/18
9. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

Na osnovu člana 15. stav 1. tačka z) i člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08) i člana 25. Zakona o državnim službenicima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 117/11, 37/12 i 57/16), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, d o n o s i

RJEŠENJE**O RAZRJEŠENJU POMOĆNIKA DIREKTORA REPUBLIČKOG SEKRETARIJATA ZA ZAKONODAVSTVO**

1. Miroslavka Vojvodić, diplomirani pravnik, razrješava se dužnosti pomoćnika direktora za državnu upravu u Republičkom sekretarijatu za zakonodavstvo zbog ispunjavanja uvjeta za odlazak u penziju.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2877/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

Na osnovu člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08) i člana 18. stav 2. Zakona o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 68/07, 109/12 i 44/16), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, donosi

RJEŠENJE

O RAZRJEŠENJU DUŽNOSTI VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA JAVNE USTANOVE SLUŽBENI GLASNIK REPUBLIKE SRPSKE, BANJA LUKA

1. Dragan Veselinović, dipl. ekonomista, razrješava se dužnosti vršioca dužnosti direktora Javne ustanove Službeni glasnik Republike Srpske, Banja Luka, zbog isteka perioda na koji je imenovan.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2884/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

Na osnovu člana 43. stav 6. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08), člana 18. Zakona o sistemu javnih službi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 68/07, 109/12 i 44/16) i člana 4. stav 2. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 41/03), Vlada Republike Srpske, na 201. sjednici, održanoj 1.11.2018. godine, donosi

RJEŠENJE

O IMENOVANJU VRŠIOCA DUŽNOSTI DIREKTORA JAVNE USTANOVE SLUŽBENI GLASNIK REPUBLIKE SRPSKE, BANJA LUKA

1. Dragan Veselinović, dipl. ekonomista, imenuje se za vršioca dužnosti direktora Javne ustanove Službeni glasnik Republike Srpske, Banja Luka, na period do 60 dana.

2. Ovo rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-2885/18
1. novembra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednica
Vlade,
Željka Cvijanović, s.r.

1992

Na osnovu člana 20, a u vezi sa članom 17. tačka 1) Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 6/12, 33/14 i 66/18) i člana 82. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18), ministar nauke i tehnologije, 6. novembra 2018. godine, donosi

PRAVILNIK

O MJERILIMA ZA OSTVARIVANJE I FINANSIRANJE PROGRAMA MEĐUNARODNE NAUČNOISTRAŽIVAČKE SARADNJE

GLAVA I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se mjerila i postupak za ostvarivanje i finansiranje programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje.

Član 2.

Finansijska podrška programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje odnosi se na dio:

- 1) učešća na naučnim skupovima u inozemstvu,
- 2) boravka ili dolaska stranih naučnika po pozivu,
- 3) naučnih studijskih boravaka u inozemstvu i naučnog usavršavanja u stranoj naučnoj ustanovi,
- 4) učešća u naučnoistraživačkim programima Evropske unije i
- 5) bilateralne naučnoistraživačke saradnje, odnosno međunarodnih projekata u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika), Bosni i Hercegovini i inozemstvu.

Član 3.

Iznos sredstava za program međunarodne naučnoistraživačke saradnje iz člana 2. ovog pravilnika utvrđuje se finansijskim planom Ministarstva nauke i tehnologije (u daljem tekstu: Ministarstvo) za tekuću godinu u skladu sa Zakonom o naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju (u daljem tekstu: Zakon).

GLAVA II.

POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE UVJETA ZA FINANSIRANJE

Član 4.

(1) Za finansijsku podršku programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje Ministarstvo jedanput godišnje u sredstvima informiranja objavljuje javni konkurs (u daljem tekstu: konkurs).

(2) Konkurs sadrži:

- 1) pravni osnov raspisivanja i predmet konkursa,
- 2) učesnike konkursa,
- 3) uvjete i trajanje konkursa,
- 4) visinu, odnosno iznos sredstava za finansijsku podršku programa,
- 5) pojedinačni obrazac prijave za svaki dio programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje, koji se objavljuje na internet stranici Ministarstva,
- 6) spisak potrebne dokumentacije koja se prilaže uz prijavu,
- 7) rok za podnošenje i mjesto na koje se podnosi prijava,
- 8) uputstva za preuzimanje obrasca prijave,
- 9) rok u kojem će učesnici na konkursu biti obaviješteni o rezultatima konkursa,
- 10) podatke o mjestu, radnom vremenu i licu koje je zaduženo za objašnjenje i isporuku konkursne dokumentacije,
- 11) druge podatke potrebne za potpunu informiranost i odlučivanje o izboru učesnika konkursa.

Član 5.

(1) Postupak za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za finansijsku podršku programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje, i to za dio programa iz glava III., IV., V. i VI. ovog pravilnika provodi Komisija za raspodjelu sredstava u oblasti međunarodne naučnoistraživačke saradnje (u daljem tekstu: Komisija).

(2) Komisiju čine tri člana:

- 1) dva člana iz Ministarstva i
 - 2) jedan član koji je predstavnik ustanova ili organizacija koje se bave naučnoistraživačkim radom.
- (3) Zadatak Komisije je:
- 1) da utvrdi da li je prijavu podnijelo lice koje ima pravo učešća na konkursu,
 - 2) da utvrdi da li je prijava pravovremena i potpuna,
 - 3) da utvrdi ispunjenost uvjeta učesnika konkursa za programe međunarodne naučnoistraživačke saradnje iz člana 2. ovog pravilnika,

4) da sačini prijedlog sredstava za finansijsku podršku.

Član 6.

Pravno ili fizičko lice kome je odobreno ostvarivanje i finansijska podrška programa zaključuje sa Ministarstvom ugovor o njihovom ostvarivanju u skladu sa Zakonom.

GLAVA III. FINANSIRANJE UČEŠĆA NA NAUČNIM SKUPOVIMA U INOZEMSTVU

Član 7.

Finansijska podrška učešća na naučnim skupovima u inozemstvu radi izlaganja rada ili učešća u radnim tijelima skupa odobrava se ako:

1) prijavu zajednički podnose kandidat i naučnoistraživačka organizacija upisana u Registar naučnoistraživačkih organizacija (u daljem tekstu: Registar), u kojoj je kandidat zaposlen ili studira,

2) prijavljeni kandidat ima naučno, odnosno nastavno-naučno ili saradničko zvanje,

3) je organizator naučnog skupa dostavio potvrdu o prihvatanju: apstrakta naučnog rada ili cijelog naučnog rada, postera, usmenog izlaganja kandidata ili izlaganja kandidata po pozivu organizatora,

4) postoji dokumentacija u vezi sa učešćem na naučnom skupu kao što je pozivno pismo, program rada, rezime, saopćenje ili zbornik radova sa naučnog skupa i slično,

5) je sačinjena precizna konstrukcija finansiranja odlaska kandidata na naučni skup.

Član 8.

Ukoliko je prijavljeni kandidat student I, II ili III ciklusa studija visokog obrazovanja, pored uvjeta iz člana 7. t. 1), 3), 4) i 5) ovog pravilnika, treba da ima saglasnost mentora i visokoškolske ustanove na kojoj studira.

Član 9.

(1) Ako jedan naučni rad ima više autora, finansijsku podršku Ministarstva za odlazak na naučni skup u inozemstvo može dobiti samo jedan kandidat.

(2) Autori, odnosno učesnici na radu biraju među sobom predstavnika koji će se kandidirati na konkurs Ministarstva za finansijsku podršku odlaska na naučni skup, na kojem će prezentovati njihov naučni rad ili učestvovati u radnim tijelima.

Član 10.

(1) Prijavu na konkurs potpisuju zajedno kandidat i odgovorno lice u naučnoistraživačkoj organizaciji.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se i sljedeća dokumentacija:

1) potvrda o prihvatanju rada i način prezentacije ili pozivno pismo za učešće u radnim tijelima,

2) potpisana i ovjerena saglasnost naučnoistraživačke organizacije ili visokoškolske ustanove o učešću kandidata na naučnom skupu ili radnom tijelu skupa,

3) spisak organizacionog i naučnog odbora,

4) uputstvo autorima,

5) kopija programa naučnog skupa,

6) apstrakt rada na jednom od svjetskih jezika, a koji je radni jezik skupa,

7) potvrda o iznosu kotizacije za prisustvovanje naučnom skupu,

8) predračun ili ponuda sa najpovoljnijim iznosom putnih troškova, odnosno troškova prijevoza autobusom, vozom ili avionom, odnosno procjena troškova prijevoza automobilom ako je to povoljnije u odnosu na ostale vidove prijevoza,

9) potpisana i ovjerena izjava o sredstvima koje eventualno osigurava organizator skupa.

(3) Ukoliko je kandidat student I, II ili III ciklusa studija visokog obrazovanja, uz prijavu se podnosi i preporuka mentora.

Član 11.

(1) Za finansijsku podršku učešća kandidata na naučnim skupovima u inozemstvu kandidat može biti korisnik sredstava samo jednom godišnje.

(2) Ministarstvo ne finansira učešća kandidata koji su prethodne dvije godine dobili podršku za učešće na istom naučnom skupu.

Član 12.

Ministarstvo odobrava finansijsku podršku kotizacije za učešće na naučnom skupu u inozemstvu i putnih troškova, pri čemu se, ovisno o raspoloživim sredstvima, prvenstveno finansijski podržava kotizacija.

GLAVA IV.

FINANSIRANJE BORAVKA ILI DOLASKA STRANIH NAUČNIKA PO POZIVU

Član 13.

Ministarstvo finansijski podržava boravak ili dolazak stranih naučnika u Republiku ako:

1) prijavu podnosi naučnoistraživačka organizacija koja je upisana u Registar,

2) program boravka stranog naučnika doprinosi povezivanju istraživača iz Republike sa istraživačima u inozemstvu.

Član 14.

(1) Naučnoistraživačka organizacija podnosi Ministarstvu prijavu na konkurs, uz sljedeću dokumentaciju:

1) popunjen upitnik koji je dostupan na internet stranici Ministarstva i koji je potpisalo i ovjerilo odgovorno lice naučnoistraživačke organizacije ili visokoškolske ustanove koja poziva stranog naučnika,

2) potpisano i ovjereno obrazloženje odgovornog lica naučnoistraživačke organizacije ili visokoškolske ustanove o potrebi boravka stranog naučnika,

3) program boravka stranog naučnika,

4) detaljnu biografiju pozvanog stranog naučnika,

5) finansijsku konstrukciju troškova boravka stranog naučnika.

(2) Prijava sa potrebnom dokumentacijom podnosi se najmanje mjesec dana prije datuma planirane posjete stranog naučnika.

Član 15.

Ministarstvo finansijski podržava putne troškove za dolazak stranih naučnika, troškove smještaja i dnevnica.

Član 16.

Po okončanju posjete stranog naučnika, naučnoistraživačka organizacija ili visokoškolska ustanova koja ga je pozvala dostavlja Ministarstvu izvještaj sa informacijom o utrošenim dodijeljenim sredstvima Ministarstva, kao i postignutim rezultatima tokom boravka stranog naučnika u Republici.

GLAVA V.

FINANSIRANJE NAUČNIH STUDIJSKIH BORAVAKA U INOZEMSTVU I NAUČNOG USAVRŠAVANJA U STRANOJ NAUČNOJ USTANOVI

Član 17.

Finansijska podrška naučnih studijskih boravaka u inozemstvu i naučnog usavršavanja u stranoj naučnoj ustanovi odobrava se ako:

1) prijavu zajednički podnose kandidat i naučnoistraživačka organizacija u kojoj je kandidat zaposlen,

2) kandidat ima naučno-nastavno i saradničko, odnosno naučno ili istraživačko zvanje,

3) naučni studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi odvija se u okviru međunarodne saradnje između naučnoistraživačkih organizacija i naučnih radnika iz Republike i inozemstva,

4) naučni studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi odvija se posredstvom zajedničkih naučnoistraživačkih projekata koji doprinose bržoj komunikaciji, transferu znanja i iskustava i nauci i većem uključivanju domaćih naučnoistraživačkih organizacija i istraživača u naučne aktivnosti u Evropi i svijetu,

5) postoji odgovarajuća dokumentacija za naučni studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi,

6) naučno-studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi ne traje kraće od 15 dana, odnosno duže od godinu dana,

7) je odlazak na naučni studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi odobrila matična naučnoistraživačka organizacija i odlazak doprinosi unapređenju naučnoistraživačkog rada u toj organizaciji,

8) je sačinjena precizna konstrukcija finansiranja naučnog studijskog boravka u inozemstvu ili naučnog usavršavanja u stranoj naučnoj ustanovi.

Član 18.

(1) Prijavu na konkurs zajedno potpisuju kandidat i odgovorno lice u naučnoistraživačkoj organizaciji i potom je podnose Ministarstvo.

(2) Uz prijavu iz stava 1. ovog člana podnosi se i sljedeća dokumentacija:

1) ugovor o saradnji naučnoistraživačke organizacije i naučnih radnika iz Republike sa organizacijom i naučnim radnicima iz inozemstva,

2) poziv ili ponuda strane naučnoistraživačke organizacije za naučni studijski boravak u inozemstvu ili naučno usavršavanje u stranoj naučnoj ustanovi, sa navedenim periodom trajanja,

3) saglasnost naučnoistraživačke organizacije u kojoj je kandidat zaposlen sa detaljnim obrazloženjem potrebe, odnosno značaja naučno-studijskog boravka ili naučnog usavršavanja za unapređenje naučnoistraživačkog rada u toj organizaciji,

4) kraći program usavršavanja ili studijskog boravka,

5) dokaz o sredstvima koja eventualno osigurava institucija u kojoj se realizira boravak i usavršavanje ili naučnoistraživačka institucija u kojoj je kandidat zaposlen,

6) predračun, odnosno ponuda najpovoljnijeg iznosa putnih troškova (iz putničke agencije ili sa interneta),

7) predračun, odnosno ponuda najpovoljnijeg iznosa smještaja.

Član 19.

Za finansijsku podršku naučnih studijskih boravaka u inozemstvu ili naučnog usavršavanja u stranoj naučnoj ustanovi kandidat može biti korisnik sredstava samo jednom godišnje.

Član 20.

Ministarstvo odobrava finansijsku podršku putnih troškova i troškova smještaja u ovisnosti o dužini trajanja naučnog studijskog boravka u inozemstvu ili naučnog usavršavanja u stranoj naučnoj ustanovi.

GLAVA VI.

FINANSIRANJE UČEŠĆA U PROGRAMIMA EVROPSKE UNIJE

Član 21.

(1) Za stimuliranje učešća naučnoistraživačkih organizacija iz Republike u Okvirnim programima Evropske unije

za istraživanje i razvoj (u daljem tekstu: Okvirni programi) Ministarstvo jednom godišnje objavljuje javni poziv.

(2) Ministarstvo finansijski podržava naučnoistraživačke organizacije upisane u Registar, koje učestvuju u Okvirnim programima iz stava 1. ovog člana.

Član 22.

(1) Ministarstvo za učešće u Okvirnim programima finansijski podržava pripremne aktivnosti na izradi projektnih prijedloga i odobrene projekte, pri čemu se, prvenstveno, pruža podrška prijavama za program Horizon 2020, odnosno deveti Okvirni program Horizon Europe.

(2) Za finansijsku podršku pripremnih aktivnosti kao što su radionice, konsultativni sastanci, obuke i slično, čija je svrha priprema novih prijedloga projekata za Okvirne programe, uz prijavu na konkurs, potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

1) biografiju sa bibliografijom koordinatora i članova projektnog tima iz Republike,

2) dokaz da je konkursnu dokumentaciju primila Evropska komisija,

3) kopiju prijedloga projekta koji je dostavljen Evropskoj komisiji.

(3) Za finansijsku podršku odobrenih projekata, uz prijavu na konkurs, potrebno je dostaviti:

1) biografiju sa bibliografijom koordinatora i članova projektnog tima iz Republike,

2) dokaz da je Evropska komisija odobrila prijedlog projekta, odnosno dokaz o prihvaćanju učešća istraživačkog tima iz Republike u određenoj aktivnosti Okvirnog programa,

3) kopiju projekta koji je dostavljen Evropskoj komisiji.

Član 23.

Naučnoistraživačke organizacije kojima su odobrena sredstva za učešće u Okvirnim programima obavještavaju Ministarstvo o postignutim rezultatima na konkursu i realizaciji programa najkasnije dva mjeseca po dostavljanju konačnog izvještaja Evropskoj komisiji.

GLAVA VII.

FINANSIRANJE BILATERALNE NAUČNOISTRAŽIVAČKE SARADNJE

Član 24.

(1) Ministarstvo finansijski podržava učešće naučnoistraživačkih organizacija iz Republike u bilateralnoj naučnoistraživačkoj saradnji, odnosno u međunarodnim projektima, na način propisan međunarodnim programima, memorandumima o razumijevanju, sporazumima, ugovorima i protokolima o naučnoistraživačkoj saradnji koje Republika ili Bosna i Hercegovina zaključi sa drugim zemljama (u daljem tekstu: međunarodni sporazumi).

(2) Sredstva za finansijsku podršku bilateralne naučnoistraživačke saradnje naučnoistraživačkih organizacija iz Republike utvrđuju se finansijskim planom Ministarstva za svaku godinu u skladu sa Zakonom.

Član 25.

Ministarstvo finansijski podržava međunarodne projekte naučnoistraživačkih organizacija iz Republike u bilateralnoj naučnoistraživačkoj saradnji koji su najbolje ocijenjeni na raspisanom konkursu Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Član 26.

Ministarstvo na svojoj internet stranici objavljuje konkurse i rezultate konkursa Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine i poziva podnosiocima zahtjeva iz Republike da prijave aktivnost bilateralne naučnoistraživačke saradnje,

na prijavi objavljenoj na internet stranici Ministarstva, pri čemu prijavu podnose zajedno rukovodilac aktivnosti bilateralne naučnoistraživačke saradnje i naučnoistraživačka organizacija na kojoj je rukovodilac zaposlen.

Član 27.

(1) Za odabrani međunarodni projekat Ministarstvo zaključuje ugovor o realizaciji aktivnosti bilateralne naučnoistraživačke saradnje sa odgovornim licem naučnoistraživačke organizacije iz Republike, koje prijavljuje aktivnost međunarodne saradnje i sa rukovodiocem projekta.

(2) Namjena korištenja odobrenih finansijskih sredstava utvrđuje se ugovorom iz stava 1. ovog člana.

Član 28.

Praćenje realizacije bilateralne naučnoistraživačke saradnje kao dijela međunarodnog projekta vrši se na osnovu izvještaja, u skladu sa obavezama definiranim ugovorom između Ministarstva i naučnoistraživačke organizacije, koja realizira aktivnost međunarodne saradnje.

GLAVA VIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o mjerilima za ostvarivanje i sufinansiranje programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 35/15 i 36/16).

Član 30.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 19/6-010/014-23/18
6. novembra 2018. godine
Banjaluka

Ministar,
Dr. **Alen Šeranić**, s.r.

1993

Na osnovu člana 17. stav 4. Zakona o hemikalijama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 21/18) i člana 82. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18), ministar zdravlja i socijalne zaštite, 31. oktobra 2018. godine, d o n o s i

P R A V I L N I K O SADRŽAJU BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKOG LISTA

GLAVA I.

OSNOVNE ODREDBE

Predmet Pravilnika

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuje se sadržaj Bezbjednosno-tehničkog lista (u daljem tekstu: BTL), koji snabdjevač hemikalije izrađuje za hemikaliju koju stavlja na tržište Republike Srpske.

Usklađenost sa izvještajem o sigurnosti hemikalije

Član 2.

Informacije u BTL-u treba da budu u skladu sa informacijama iz izvještaja o sigurnosti hemikalije, kada je izrađen, a scenario izloženosti u tom slučaju treba da bude naveden u prilogu BTL-a.

Svrha BTL-a

Član 3.

(1) BTL omogućava korisnicima preduzimanje potrebnih mjera koje se odnose na zaštitu ljudskog zdravlja i sigurnost na radnom mjestu te zaštitu životne sredine.

(2) Prilikom izrade BTL-a uzima se u obzir da njime treba da se informiraju lica kojima je namijenjen o opasnostima supstance ili smješe te da pruži informacije o njihovom sigurnom skladištenju, rukovanju i odlaganju.

Način izrade BTL-a

Član 4.

(1) Podaci u BTL-u navode se na jasan i sažet način.

(2) BTL izrađuje savjetnik za hemikalije, koji treba da uzme u obzir poznate specifične potrebe i znanja korisnika.

(3) Snabdjevač supstanci i smješa osigurava da je savjetnik za hemikalije adekvatno obučen, uz osiguranje kontinuirane edukacije.

Način izražavanja u BTL-u

Član 5.

(1) Prilikom izrade BTL-a koristi se jezik koji je jednostavan, jasan i precizan, a izbjegavaju se žargon, akronimi i skraćenice.

(2) Tvrdnje kao što su: "može biti opasno", "nema efekata na zdravlje", "sigurno za većinu načina korištenja", "bezopasno", odnosno bilo koje tvrdnje kojima se navodi da supstanca ili smješa nije opasna, ili druge tvrdnje koje nisu u saglasnosti sa klasifikacijom supstance ili smješe ne koriste se.

Datiranje BTL-a

Član 6.

(1) Na prvoj stranici BTL-a navodi se datum njegove izrade.

(2) Ukoliko je došlo do revizije podataka u BTL-u i nova verzija BTL-a se dostavlja primaocu, izmjenene se navode u Naslovu 16. BTL-a, osim ukoliko su već naznačene na nekom drugom mjestu.

(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana nova verzija BTL-a na prvoj stranici sadrži napomenu "revidiran: (datum)", broj verzije, broj revizije, datum prethodne verzije ili drugu oznaku verzije koja se zamjenjuje.

Format BTL-a

Član 7.

(1) Obim podataka u BTL-u nije ograničen i treba da bude srazmjern opasnostima od supstance ili smješe i dostupnim informacijama.

(2) Sve stranice BTL-a, uključujući i anekse, numerisane su i imaju oznaku ukupnog broja stranica (npr. "stranica 1. od 3") ili navod da postoji sljedeća stranica, odnosno da je ta stranica posljednja stranica BTL-a (npr. "Nastavak na sljedećoj stranici" ili "Kraj BTL-a").

Sadržaj BTL-a

Član 8.

(1) BTL sadrži podatke propisane ovim pravilnikom, ako su dostupni i primjenjivi, svrstane u 16 naslova, sadržanih u Sadržaju bezbjednosno-tehničkog lista, koji se nalazi u Prilogu 1. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(2) BTL ne sadrži prazne podnaslove.

(3) Pri navođenju podataka u BTL-u koriste se zakonske mjerne jedinice.

Pristup BTL-u

Član 9.

Poslodavac je dužan da radnicima ili njihovim predstavnicima omogući pristup informacijama datim kroz BTL za supstance ili smješe koje koriste ili kojima mogu biti izloženi tokom rada.

Ostali podaci

Član 10.

U podnaslovima BTL-a navode se i drugi relevantni i dostupni podaci kada je to potrebno zbog velikog broja svojstava supstance i smješe.

GLAVA II.

SADRŽAJ NASLOVA BTL-a

1. Identifikacija supstance ili smješe i podaci o snabdjevaču

Identifikacija supstance ili smješe i podaci o snabdjevaču
Član 11.

U Naslovu 1. Identifikacija supstance ili smješe i podaci o snabdjevaču navode se podaci o tome kako se supstanca ili smješa identificiraju i kako da se identificiraju odgovarajući načini upotrebe, naziv i kontakt podaci snabdjevača supstance ili smješe i kontakt za hitne slučajeve.

Identifikatori proizvoda
Član 12.

(1) U Podnaslovu 1.1. Identifikatori proizvoda za identifikaciju supstance ili smješe koristi se identifikator proizvoda u skladu sa propisom o klasifikaciji i obilježavanju hemikalija i identičan je onome koji je naveden na etiketi supstance ili smješe na jednom od jezika u zvaničnoj upotrebi u Republici Srpskoj.

(2) Ako supstanca podliježe registraciji u skladu sa propisima Evropske unije, identifikator proizvoda treba da odgovara identifikatoru navedenom u registraciji, uz navođenje registracionog broja ili njegovog dijela.

(3) Jedan BTL može se dostaviti za više supstanci ili smješa ukoliko u svim podnaslovima sadrži podatke koji su u potpunosti odgovarajući za te supstance ili smješe u skladu sa ovim pravilnikom pod uvjetom da je u Naslovu 1. BTL-a navedena identifikacija za sve supstance ili smješe.

(4) U Podnaslovu 1.1. mogu se navesti i drugi nazivi ili sinonimi kojima se supstanca ili smješa obilježava ili je po njima poznata, kao što su alternativni naziv, brojevi, šifre proizvoda koje je dodijelio proizvođač i slično.

Identificirani načini upotrebe supstance ili smješe i načini upotrebe koji se ne preporučuju
Član 13.

(1) U Podnaslovu 1.2. Identificirani načini upotrebe supstance ili smješe i načini upotrebe koji se ne preporučuju navode se načini upotrebe supstance ili smješe koji su značajni za korisnika i kratak opis namjene supstance ili smješe, kao što su "antioksidant", "usporivač plamena" i slično.

(2) Kada je potrebno, navode se i načini upotrebe koje snabdjevač ne preporučuje i razlog te preporuke, pri čemu ova lista ne mora da bude preopširna.

(3) Ako je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije, podaci u Podnaslovu 1.2. BTL-a u skladu su sa identificiranim načinima upotrebe u tom dokumentu, a scenario izloženosti iz izvještaja o sigurnosti hemikalije daje se u prilogu BTL-a.

Podaci o snabdjevaču
Član 14.

(1) U Podnaslovu 1.3. Podaci o snabdjevaču, bilo da je riječ o proizvođaču, uvozniku, distributeru ili daljem korisniku navode se naziv, adresa i broj telefona snabdjevača i adresa elektronske pošte lica odgovornog za BTL.

(2) Ako se snabdjevač ne nalazi na teritoriji Republike Srpske, navode se podaci o licu koje je snabdjevač ovlastio u Republici Srpskoj, i to adresa i broj telefona.

(3) U Podnaslovu 1.3. mogu se navesti i podaci o proizvođaču ili snabdjevaču koji se ne nalazi na teritoriji Republike Srpske.

Broj telefona za hitne slučajeve
Član 15.

U Podnaslovu 1.4. Broj telefona za hitne slučajeve navode se broj telefona službe koja pruža informacije u hitnim

slučajevima i broj telefona za medicinske informacije, sa naznakom vremena u kojem je služba dostupna ili sa naznakom vrste informacija koje služba pruža.

2. Identifikacija opasnosti

Identifikacija opasnosti
Član 16.

U Naslovu 2. Identifikacija opasnosti opisuju se opasnosti koje proizlaze iz supstance ili smješe i odgovarajuća upozorenja u vezi sa tim opasnostima.

Klasifikacija supstance ili smješe
Član 17.

(1) U Podnaslovu 2.1. Klasifikacija supstance ili smješe navodi se klasifikacija supstance ili smješe koja je rezultat primjene kriterija za klasifikaciju, definiranih u propisu o klasifikaciji hemikalija.

(2) Ako smješa ne ispunjava kriterije za klasifikaciju u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija, to je potrebno navesti.

(3) Informacije o klasifikaciji supstanci u smješi navedene su u Podnaslovu 3.2. BTL-a.

(4) Ako u Podnaslovu 2.1. nije naveden pun tekst za klase opasnosti i obavijesti o opasnosti, potrebno je uputiti na Naslov 16. BTL-a, gdje se taj tekst navodi.

(5) Najvažniji štetni fizički efekti i štetni efekti na zdravlje ljudi i životnu sredinu navode se u saglasnosti sa podacima navedenim u naslovima od 9. do 12. BTL-a, i to na način koji omogućava licima koja nisu eksperti da identificiraju opasnost koja proizlazi iz supstance ili smješe.

Elementi obilježavanja
Član 18.

(1) U Podnaslovu 2.2. Elementi obilježavanja navode se najmanje sljedeći elementi obilježavanja u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija: piktogram opasnosti, riječ upozorenja, obavijest o opasnosti i obavijest o mjerama predostrožnosti, a koji su identični onima koji su navedeni na etiketi.

(2) Piktogram u boji može se prikazati kao grafička reprodukcija u crno-bijeloj boji.

(3) U Podnaslovu 2.2. navode se i dodatni elementi obilježavanja u skladu sa propisom o klasifikaciji te elementi obilježavanja propisani drugim propisom, kao što je propis o deterdžentima, biocidima, sredstvima za zaštitu bilja i slično.

Ostale opasnosti
Član 19.

(1) U Podnaslovu 2.3. Ostale opasnosti navodi se da li supstanca ili smješa ispunjava kriterije za identifikaciju kao perzistentna, bioakumulativna i toksična (u daljem tekstu: PBT) ili veoma perzistentna i veoma bioakumulativna (u daljem tekstu: vPvB), u skladu sa posebnim propisom.

(2) U Podnaslovu 2.3. navode se i ostale opasnosti koje nisu dovele do klasifikacije, ali mogu doprinijeti općoj opasnosti od supstance ili smješe, kao što su formiranje zagađivača zraka u toku očvršćivanja ili obrade, prašenje, opasnost od eksplozivne prašine, unakrsna senzibilizacija, gušenje, smrzavanje, visoka sposobnost razvijanja mirisa ili ukusa, ili podaci o efektima na životnu sredinu, kao što su opasnost po zemljišne organizme ili mogućnost stvaranja fotohemijskog ozona.

3. Podaci o sastavu

Podaci o sastavu
Član 20.

(1) U Naslovu 3. Podaci o sastavu opisuju se hemijski identitet sastojaka supstance ili smješe, uključujući nečistoće i aditive za stabilnost.

(2) Pored podataka iz stava 1. ovog člana, navode se i dostupni podaci o površinskim svojstvima supstance ili smješe.

Podaci o sastojcima supstance
Član 21.

(1) U Podnaslovu 3.1. Podaci o sastojcima supstance navodi se hemijski identitet glavnog sastojka supstance, i to najmanje identifikator proizvoda za supstancu ili drugi identifikator naveden u Podnaslovu 1.1. BTL-a.

(2) Hemijski identitet nečistoće, aditiva za stabilnost ili pojedinačnog sastojka koji nije glavni sastojak supstance, a koji je klasificiran i doprinosi klasifikaciji supstance, utvrđuje se pomoću:

1) identifikatora proizvoda u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija,

2) jednog od ostalih naziva, kao što su uobičajeni naziv, trgovački naziv ili skraćenica, ili identifikacionih brojeva ako identifikator proizvoda nije dostupan.

(3) U Podnaslovu 3.1. mogu da se navedu i ostali sastojci, uključujući i one koji nisu klasificirani.

(4) U Podnaslovu 3.1. mogu se navesti i podaci o multi-konstituentnim supstancama.

Podaci o sastojcima smješe
Član 22.

(1) U Podnaslovu 3.2. Podaci o sastojcima smješe navode se identifikator proizvoda, koncentracija ili koncentracioni opseg i klasifikacija za najmanje supstance navedene u čl. 23. i 24. ovog pravilnika.

(2) Pored podataka iz stava 1. ovog člana mogu da se navedu i podaci o svim supstancama u smješi, uključujući i supstance koje ne ispunjavaju kriterije za klasifikaciju.

(3) Navedene informacije omogućavaju primaocu da lahko identifikira opasnosti od supstanci u smješi, dok se opasnosti same smješe navode u Naslovu 2. BTL-a.

(4) Koncentracije supstanci u smješi navode se na jedan od sljedećih načina:

1) tačan maseni ili zapreminski procenat u opadajućem redoslijedu ako je to tehnički moguće i

2) opseg masenih ili zapreminskih procenata u opadajućem redoslijedu ako je to tehnički moguće.

(5) Kada se navodi koncentracioni opseg u procentima, opasnosti za zdravlje i životnu sredinu opisuju efekte najviše koncentracije svakog pojedinačnog sastojka.

(6) Ako su poznati efekti smješe u cjelini, ti podaci se navode u Naslovu 2. BTL-a.

(7) Ukoliko je odobrena upotreba alternativnog hemijskog naziva, umjesto identifikatora proizvoda može da se navede taj naziv.

Podaci za smješu koja je klasificirana kao opasna
Član 23.

Za smješu koja je klasificirana kao opasna u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija navode se, zajedno sa njihovom koncentracijom ili koncentracionim opsegom u smješi, sljedeće supstance:

1) supstance koje predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi ili životnu sredinu u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija ako su te supstance prisutne u pojedinačnim koncentracijama koje su jednake ili veće od najniže koncentracije od sljedećih:

1. općih graničnih vrijednosti navedenih u propisu o klasifikaciji hemikalija ili općih graničnih koncentracija za pojedine klase opasnosti navedenih u propisu o klasifikaciji, a navedene su u Prilogu 2. ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio,

2. specifičnih graničnih koncentracija navedenih u Spisku klasificiranih supstanci,

3. općih graničnih vrijednosti navedenih u propisu o klasifikaciji hemikalija, korigiranih korištenjem propisanih

proračuna kada je M-faktor dodijeljen supstanci u Spisku klasificiranih supstanci,

4. specifičnih graničnih koncentracija navedenih u Inventaru klasifikacije i obilježavanja u Evropskoj uniji,

5. graničnih koncentracija koje su za dodatne obavijesti o opasnosti utvrđene u propisu u klasifikaciji i obilježavanju hemikalija,

6. općih graničnih vrijednosti navedenih u propisu o klasifikaciji hemikalija, korigiranih korištenjem propisanih proračuna kada je M-faktor dodijeljen supstanci u Inventaru klasifikacije i obilježavanja u Evropskoj uniji;

2) supstance koje nisu navedene u tački 1) ovog člana, a za koje su propisima kojima se uređuju zaštita i zdravlje na radu utvrđene granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu;

3) supstance koje ispunjavaju kriterije za identifikaciju kao PBT ili vPvB ili supstance koje su navedene u Spisku supstanci koje su kandidati za uključivanje u Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci ako je koncentracija pojedinačne supstance jednaka ili veća od 0,1%.

Podaci za smješu koja nije klasificirana kao opasna
Član 24.

Za smješu koja nije klasificirana kao opasna u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija navode se supstance zajedno sa njihovom koncentracijom ili koncentracionim opsegom u smješi ako su prisutne u pojedinačnim koncentracijama koje su jednake ili veće od:

1) 1% (maseni) u neplinovitim smješama i 0,2% (zapreminski) u plinovitim smješama za:

1. supstance koje predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi i životnu sredinu prema propisu o klasifikaciji hemikalija ili

2. supstance za koje su propisima kojima se uređuju zaštita i zdravlje na radu utvrđene granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu;

2) 0,1% (maseni) za supstance koje ispunjavaju kriterije za identifikaciju kao PBT ili vPvB ili supstance koje su navedene u Spisku supstanci koje su kandidati za uključivanje u Spisak posebno zabrinjavajućih supstanci.

Navođenje klasifikacije za supstance
Član 25.

(1) Za supstance navedene u Podnaslovu 3.2. navode se klasifikacija prema propisu o klasifikaciji hemikalija, uključujući skraćenice za klase i kategorije opasnosti date u Spisku klasificiranih supstanci, i obavijesti o opasnosti koje su dodijeljene supstanci u skladu sa fizičkim opasnostima, opasnostima po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

(2) U Podnaslovu 3.2. nije neophodno navesti pun tekst obavijesti o opasnosti, već je dovoljno navesti njihovu oznaku te izvršiti upućivanje na Naslov 16. BTL-a, gdje se taj tekst navodi.

(3) Ako supstanca ne ispunjava kriterije za klasifikaciju, navodi se razlog zašto je supstanca navedena u Podnaslovu 3.2, kao što su: "supstanca koja nije klasificirana kao opasna, ali je identifikirana kao vPvB supstanca" ili: "supstanca za koju su utvrđene granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu".

Ostali podaci za supstance
Član 26.

(1) Za supstance navedene u Podnaslovu 3.2. navodi se naziv i, ako je dostupan, registracioni broj ili njegov dio.

(2) Pored podataka iz stava 1. ovog člana navodi se i ES broj prema Spisku klasificiranih supstanci, ako je dostupan, a mogu da budu navedeni SAS broj i hemijski naziv supstance prema IUPAC nomenklaturi ako su dostupni.

(3) Ako je za supstancu naveden alternativni hemijski naziv u skladu sa članom 22. stav 7. ovog pravilnika, regi-

stracioni broj, ES broj i ostali precizni hemijski identifikatori nisu neophodni.

4. Mjere prve pomoći

Mjere prve pomoći
Član 27.

(1) U Naslovu 4. Mjere prve pomoći opisuje se prva pomoć na takav način da je može razumjeti i pružiti neobučeno lice bez upotrebe posebne opreme i bez dostupnosti velikog izbora lijekova.

(2) Ako je neophodna medicinska pomoć, to je navedeno u instrukciji, uključujući i hitnost takve mjere.

Opis mjera prve pomoći
Član 28.

(1) U Podnaslovu 4.1. Opis mjera prve pomoći navode se mjere prve pomoći za svaki od puteva izlaganja supstanci ili smješi, kao što su udisanje, kontakt sa kožom ili očima i gutanje.

(2) Pored podataka iz stava 1. ovog člana navode se i savjeti o tome da li je:

- 1) neophodna hitna medicinska pomoć i da li se mogu očekivati odloženi efekti nakon izlaganja,
- 2) preporučeno premještanje izloženog lica na svjež zrak,
- 3) preporučeno uklanjanje i postupanje sa odjećom i obućom izloženog lica,
- 4) preporučena oprema za osobnu zaštitu za lica koja pružaju prvu pomoć.

Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi
Član 29.

U Podnaslovu 4.2. Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi navode se sažeti podaci o najvažnijim simptomima i efektima, akutnim i odloženim, koje može izazvati izloženost supstanci ili smješi.

Hitna medicinska pomoć i poseban tretman
Član 30.

(1) U Podnaslovu 4.3. Hitna medicinska pomoć i poseban tretman, kada je potrebno, navode se podaci o kliničkom ispitivanju i medicinskom nadzoru odloženih efekata koje može da izazove supstanca ili smješa, podaci o antidotima, kada su poznati, i kontraindikacijama.

(2) Kada za neku supstancu ili smješu određena sredstva za specifičan i hitan tretman moraju da budu dostupna na radnom mjestu, to se navodi.

5. Mjere za suzbijanje požara

Mjere za suzbijanje požara
Član 31.

U Naslovu 5. Mjere za suzbijanje požara opisuju se zahvati za suzbijanje požara izazvanog supstancom ili smješom ili požara koji je nastao u njenoj blizini.

Sredstva za gašenje požara
Član 32.

U Podnaslovu 5.1. Sredstva za gašenje požara navode se podaci o:

- 1) odgovarajućim sredstvima za gašenje požara,
- 2) neodgovarajućim sredstvima za gašenje požara u specifičnim situacijama sa supstancom ili smješom.

Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstance ili smješe
Član 33.

U Podnaslovu 5.2. Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstance ili smješe navode se podaci o opasnostima koje mogu nastati od supstance ili smješe, kao što su opasni proizvod sagorijevanja koji nastaju prilikom gorenja supstance ili smješe, kao što su: "prilikom gorenja može proizvesti tok-

sične pare ugljen-monoksida" ili: "pri sagorijevanju proizvođa okside sumpora i azota".

Savjet za vatrogasce
Član 34.

U Podnaslovu 5.3. Savjet za vatrogasce navode se savjeti o mjerama zaštite koje treba da preduzmu tokom gašenja požara, kao što su: "održavajte kontejnere hladnim uz pomoć vodenog mlaza", i podaci o posebnoj zaštitnoj opremi koju moraju da koriste vatrogasci, kao što su čizme, odijela, rukavice, zaštita za oči i lice i aparati za disanje.

6. Mjere u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije

Mjere u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije
Član 35.

(1) U Naslovu 6. Mjere u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije preporučuje se adekvatan odgovor na prosipanje, curenje ili ispuštanje u svrhu prevencije ili smanjenja štetnih efekata na lica, imovinu i životnu sredinu, uz navođenje razlika između odgovora na velika i mala prosipanja u slučajevima kada prosuta količina ima značajan uticaj na opasnost.

(2) Ako se međusobno razlikuju procedure za sprečavanje širenja i čišćenje prosipanja velikih i malih količina, to se navodi.

Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i hitne procedure
Član 36.

U Podnaslovu 6.1. Osobne predostrožnosti, zaštitna oprema i hitne procedure navode se uputstva za lica koja nisu obučena za djelovanje u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije i uputstva za lica koja učestvuju u odgovoru na akcident.

Uputstva za djelovanje u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije
Član 37.

(1) Uputstva za lica koja nisu obučena za djelovanje u slučaju akcidentnog ispuštanja supstance ili smješe sadrže podatke o:

- 1) nošenju odgovarajuće zaštitne opreme koja sprečava kontaminaciju kože, očiju i osobne odjeće, uključujući osobnu zaštitnu opremu koja se navodi u Naslovu 8. BTL-a,
- 2) uklanjanju izvora paljenja, osiguravanju odgovarajuće ventilacije, kontroli prašine,
- 3) hitnim procedurama kao što je potreba za evakuacijom ugroženog područja ili savjetovanje sa stručnjakom.

(2) Uputstva za lica koja učestvuju u odgovoru na akcident sadrže podatke o odgovarajućoj tkanini za osobnu zaštitnu odjeću, kao što je: "odgovarajuće: butilen", "neodgovarajuće: PVC".

Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu
Član 38.

U Podnaslovu 6.2. Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu navode se uputstva o mjerama predostrožnosti koje treba da se preduzmu u vezi sa akcidentnim prosipanjem i ispuštanjem supstance ili smješe u životnu sredinu, kao što je: "držati dalje od odvodnih cijevi, površinskih i podzemnih voda".

Metode i materijali za sprečavanje širenja i čišćenje
Član 39.

U Podnaslovu 6.3. Metode i materijali za sprečavanje širenja i čišćenje navodi se:

- 1) odgovarajuće uputstvo o mjerama za ograničavanje prosipanja, pri čemu tehnike sprečavanja mogu da uključe zaštitno ograđivanje, odnosno prekrivanje odvoda i postupke začepijavanja,
- 2) odgovarajuće uputstvo o čišćenju prosipanja, pri čemu postupci čišćenja mogu da uključe tehnike neutralizacije,

tehnike dekontaminacije, upotrebu materijala za adsorpciju, tehnike čišćenja, tehnike usisavanja, korištenje opreme potrebne za sprečavanje širenja i čišćenje, uključujući upotrebu alata i opreme koja ne varniči, kada je potrebno,

3) ostale informacije koje se odnose na prosipanje i ispuštanje, uključujući savjete o neodgovarajućim mjerama za sprečavanje širenja ili tehnikama čišćenja, kao što je napomena: "nikada ne koristiti ...".

Upućivanje na druge naslove Član 40.

U Podnaslovu 6.4. Upućivanje na druge naslove vrši se, ako je potrebno, upućivanje na Naslov 8. i Naslov 13. BTL-a.

7. Rukovanje i skladištenje

Rukovanje i skladištenje Član 41.

(1) U Naslovu 7. Rukovanje i skladištenje daju se uputstva za sigurno rukovanje i naglašavaju mjere predostrožnosti koje odgovaraju identificiranim upotrebama navedenim u Podnaslovu 1.2. BTL-a i jedinstvenim svojstvima supstance ili smješe.

(2) Podaci u Naslovu 7. u vezi su sa zaštitom zdravlja ljudi, sigurnošću i zaštitom životne sredine i pomažu poslodavcu da osmisli odgovarajuće radne procedure i organizacione mjere u skladu sa propisima o zaštiti na radu.

(3) Kada je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije, podaci u Naslovu 7. u skladu su sa podacima datim za identificirane upotrebe u tom dokumentu, a scenariji izloženosti u kojima je prikazana kontrola rizika iz izvještaja o sigurnost hemikalije treba da budu dati u prilogu BTL-a.

(4) Osim podataka navedenih u Naslovu 7, odgovarajući podaci mogu da budu pronađeni i u Naslovu 8. BTL-a.

Predostrožnosti za sigurno rukovanje Član 42.

(1) Podnaslov 7.1. Predostrožnosti za sigurno rukovanje sadrži preporuke kako bi se:

1) omogućilo sigurno rukovanje supstancom ili smješom, kao što su mjere za sprečavanje širenja, mjere za prevenciju izbijanja požara i prevenciju stvaranja aerosola i prašine,

2) spriječilo rukovanje nekompatibilnim supstancama ili smješama,

3) skrenula pažnja na radnje i uvjete koji promjenom svojstava supstance ili smješe stvaraju nove rizike te na odgovarajuće protivmjere,

4) smanjilo ispuštanje supstance ili smješe u životnu sredinu, kao što je izbjegavanje prosipanja ili držanje dalje od odvoda.

(2) U Podnaslovu 7.1. navode se i savjeti o općoj higijeni na radnom mjestu, kao što su:

1) ne jesti, ne piti i ne pušiti u radnom prostoru,

2) prati ruke nakon korištenja,

3) ukloniti kontaminiranu odjeću i zaštitnu opremu prije ulazanja u prostor za ishranu.

Uvjeti za sigurno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti Član 43.

(1) U Podnaslovu 7.2. Uvjeti za sigurno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti navode se savjeti koji moraju biti u saglasnosti sa fizičkim i hemijskim svojstvima supstance ili smješe navedenim u Naslovu 9. BTL-a.

(2) Navode se, gdje je značajno, savjeti o specifičnim uvjetima za skladištenje, uključujući:

1) kako upravljati rizicima u vezi sa eksplozivnim atmosferama, korozivnim uvjetima, opasnostima u vezi sa

zapaljivošću, nekompatibilnim supstancama ili smješama, uvjetima za isparljivost, te potencijalnim izvorima paljenja, uključujući električnu opremu,

2) kako kontrolirati efekte vremenskih uvjeta, zračnog pritiska, temperature, sunčeve svjetlosti, vlažnosti i vibracija,

3) kako održati stabilnost supstance ili smješe upotrebom stabilizatora i antioksidanata,

4) ostale savjete, uključujući zahtjeve za ventilaciju, posebnu konstrukciju skladišnih prostorija ili rezervoara, uključujući vatrootporne (retencione) zidove i ventilaciju, ograničenja količine supstance ili smješe za date uvjete skladištenja, ako je značajno, kao i kompatibilnost ambalaže.

Posebni načini korištenja Član 44.

(1) Podnaslov 7.3. Posebni načini korištenja sadrži detaljne i praktične preporuke za identificirane načine korištenja navedene u Podnaslovu 1.2. BTL-a ako su određene.

(2) Ako je u prilogu BTL-a dat scenario izloženosti, može se uputiti na njega ili se navode podaci iz podnaslova 7.1. i 7.2. BTL-a.

(3) Ako je akter u lancu snabdijevanja izvršio procjenu sigurnosti hemikalije za smješom, dovoljno je da BTL i scenario izloženosti budu u saglasnosti sa izvještajem o sigurnosti hemikalije za smješom umjesto za svaku supstancu u smješom.

(4) Ako su dostupne smjernice za određenu industriju ili sektor industrije, može se uputiti na njih, navodeći izvor i datum izdavanja.

8. Nadzor nad izloženošću i osobna zaštita

Nadzor nad izloženošću i osobna zaštita Član 45.

(1) U Naslovu 8. Nadzor nad izloženošću i osobna zaštita navode se primjenjive granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu i potrebne mjere za upravljanje rizikom.

(2) Kada je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije, podaci u Naslovu 8. BTL-a su u skladu sa podacima datim za identificirane upotrebe u tom dokumentu i scenarijima izloženosti u kojima je prikazana kontrola rizika iz izvještaja o sigurnosti hemikalije datim u prilogu BTL-a.

Parametri kontrole izloženosti Član 46.

(1) U Podnaslovu 8.1. Parametri kontrole izloženosti navode se podaci o graničnim vrijednostima izloženosti za supstancu ili za svaku od supstanci u smješom koje su propisane u Republici Srpskoj ili Bosni i Hercegovini, uključujući zakonski osnov za svaku od njih.

(2) Ako u Republici Srpskoj ili Bosni i Hercegovini granične vrijednosti iz stava 1. ovog člana nisu propisane, a propisane su u nekoj od zemalja članica Evropske unije ili drugoj zemlji, navode se te vrijednosti.

(3) Pri navođenju graničnih vrijednosti izloženosti na radnom mjestu koristi se identifikacija hemikalije data u Naslovu 3.

(4) Pod graničnim vrijednostima iz stava 1. ovog člana podrazumijevaju se granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu i biološke granične vrijednosti, u skladu sa propisima kojima se uređuju preventivne mjere za siguran i zdrav rad pri izlaganju hemijskim materijama, karcinogenima ili mutagenima.

(5) U Podnaslovu 8.1. navode se podaci o procedura za nadzor nad izloženošću, najmanje za najrelevantniju supstancu, u skladu sa propisima kojima se uređuju zaštita i zdravlje na radu i tehničkim propisima.

(6) Ukoliko prilikom korištenja supstance ili smješe u skladu sa predviđenom namjenom nastaju zagađivači zraka, potrebno je navesti odgovarajuće granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu i/ili biološke granične vrijednosti za te zagađivače.

(7) Kada je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije ili je određena vrijednost izvedene doze bez efekta (engl. Derived No-Effect Level; u daljem tekstu: DNEL vrijednost) ili koncentracija za koju se predviđa da nema efekat na životnu sredinu (engl. Predicted No-Effect Concentration; u daljem tekstu: PNEC vrijednost), navode se i DNEL vrijednosti i PNEC vrijednosti za supstancu za scenarije izloženosti iz izvještaja o sigurnosti hemikalije date u prilogu BTL-a.

(8) Kada se izbor mjera za upravljanje rizikom pri posebnim načinima korištenja zasniva na pristupu uporedne kontrole (engl. control banding approach), potrebno je navesti dovoljan broj podataka da bi se omogućilo efektivno upravljanje rizikom, uz jasno navođenje konteksta i ograničenja posebne uporedne kontrole sa preporukama.

Kontrola izloženosti Član 47.

(1) Podnaslov 8.2. Kontrola izloženosti sadrži podatke o tehničkoj kontroli, o mjerama osobne zaštite i o kontroli izloženosti životne sredine.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana ne navode se ako je u prilogu BTL-a dat scenario izloženosti koji sadrži te podatke.

Podaci o tehničkoj kontroli Član 48.

(1) Podaci o tehničkoj kontroli sadrže opis odgovarajućih mjera kontrole izloženosti koje se odnose na identificirane načine korištenja supstance ili smješe iz Podnaslova 1.2. BTL-a.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana treba da omoguće poslodavcu da izvrši procjenu rizika proizašlog iz prisustva supstance ili smješe po sigurnost i zdravlje radnika u skladu sa propisima kojima je regulirana zaštita na radu i treba da upotpune podatke navedene u Naslovu 7.

Podaci o mjerama osobne zaštite Član 49.

(1) Podaci o mjerama osobne zaštite sadrže podatke o upotrebi osobne zaštitne opreme koji su u skladu sa dobrim higijenskim praksama na radnom mjestu i u vezi sa drugim mjerama kontrole, uključujući tehničku kontrolu, ventilaciju i izolaciju.

(2) Ako je potreban savjet o specifičnoj vatrogasnoj, odnosno hemijskoj osobnoj zaštitnoj opremi, upućuje se na Naslov 5. BTL-a.

(3) Osobna zaštitna oprema treba da bude u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita na radu i sa odgovarajućim standardima, pri čemu se u tom dijelu BTL-a navode detaljni podaci o opremi koja pruža odgovarajuću zaštitu:

1) zaštita očiju, odnosno lica, pri čemu se navodi vrsta opreme koja pruža odgovarajuću zaštitu očiju, odnosno lica na osnovu opasnosti od supstance ili smješe i mogućnosti kontakta sa njom, kao što su zaštitne naočare i zaštitna maska za lice;

2) zaštita kože, i to:

1. zaštita ruku, pri čemu se navodi vrsta rukavica koje treba nositi pri rukovanju supstancom ili smješom, uključujući vrstu materijala i njegovu debljinu, i uobičajeno ili najmanje vrijeme probijanja materijala od kojeg su rukavice, a na osnovu opasnosti od supstance ili smješe i mogućnosti kontakta sa njom, uzimajući u obzir količinu i trajanje dermalne izloženosti, a ako je neophodno, navode se i druge dodatne mjere zaštite ruku,

2. zaštita drugih dijelova tijela, pri čemu se navodi vrsta i kvalitet zaštitne opreme koju je potrebno nositi kako bi se

zaštitili drugi dijelovi tijela, kao što su zaštita za podlaktice, čizme i odijela, a na osnovu opasnosti od supstance ili smješe i mogućnosti kontakta sa njom, i ako je neophodno, navode se i dodatne mjere zaštite kože i specifične higijenske mjere;

3) zaštita disajnih organa, pri čemu se navodi vrsta zaštitne opreme koja se koristi za plinove, pare, maglu ili prašinu, uključujući respiratore sa prečišćavanjem zraka, odgovarajući element za prečišćavanje, kao što su kertridž ili kanister, odgovarajuće filtere za čestice i odgovarajuće maske ili neovisne aparate za disanje, a na osnovu opasnosti od supstance ili smješe i mogućnosti izlaganja;

4) zaštita od termičkih opasnosti, pri čemu se navode podaci o izradi zaštitne opreme koja se nosi pri kontaktu sa materijalima koji predstavljaju termičku opasnost.

Podaci o kontroli izloženosti životne sredine Član 50.

(1) Podaci o kontroli izloženosti životne sredine sadrže podatke koji su potrebni poslodavcu za poštovanje propisa kojima se uređuje zaštita životne sredine.

(2) Kada je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije, navodi se sažetak mjera za upravljanje rizikom kojima se kontrolira izloženost životne sredine supstanci za scenarija izloženosti koji su dati u prilogu BTL-a.

9. Fizička i hemijska svojstva

Fizička i hemijska svojstva Član 51.

U Naslovu 9. Fizička i hemijska svojstva opisuju se empirijski podaci o supstanci ili smješi kada je to relevantno, a navedeni podaci treba da budu u skladu sa izvještajem o sigurnosti hemikalije kada je izrađen, te sa klasifikacijom supstance ili smješe.

Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima Član 52.

(1) Podnaslov 9.1. Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima sadrži podatke koji omogućavaju provođenje odgovarajućih mjera kontrole, i to podatke o:

1) izgledu, pri čemu se navodi agregatno stanje (plinovito, tečno i čvrsto), sa odgovarajućim sigurnosnim podacima o granulometriji i specifičnoj površini ako ti podaci nisu naznačeni na drugom mjestu u BTL-u) i boja supstance ili smješe u stanju u kojem se stavljaju na tržište,

2) mirisu, pri čemu se navodi kratak opis mirisa ako može da se osjetiti,

3) pragu mirisa,

4) pH vrijednosti supstance ili smješe u stanju u kojem se stavljaju na tržište ili o pH vrijednosti vodenog rastvora, kada je potrebno navesti i podatak o koncentraciji,

5) tački topljenja, odnosno tački mržnjenja,

6) početnoj tački ključanja i opsegu ključanja,

7) tački paljenja,

8) brzini isparavanja,

9) zapaljivosti, za čvrsto i plinovito stanje,

10) gornjoj, odnosno donjoj granici zapaljivosti ili eksplozivnosti,

11) naponu pare,

12) gustini pare,

13) relativnoj gustini,

14) rastvorljivosti,

15) koeficijentu raspodjele u sistemu n-oktanol/voda,

16) temperaturi samopaljenja,

17) temperaturi razlaganja,

- 18) viskozitetu,
- 19) eksplozivnima svojstvima,
- 20) oksidirajućim svojstvima.

(2) Pri navođenju podataka iz stava 1. ovog člana navode se reference primijenjenih metoda ispitivanja svojstava supstance ili smješe i specifikacija odgovarajućih mjernih jedinica, odnosno referentnih uvjeta.

(3) Ako je to potrebno za tumačenje numeričkih podataka, navodi se metoda određivanja navedenog svojstva supstance ili smješe, na primjer metoda za određivanje tačke paljenja, metoda otvorenog ili zatvorenog suda.

(4) Kada je navedeno da neko od svojstava iz stava 1. ovog člana nije primjenjivo ili ako podatak o nekom svojstvu nije dostupan, navode se razlozi za to.

(5) Ako je riječ o smješi, navodi se na koju supstancu u smješi se odnose podaci o svojstvima iz stava 1. ovog člana, osim u slučaju kada se oni odnose na cijelu smješu.

Ostali podaci Član 53.

(1) U Podnaslovu 9.2. Ostali podaci navode se ostali fizički i hemijski parametri ako su potrebni, kao što su mješljivost, rastvorljivost u mastima, pri čemu se precizira rastvarač - ulje, provodljivost ili grupa plina.

(2) Pored podataka iz stava 1. ovog člana navode se odgovarajući sigurnosni podaci o redukciono-oksidacionom potencijalu, potencijalu za stvaranje radikala i fotokatalitičkim svojstvima.

10. Stabilnost i reaktivnost

Stabilnost i reaktivnost Član 54.

(1) U Naslovu 10. Stabilnost i reaktivnost opisuju se stabilnost supstance ili smješe i mogućnost opasnih reakcija koje nastaju pod određenim uvjetima upotrebe i prilikom ispuštanja u životnu sredinu, pri čemu se navodi i upućivanje na korištenu metodu ispitivanja, gdje je to odgovarajuće.

(2) Kada je navedeno da neko od svojstava iz stava 1. ovog člana nije primjenjivo ili ako podatak o nekom svojstvu nije dostupan, navode se razlozi za to.

Reaktivnost Član 55.

(1) U Podnaslovu 10.1. Reaktivnost navode se podaci o opasnostima usljed reaktivnosti supstance ili smješe, uključujući rezultate specifičnih ispitivanja za supstancu ili smješu, kada su dostupni.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana mogu se zasnivati na općim podacima za klasu ili grupu kojoj supstanca ili smješa pripada ako ti podaci ukazuju na predviđene opasnosti od supstance ili smješe.

(3) Ako podaci iz stava 1. ovog člana nisu dostupni za smješu, navode se podaci o supstancama u smješi.

(4) Prilikom određivanja nekompatibilnosti potrebno je uzeti u obzir supstance, ambalažu i zagađivače kojima bi supstanca ili smješa mogla biti izložena u toku prijevoza, skladištenja i upotrebe.

Hemijska stabilnost Član 56.

(1) U Podnaslovu 10.2. Hemijska stabilnost navodi se da li je supstanca ili smješa stabilna ili nestabilna pri ambijentalnim i predviđenim uvjetima temperature i pritiska prilikom skladištenja i rukovanja.

(2) U Podnaslovu 10.2. navode se i podaci o stabilizatorima koji su upotrijebljeni ili ih je potrebno upotrijebiti za održavanje hemijske stabilnosti supstance ili smješe te značaj promjene fizičkog izgleda supstance ili smješe za sigurnost.

Mogućnost opasnih reakcija Član 57.

(1) U Podnaslovu 10.3. Mogućnost opasnih reakcija navodi se da li supstanca ili smješa reaguje ili polimerizuje otpuštajući višak pritiska ili toplote ili stvarajući druge opasne uvjete, kada je to relevantno.

(2) U Podnaslovu 10.3. navode se uvjeti pri kojima dolazi do opasnih reakcija.

Uvjeti koje treba izbjegavati Član 58.

U Podnaslovu 10.4. Uvjeti koje treba izbjegavati navode se sljedeći uvjeti: temperatura, pritisak, svjetlost, udar, elektrostatičko pražnjenje, vibracije ili drugi fizički faktori koji mogu dovesti do opasne situacije, a ako je potrebno, navodi se i kratak opis mjera koje se preduzimaju za upravljanje rizicima povezanim sa tim opasnostima.

Nekompatibilni materijali Član 59.

U Podnaslovu 10.5. Nekompatibilni materijali navode se grupe supstanci ili smješa ili određene supstance, kao što su voda, zrak, kiseline, baze, oksidirajući agensi, sa kojima supstanca ili smješa može reagovati i proizvesti opasne situacije kao što su eksplozija, ispuštanje toksičnih ili zapaljivih materijala ili oslobađanje viška toplote, a ako je potrebno, navodi se i kratak opis mjera koje se preduzimaju za upravljanje rizicima povezanim sa tim opasnostima.

Opasni proizvodi razlaganja Član 60.

(1) U Podnaslovu 10.6. Opasni proizvodi razlaganja navode se poznati opasni proizvodi razlaganja supstance ili smješe i oni čiji nastanak se može predvidjeti, a koji nastaju kao rezultat upotrebe, skladištenja, prosipanja ili zagrijavanja supstance ili smješe.

(2) Opasni proizvodi sagorijevanja navode se u Naslovu 5. BTL-a.

11. Toksikološki podaci

Toksikološki podaci Član 61.

(1) Podaci u Naslovu 11. Toksikološki podaci namijenjeni su prvenstveno medicinskim stručnjacima, stručnjacima iz oblasti zdravlja i sigurnosti na radu i toksikolozima.

(2) U Naslovu 11. navode se potpun, sveobuhvatan i sažet opis toksikoloških efekata, tj. efekata na zdravlje ljudi, i dostupni podaci za identifikaciju tih efekata, uključujući, gdje je potrebno, podatke o toksikokinetici, metabolizmu i raspodjeli.

(3) Podaci u Naslovu 11. treba da budu u skladu sa izvještajem o sigurnosti hemikalije, kada je izrađen, te sa klasifikacijom supstance ili smješe.

Podaci o toksikološkim efektima Član 62.

(1) U Podnaslovu 11.1. Podaci o toksikološkim efektima navode se podaci za sljedeće klase opasnosti:

- 1) akutna toksičnost,
- 2) korozivno oštećenje kože / iritacija kože,
- 3) teško oštećenje oka / iritacija oka,
- 4) senzibilizacija respiratornih organa / senzibilizacija kože,
- 5) mutagenost germinativnih ćelija,
- 6) karcinogenost,
- 7) toksičnost po reprodukciju,
- 8) specifična toksičnost za ciljni organ - jednokratna izloženost,

9) specifična toksičnost za ciljani organ - višekratna izloženost,

10) opasnost od aspiracije.

(2) Klase opasnosti iz stava 1. ovog člana navode se uvijek u BTL-u.

Navođenje podataka o toksikološkim efektima Član 63.

(1) Podaci o toksikološkim efektima navode se za svaku klasu opasnosti, odnosno razliku unutar klase opasnosti.

(2) Ako je u BTL-u navedeno da supstanca ili smješa nije klasificirana u određenu klasu opasnosti, odnosno razliku unutar klase opasnosti, navodi se da li su razlog za to nedostatak podataka, tehnička nemogućnost dobivanja podataka, dostupnost podataka koji su nejasni ili podataka koji su jasni, ali nedovoljni za klasifikaciju.

(3) Ako supstanca ili smješa nije klasificirana u određenu klasu opasnosti, odnosno razliku unutar klase opasnosti zbog postojanja podataka koji su jasni, ali nedovoljni za klasifikaciju, u BTL-u se navodi: "na osnovu dostupnih podataka, kriteriji za klasifikaciju nisu ispunjeni".

Navođenje podataka za supstancu i smješu Član 64.

(1) Podaci koji se navode u Naslovu 11. odnose se na supstancu ili smješu u obliku u kojem se stavljaju na tržište.

(2) Kada se BTL odnosi na smješu, podaci treba da opisuju toksikološke osobine smješe kao takve.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, za klase opasnosti mutagenost germinativnih ćelija, karcinogenost i toksičnost po reprodukciju, navode se podaci za supstance koje smješa sadrži, osim ako su dostupni podaci o ispitivanjima same smješe.

(4) Kada su dostupni, navode se i relevantni podaci o toksikološkim svojstvima opasnih supstanci sadržanih u smješi, kao što su LD₅₀, procijenjena vrijednost akutne toksičnosti (engl. Acute Toxicity Estimates - ATE) ili LC₅₀.

(5) Ako su dostupni rezultati većeg broja ispitivanja supstance ili smješe, sažimaju se rezultati najznačajnijih studija, na primjer prema putu izlaganja.

(6) U slučaju da nisu ispunjeni kriteriji za klasifikaciju supstance ili smješe u određenu klasu opasnosti, navode se podaci koji potvrđuju taj zaključak.

Podaci o vjerovatnim putevima izlaganja Član 65.

(1) U Naslovu 11. navode se i podaci o vjerovatnim putevima izlaganja i efektima supstance ili smješe za svaki mogući put izlaganja, tj. peroralni (gutanjem), inhalacioni, dermalni ili izloženost oka.

(2) Ukoliko efekti supstance ili smješe na zdravlje ljudi nisu poznati, to je potrebno navesti.

Simptomi u vezi sa fizičkim, hemijskim i toksikološkim svojstvima Član 66.

(1) U Naslovu 11. opisuju se i mogući štetni efekti na zdravlje ljudi i simptomi povezani sa izlaganjem supstanci ili smješi i njenim sastojcima ili poznatim nusproizvodima.

(2) Navode se dostupni podaci o simptomima u vezi sa fizičkim, hemijskim i toksikološkim svojstvima supstance ili smješe nastalim nakon izlaganja.

(3) Potrebno je opisati prve simptome pri maloj izloženosti, sve do posljedica pri velikoj izloženosti, kao što su: "mogu nastati glavobolje i vrtoglavice na koje se nadovezuje nesvjestica i gubitak svijesti; velike doze mogu dovesti do kome ili smrti".

Podaci o odgođenim i trenutnim efektima i hroničnim efektima usljed kratkotrajne i dugotrajne izloženosti Član 67.

(1) U Naslovu 11. navode se i podaci o tome da li se poslije kratkotrajne i dugotrajne izloženosti supstanci ili smješi mogu očekivati odgođeni ili trenutni efekti.

(2) Navode se i podaci o akutnim i hroničnim efektima na zdravlje ljudi koji su u vezi sa izlaganjem ljudi supstanci ili smješi.

(3) Kada podaci o efektima na ljude nisu dostupni, sažimaju se podaci o efektima na životinje sa jasnom naznakom na koje vrste životinja se odnosi.

(4) Navodi se i napomena o tome da li se toksikološki podaci zasnivaju na podacima koji se odnose na ljude ili na životinje.

Effekti interakcije Član 68.

U Naslovu 11. navode se i podaci o međusobnim interakcijama ako su relevantni i dostupni.

Odsustvo određenih podataka Član 69.

(1) Ukoliko podaci o određenoj supstanci ili smješi nisu dostupni jer ih nije moguće osigurati, navode se podaci o sličnim supstancama ili smješama ako su odgovarajući, ako je takva supstanca ili smješa identificirana.

(2) Navodi se i to ako određeni podaci nisu korišteni ili nisu dostupni.

Podaci za smješe Član 70.

(1) Za određene efekte na zdravlje, ako sama smješa nije ispitana, navode se podaci relevantni za te efekte koji se odnose na supstance navedene u Naslovu 3. BTL-a.

(2) Pri navođenju podataka o smješi u odnosu na podatke o supstancama u njoj, potrebno je uzeti u obzir da supstance u smješi mogu u organizmu međusobno djelovati, što može da dovede do različitih brzina apsorpcije, različitog metabolizma i izlučivanja, a kao rezultat mogu biti izmijenjeno toksično djeystvo i ukupna toksičnost smješe u odnosu na toksičnost supstanci u njoj.

(3) Neophodno je razmotriti da li je koncentracija svake pojedinačne supstance dovoljna da doprinese ukupnim efektima smješe na zdravlje ljudi.

(4) Podaci o toksičnim efektima navode se za svaku supstancu, osim u sljedećim slučajevima:

1) ako se podaci ponavljaju, navode se samo jednom za smješu, na primjer kada dvije supstance u smješi uzrokuju povraćanje i dijareju,

2) ako nije vjerovatno da će se toksični efekti ispoljiti pri prisutnim koncentracijama, na primjer kad se blagi iritant razblaži ispod određene koncentracije u rastvor koji nije iritativan,

3) kada nisu dostupni podaci o interakciji supstanci u smješi, ne treba praviti pretpostavke, nego navesti efekte na zdravlje za svaku od supstanci posebno.

Ostali podaci o efektima na zdravlje Član 71.

U Naslovu 11. navode se i ostali relevantni podaci o štetnim efektima na zdravlje ljudi, čak i kada oni nisu zahtijevani kriterijima za klasifikaciju.

12. Ekološki podaci

Ekološki podaci Član 72.

(1) U Naslovu 12. Ekološki podaci daju se podaci za procjenu ekološkog uticaja supstance ili smješe kada je oslobođena u životnu sredinu.

(2) U podnaslovima od 12.1. do 12.6. navodi se sažetak relevantnih podataka, uključujući podatke o ispitivanjima, kao što su vrste na kojima su vršena ispitivanja, medijumi, jedinice, trajanje i uvjeti ispitivanja, kada su dostupni.

(3) Podaci navedeni u Naslovu 12. treba da pomognu prilikom uklanjanja prosipanja i procjenjivanja procedura za tretman otpada, kontrole ispuštanja, mjera u slučaju akcidentnog ispuštanja supstance ili smješe i prijevoza.

(4) Kada je navedeno da neko od svojstava nije primjenjivo jer dostupni podaci pokazuju da nisu ispunjeni kriteriji za klasifikaciju ili ako podatak o nekom svojstvu nije dostupan, navode se razlozi za to.

(5) Ako supstanca ili smješa nisu klasificirane iz razloga koji se razlikuju od onih navedenih u stavu 4. ovog člana, kao što je tehnička nemogućnost osiguranja podataka, ili podaci nisu jasni, to se jasno navodi u BTL-u.

Podaci o posebnim opasnostima Član 73.

(1) Podaci o osobinama koje su specifične za određenu supstancu, kao što su bioakumulacija, perzistentnost i razgradljivost, navode se za svaku relevantnu supstancu u smješi kada su dostupni i odgovarajući, a posebno za supstance čije navođenje je obavezno u Naslovu 3. BTL-a i koje su opasne za životnu sredinu ili se smatraju PBT/vPvB supstancama.

(2) U Naslovu 12. navode se i podaci o opasnim proizvodima transformacije koji nastaju razgradnjom supstance ili smješe.

(3) Podaci u Naslovu 12. treba da budu u skladu sa izvještajem o sigurnosti hemikalije kada je izrađen i sa klasifikacijom supstance ili smješe.

Toksičnost Član 74.

(1) U Podnaslovu 12.1. Toksičnost navode se podaci o toksičnosti dobiveni na osnovu ispitivanja na vodenim i/ili kopnenim organizmima kada su dostupni.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana treba da obuhvate relevantne dostupne podatke o akutnoj i hroničnoj toksičnosti u vodenoj životnoj sredini za ribe, rakove, alge i vodene biljke.

(3) Podaci o toksičnosti za zemljišne mikro i makroorganizme i ostale organizme relevantne za životnu sredinu, kao što su ptice, pčele i biljke, navode se kada su dostupni.

(4) Ako supstanca ili smješa ima inhibitorski efekat na aktivnost mikroorganizama, navodi se moguće djelovanje te supstance ili smješe na postrojenje za tretman otpadnih voda.

Perzistentnost i razgradljivost Član 75.

(1) Perzistentnost i razgradljivost jeste potencijal supstance ili određenih supstanci u smješi da se razgrade u životnoj sredini, bilo putem biorazgradnje ili drugim procesima, kao što su oksidacija ili hidroliza.

(2) U Podnaslovu 12.2. Perzistentnost i razgradljivost navode se rezultati ispitivanja koji su relevantni za procjenu razgradljivosti kada su dostupni.

(3) Kada se navodi poluvrijeme razgradnje supstance, mora biti navedena naznaka da li se ono odnosi na mineralizaciju ili na primarnu razgradnju.

(4) U Podnaslovu 12.2. navodi se i potencijal supstance ili određenih supstanci u smješi za razgradnju u postrojenjima za prečišćavanje otpadnih voda.

(5) Podaci u Podnaslovu 12.2. navode se za svaku pojedinačnu supstancu u smješi koja je navedena u Naslovu 3. BTL-a kada su dostupni i odgovarajući.

Potencijal bioakumulacije Član 76.

(1) Potencijal bioakumulacije jeste potencijal supstance ili određenih supstanci u smješi da se akumuliraju u bioti i eventualno prenose kroz lanac ishrane.

(2) U Podnaslovu 12.3. Potencijal bioakumulacije navode se rezultati ispitivanja relevantni za procjenu potencijala bioakumulacije koji obuhvaćaju koeficijent raspodjele u sistemu oktanol - voda (u daljem tekstu: Kow) i faktor biokoncentracije (BCF), kada su dostupni.

(3) Podaci u Podnaslovu 12.3. navode se za svaku pojedinačnu supstancu u smješi koja je navedena u Naslovu 3. BTL-a kada su dostupni i odgovarajući.

Mobilnost u zemljištu Član 77.

(1) Mobilnost u zemljištu jeste potencijal supstance ili određenih supstanci u smješi da se, kada su ispuštene u životnu sredinu, kreću pod djelovanjem prirodnih sila do podzemnih voda ili na različite udaljenosti od mjesta ispuštanja.

(2) U Podnaslovu 12.4. Mobilnost u zemljištu navodi se podatak o potencijalu za mobilnost u zemljištu kada je dostupan.

(3) Mobilnost u zemljištu može se odrediti iz relevantnih podataka o mobilnosti dobivenih ispitivanjem adsorpcije ili ispitivanjem procjeđivanja, poznate ili predviđene raspodjele u segmentima životne sredine ili iz podatka o površinskom naponu (npr. koeficijent raspodjele u zemljištu izražen na sadržaj organskog ugljenika u zemljištu [u daljem tekstu: Koc] može se predvidjeti iz Kow).

(4) Procjeđivanje i mobilnost iz stava 2. ovog člana mogu se predvidjeti korištenjem modela.

(5) Podaci u ovom podnaslovu navode se za svaku pojedinačnu supstancu u smješi koja je navedena u Naslovu 3. BTL-a kada su dostupni i odgovarajući.

(6) Podaci dobiveni eksperimentalnim putem imaju prioritet u odnosu na podatke dobivene modelima i predviđanjima.

(7) Koc jeste odnos količine supstance koja je adsorbovana na zemljištu izražena na sadržaj organskog ugljenika u zemljištu i koncentracije supstance u vodenoj fazi u ravnoteži.

Rezultati PBT ili vPvB procjene Član 78.

U Podnaslovu 12.5. Rezultati PBT ili vPvB procjene navode se rezultati PBT i vPvB procjene kao što je utvrđeno u izvještaju o sigurnosti hemikalije kada je izrađen.

Ostali štetni efekti Član 79.

U Podnaslovu 12.6. Ostali štetni efekti navode se podaci o svim ostalim štetnim efektima na životnu sredinu, kao što su sudbina u životnoj sredini (izloženost), potencijal stvaranja fotohemijskog ozona, potencijal oštećenja ozona, potencijal poremećaja endokrinog sistema (endokrini disruptori) i/ili potencijal za globalno zagrijavanje, kada su dostupni.

13. Podaci o odlaganju

Podaci o odlaganju Član 80.

(1) Naslov 13. Podaci o odlaganju pruža podatke o odgovarajućem upravljanju otpadom od supstance ili smješe i/ili njihove ambalaže koji treba da pomognu prilikom izbora sigurnog i ekološki prihvatljivog upravljanja otpadom, a u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

(2) Podaci koji su relevantni za sigurnost lica koja obavljaju aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom navedeni

u ovom naslovu dopunjavaju podatke navedene u Naslovu 8. BTL-a.

(3) Ako je izrađen izvještaj o sigurnosti hemikalije i ako je provedena analiza faze otpada, podaci o mjerama za upravljanje otpadom treba da budu u skladu sa identificiranim načinima korištenja u tom dokumentu, a scenario izloženosti iz izvještaja o sigurnosti hemikalije treba da bude dat u prilogu BTL-a.

Metode tretmana otpada

Član 81.

(1) U Podnaslovu 13.1. Metode tretmana otpada navode se:

1) podaci o kontejnerima i metodama tretmana otpada, uključujući odgovarajuće metode za tretman supstance ili smješe i kontaminirane ambalaže (npr. insinercija, reciklaža, odlaganje na deponiju),

2) fizička i hemijska svojstva koja mogu uticati na izbor tretmana otpada,

3) preporuka da se otpad ne odlaže ispuštanjem u kanalizacioni sistem,

4) podaci o svim posebnim mjerama predostrožnosti za svaki preporučeni tretman otpada.

(2) U Podnaslovu 13.1. navode se sve relevantne odredbe propisa kojima se uređuje otpad.

14. Podaci o prijevozu

Podaci o prijevozu

Član 82.

(1) U Naslovu 14. Podaci o prijevozu navode se osnovni podaci o klasifikaciji supstance ili smješe iz Naslova 1. BTL-a u prijevozu cestovnim, željezničkim, morskim, zračnim i unutrašnjim plovnim putevima.

(2) Ako podaci iz stava 1. ovog člana nisu dostupni ili nisu relevantni, to se navodi.

(3) Kada je relevantno, navodi se podatak o klasifikaciji u prijevozu utvrđen međunarodnim propisima kojima se uređuje prijevoz opasnih materija za svaku vrstu prijevoza, i to Evropskim sporazumom o međunarodnom cestovnom prijevozu opasnih materija (ADR), Evropskim sporazumom o međunarodnom prijevozu opasnih materija željeznicom (RID), Evropskim sporazumom o međunarodnom prijevozu opasnih materija unutrašnjim plovnim putevima (ADN), Međunarodnim kodeksom o pomorskom prijevozu opasnih materija (IMDG Code) i Tehničkim instrukcijama za siguran prijevoz opasnih materija u zračnom saobraćaju (ICAO).

UN broj

Član 83.

U Podnaslovu 14.1. UN broj navodi se četvorocifreni identifikacioni broj supstance, smješe ili proizvoda kome prethode slova UN iz Modela propisa UN.

UN naziv u prijevozu

Član 84.

U Podnaslovu 14.2. UN naziv u prijevozu navodi se međunarodni UN naziv za teret u prijevozu iz Modela propisa UN, osim ako je već naveden kao identifikator proizvoda u Podnaslovu 1.1. BTL-a.

Klasa opasnosti u prijevozu

Član 85.

U Podnaslovu 14.3. Klasa opasnosti u prijevozu navodi se klasa opasnosti supstance ili smješe u prijevozu, sa pridruženim rizicima, koja je dodijeljena na osnovu dominantne opasnosti koju predstavlja u skladu sa Modelom propisa UN.

Ambalažna grupa

Član 86.

U Podnaslovu 14.4. Ambalažna grupa navodi se broj ambalažne grupe iz Modela propisa UN koji se dodjeljuje

određenim supstancama u skladu sa njihovim stepenom opasnosti ako je primjenjivo.

Opasnosti po životnu sredinu

Član 87.

(1) U Podnaslovu 14.5. Opasnosti po životnu sredinu navodi se podatak da li je supstanca ili smješa opasna po životnu sredinu u skladu sa kriterijima iz Modela propisa UN (IMDG Code, ADR, RID i ADN) i/ili je zagađivač mora u skladu sa IMDG Code.

(2) Kada je supstanca ili smješa namijenjena za prijevoz unutrašnjim plovnim putevima u tankerima (engl. tank-vessels), navodi se podatak da li je supstanca ili smješa opasna po životnu sredinu u tankerima samo u skladu sa ADN-om.

Posebne predostrožnosti za korisnika

Član 88.

U Podnaslovu 14.6. Posebne predostrožnosti za korisnika navodi se podatak o svim posebnim mjerama predostrožnosti kojih korisnik treba da se pridržava ili da ima svijest o njima, a koje su u vezi sa prijevozom ili prijenosom supstance ili smješe unutar ili izvan radnog prostora.

Prijevoz u rasutom stanju

Član 89.

(1) U Podnaslovu 14.7. Prijevoz u rasutom stanju navode se podaci samo kada je supstanca ili smješa namijenjena za prijevoz u rasutom stanju prema propisima Međunarodne pomorske organizacije (IMO), i to: Aneksu II. Međunarodne konvencije o sprečavanju zagađenja mora sa brodova (MARPOL) i Međunarodnom kodu za izgradnju i opremanje brodova koji prevoze opasne supstance ili smješe u rasutom stanju (IBC Code).

(2) U Podnaslovu 14.7. navodi se ime proizvoda ako se razlikuje od imena navedenog u Podnaslovu 1.1. BTL-a, i to u skladu sa dokumentom o prijevozu i imenom koje se koristi u spisku imena proizvoda navedenom u poglavljima 17. ili 18. BTL-a iz IBC Code ili posljednjem izdanju Cirkulara Pomorskog komiteta za zaštitu životne sredine IMO.

(3) Pored podataka iz stava 2. ovog člana, navode se i vrsta broda i kategorija zagađenja.

15. Podaci o propisima

Podaci o propisima

Član 90.

U Naslovu 15. Podaci o propisima navode se ostali podaci o propisima koji se odnose na supstancu ili smješu, a koji nisu navedeni u drugim naslovima BTL-a, kao što su propisi o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, dugotrajnim organskim zagađujućim supstancama, izvozu i uvozu opasnih hemikalija i slično.

Propisi u vezi sa sigurnošću, zdravljem i životnom

sredinom

Član 91.

(1) U Podnaslovu 15.1. Propisi u vezi sa sigurnošću, zdravljem i životnom sredinom navode se podaci o relevantnim odredbama propisa kojima se uređuju sigurnost, zdravlje i životna sredina (npr. Seveso kategorija), uključujući i savjet o mjerama koje korisnik treba da preduzme za njihovo provođenje.

(2) Ako se na supstancu ili smješu primjenjuje propis kojim se uređuju ograničenja i zabrane hemikalija ili posebno zabrinjavajuće supstance ili drugi propis o zaštiti zdravlja i životne sredine, to je potrebno navesti.

Procjena sigurnosti hemikalije

Član 92.

U Podnaslovu 15.2. Procjena sigurnosti hemikalije navodi se podatak da li je izvršena procjena sigurnosti hemikalije za supstancu ili smješu.

16. Ostali podaciOstali podaci
Član 93.

U Naslovu 16. Ostali podaci navode se podaci koji nisu dati u drugim naslovima BTL-a, uključujući i podatke o reviziji BTL-a, i to:

- 1) ako je BTL revidiran, potrebno je jasno naznačiti koji podaci iz prethodne verzije su izmijenjeni, osim ukoliko je to naznačeno na drugom mjestu, sa objašnjenjem izmjena, ako je primjenjivo, ili uz pružanje objašnjenja na zahtjev,
- 2) spisak skraćenica i akronima korištenih u BTL-u sa objašnjenjem njihovog značenja,
- 3) upućivanje na osnovnu literaturu i izvore podataka,
- 4) ako se BTL odnosi na smješu, navodi se naznaka o tome koja je metoda procjene podataka u skladu sa propisom o klasifikaciji hemikalija korištena za klasifikaciju,
- 5) spisak relevantnih obavijesti o opasnosti (H) i/ili obavijesti o mjerama predostrožnosti (P) sa pripadajućim tekstom za svaku od njih ako nije naveden u naslovima od 2. do 15. BTL-a,
- 6) savjet o bilo kojoj odgovarajućoj obuci za radnike u svrhu zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

PRILOG 1.

SADRŽAJ BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKOG LISTA

BEZBJEDNOSNO-TEHNIČKI LIST
Naslov 1. Identifikacija supstance ili smješe i podaci o snabdjevaču
Podnaslov 1.1. Identifikatori proizvoda
Podnaslov 1.2. Identificirani načini upotrebe supstance ili smješe i načini upotrebe koji se ne preporučuju
Podnaslov 1.3. Podaci o snabdjevaču
Podnaslov 1.4. Broj telefona za hitne slučajeve
Naslov 2. Identifikacija opasnosti
Podnaslov 2.1. Klasifikacija supstance ili smješe
Podnaslov 2.2. Elementi obilježavanja
Podnaslov 2.3. Ostale opasnosti
Naslov 3. Podaci o sastavu
Podnaslov 3.1. Podaci o sastojcima supstance
Podnaslov 3.2. Podaci o sastojcima smješe
* BTL treba da sadrži jedan od podnaslova iz ovog naslova u ovisnosti o tomu da li se izrađuje za supstancu ili smješu.
Naslov 4. Mjere prve pomoći
Podnaslov 4.1. Opis mjera prve pomoći
Podnaslov 4.2. Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi
Podnaslov 4.3. Hitna medicinska pomoć i poseban tretman
Naslov 5. Mjere za suzbijanje požara
Podnaslov 5.1. Sredstva za gašenje požara
Podnaslov 5.2. Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstance ili smješe
Podnaslov 5.3. Savjet za vatrogasce
Naslov 6. Mjere u slučaju akcidentnog ispuštanja hemikalije
Podnaslov 6.1. Osobne predostrožnosti, zaštitna oprema i hitne procedure
Podnaslov 6.2. Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu
Podnaslov 6.3. Metode i materijali za sprečavanje širenja i čišćenje
Podnaslov 6.4. Upućivanje na druge naslove
Naslov 7. Rukovanje i skladištenje
Podnaslov 7.1. Predostrožnosti za sigurno rukovanje
Podnaslov 7.2. Uvjeti za sigurno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti
Podnaslov 7.3. Posebni načini korištenja

GLAVA III.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNE ODREDBE

Prijelazna odredba
Član 94.

BTL koji je izrađen prije stupanja na snagu ovog pravilnika može da se koristi do njegove revizije u skladu sa novim saznanjima o supstanci ili smješi u skladu sa članom 17. Zakona.

Prestanak važenja drugih propisa
Član 95.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o sadržaju Bezbjednosno-tehničkog lista ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 104/13).

Stupanje na snagu
Član 96.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 11/07-020-30/18
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Ministar,
Dr. Dragan Bogdanić, s.r.

Naslov 8. Nadzor nad izloženošću i osobna zaštita
Podnaslov 8.1. Parametri kontrole izloženosti
Podnaslov 8.2. Kontrola izloženosti
Naslov 9. Fizička i hemijska svojstva
Podnaslov 9.1. Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima
Podnaslov 9.2. Ostali podaci
Naslov 10. Stabilnost i reaktivnost
Podnaslov 10.1. Reaktivnost
Podnaslov 10.2. Hemijska stabilnost
Podnaslov 10.3. Mogućnost opasnih reakcija
Podnaslov 10.4. Uvjeti koje treba izbjegavati
Podnaslov 10.5. Nekompatibilni materijali
Podnaslov 10.6. Opasni proizvodi razlaganja
Naslov 11. Toksikološki podaci
Podnaslov 11.1. Podaci o toksikološkim efektima
Naslov 12. Ekološki podaci
Podnaslov 12.1. Toksičnost
Podnaslov 12.2. Perzistentnost i razgradljivost
Podnaslov 12.3. Potencijal bioakumulacije
Podnaslov 12.4. Mobilnost u zemljištu
Podnaslov 12.5. Rezultati PBT i vPvB procjene
Podnaslov 12.6. Ostali štetni efekti
Naslov 13. Podaci o odlaganju
Podnaslov 13.1. Metode tretmana otpada
Naslov 14. Podaci o prijevozu
Podnaslov 14.1. UN broj
Podnaslov 14.2. UN naziv u prijevozu
Podnaslov 14.3. Klasa opasnosti u prijevozu
Podnaslov 14.4. Ambalažna grupa
Podnaslov 14.5. Opasnosti po životnu sredinu
Podnaslov 14.6. Posebne predostrožnosti za korisnika
Podnaslov 14.7. Prijevoz u rasutom stanju
Naslov 15. Podaci o propisima
Podnaslov 15.1. Propisi u vezi sa sigurnošću, zdravljem i životnom sredinom
Podnaslov 15.2. Procjena sigurnosti hemikalije
Naslov 16. Ostali podaci

OPĆE GRANIČNE KONCENTRACIJE ZA POJEDINE KLASE OPASNOSTI

Klasa i kategorija opasnosti	Granična koncentracija (%)
Akutna toksičnost, kategorije 1, 2 i 3	≥ 0,1
Akutna toksičnost, kategorija 4	≥ 1
Korozivno oštećenje kože / iritacija kože, kategorija 1, potkategorije 1A, 1B, 1C i kategorija 2	≥ 1
Teško oštećenje oka / iritacija oka, kategorije 1 i 2	≥ 1
Senzibilizacija respiratornih organa / senzibilizacija kože	≥ 0,1
Mutagenost germinativnih ćelija, kategorije 1A i 1B	≥ 0,1
Mutagenost germinativnih ćelija, kategorija 2	≥ 1
Karcinogenost, kategorije 1A, 1B i 2	≥ 0,1
Toksičnost po reprodukciju, kategorije 1A, 1B, 2 i efekti na laktaciju ili preko laktacije	≥ 0,1
Specifična toksičnost za ciljni organ (STOT) – jednokratna izloženost, kategorije 1 i 2	≥ 1
Specifična toksičnost za ciljni organ (STOT) — višekratna izloženost, kategorije 1 i 2	≥ 1
Opasnost od aspiracije	≥ 10
Opasno po vodenu životnu sredinu — akutno, kategorija 1	≥ 0,1
Opasno po vodenu životnu sredinu — hronično, kategorija 1	≥ 0,1
Opasno po vodenu životnu sredinu — hronično, kategorije 2, 3 i 4	≥ 1
Opasno po ozonski omotač	≥ 0,1

Ustavni sud Republike Srpske

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 60. stav 1. tačka a) i člana 61. stav 1. tačka g) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da član 160a. Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15 i 3/16) nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Ne prihvata se inicijativa za ocjenjivanje ustavnosti čl. 160b. i 160v. Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15 i 3/16).

Obrazloženje

Udruženje "Centar za humanu politiku" iz Doboja dalo je Ustavnom sudu Republike Srpske (u daljem tekstu: Sud) inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti čl. 160a, 160b. i 160v. Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15 i 3/16; u daljem tekstu: Zakon) zbog toga što propisuje manju naknadu za legalizaciju izgrađenih objekata od naknade za dobijanje građevinske dozvole za buduću izgradnju objekata, a kao mjerilo je propisana različita površina objekata. Ističe se mišljenje da se osporenim zakonskom odredbom o manjoj naknadi za legalizaciju dovode u privilegiran položaj oni koji su izgradili objekte bez prethodno pribavljene građevinske dozvole u odnosu na graditelje koji zakonito grade. U inicijativi se, također, ističe da član 160b. Zakona propisuje naknadu za legalizaciju za objekte izgrađene u prvoj zoni, i to identično naknadi propisanoj članom 73. Zakona za legalno izgrađene objekte, dok se za legalizaciju objekata izgrađenih u drugoj i ostalim zonama smatra da se neustavno propisuje manja naknada za legalizaciju, za razliku od naknade za legalno izgrađene objekte propisane članom 73. Zakona. Također, u inicijativi se ukazuje na to da je članom 160v. Zakona propisano da naknadu za legalizaciju izgrađenog objekta ne plaćaju članovi porodica poginulih boraca, ratni vojni invalidi I. i II. kategorije i najteži civilni invalidi, što se smatra neustavnim zbog razlikovanja obaveze na plaćanje naknade po osnovu različitog statusa građana. Inicijativom se ukazuje na to da su osporene odredbe suprotne načelu ravnopravnosti i jednakosti građana pred zakonom, a to načelo utvrđeno je odredbom člana 10. Ustava Republike Srpske. Smatra se da ni utvrđivanje

općeg interesa članom 151a. Zakona nije osnov za ustavnost osporenih odredbi Zakona. Zbog navedenog predlaže se da Sud utvrdi da osporene zakonske odredbe nisu u saglasnosti sa Ustavom, da donese privremenu mjeru kojom bi se onemogućila njihova primjena i da otkloni posljedice njihove primjene.

Razmatrajući inicijativu, Ustavni Sud je, na sjednici održanoj 24. februara 2016. godine, rješenjem pokrenuo postupak za ocjenjivanje ustavnosti čl. 160a, 160b. i 160v. Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15 i 3/16). Istim rješenjem Ustavni sud nije prihvatio inicijativu za obustavljanje primjene osporenih odredbi Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 40/13, 106/15 i 3/16).

U odgovoru na inicijativu, koji je Narodna skupština Republike Srpske dostavila nakon prijema rješenja Suda o pokretanju postupka, navodi se da je odredbama Zakona o uređenju prostora i građenju koje se odnose na legalizaciju razdvojena socijalna bespravna izgradnja od komercijalne bespravne izgradnje. Obrazlaže se da je izbjegavanje plaćanja naknada propisanih u postupku izdavanja građevinske dozvole prvenstveno posljedica lošeg ekonomskog stanja socijalno ugroženih građana, a posebno članova porodica poginulih boraca, ratnih vojnih invalida, ostalih najtežih invalida i slično. Ističe se da je nakon objave Odluke Ustavnog suda Republike Srpske, broj: U-82/13 ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 2/15), zakonodavac novim, drugačijim zakonskim rješenjima propisao mehanizme za pravno i tehničko saniranje posljedica bespravno izgrađenih objekata. Kao odlučujuće ističe se da je zakonodavac na osnovu direktne primjene Ustava propisao članom 151a. Zakona da pitanja legalizacije predstavljaju opći interes za Republiku Srpsku. U smislu općeg interesa osporavanih odredaba čl. 160a, 160b. i 160v. Zakona navodi se da uređuju postupak legalizacije na način da se uvodi naknada za legalizaciju kao poseban vid naknade, drugačiji od naknade za buduću izgradnju i definiira način njenog obračunavanja za individualne stambene i stambeno-poslovne objekte površine do 400 m², koji čine najveći procenat bespravnih objekata i za koje se odredbama čl. 160a i 160b. Zakona na jedinstvenim principima uređuje postupak obračunavanja naknade za legalizaciju. Također se odredbama člana 160v. Zakona, kao posebna kategorija lica među bespravnim graditeljima, definiiraju porodice poginulih boraca, ratni vojni invalidi prve i druge kategorije i lica koja imaju status najtežih civilnih invalida u kolicima i slijepa lica, za koje se, s obzirom na njihov status, propisuje da ne plaćaju naknadu za legalizaciju. To predstavlja jedan vid pomoći države u njihovom stambe-

nom zbrinjavanju, a to pravo ne mogu ostvariti lica koja su po osnovu tog statusa već riješila stambeno pitanje. Navodi se da su novim zakonskim odredbama regulirana prava i obaveze lica koja su po svom socijalnom statusu u teškoj socijalnoj, ekonomskoj i pravnoj situaciji u odnosu na sve ostale subjekte u Republici. Zaključuje se da su neprihvatljive tvrdnje podnosioca inicijative da predmetne odredbe čine povredu Ustava jer, naprotiv, predmetno zakonsko rješenje ima osnov u odredbama Ustava, koje propisuju: da se zakonom uređuju zaštitna, korištenje, unapređivanje i upravljanje dobrima od općeg interesa i plaćanje naknade za korištenje dobara od općeg interesa i gradskog građevinskog zemljišta (član 59. Ustava); da Republika garantira minimum socijalne sigurnosti građana i osigurava funkcioniranje javnih službi u skladu sa zakonom (član 61. stav 1. Ustava); da je Republika nadležna, između ostalog, da uređuje zaštitu svih oblika svojine (Amandman XXXII. tačka 6, kojim je izmijenjen član 68. Ustava), te da Zakon poštuje garanciju ravnopravnosti građana (člana 10. Ustava). Narodna skupština ukazuje na predmet ovog suda, broj: U-3/14, od 24. februara 2015. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/15), u postupku ocjene ustavnosti i zakonitosti Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 134/11, 15/12 i 40/12). Zakonodavac misli da ovakvo propisivanje predstavlja cjelishodno rješenje budući da na predmetni način omogućava da se bespravna gradnja uvede u pravne okvire, koji u skladu sa mjerama ekonomske i socijalne politike, podstiče ekonomski razvoj i povećanje socijalnog blagostanja građana. Zakonodavac predlaže da Sud iz navedenih razloga datu inicijativu ne prihvati.

Predmet ocjene ustavnosti su odredbe čl. 160a, 160b. i 160v. Zakona o uređenju prostora i građenju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 40/13, 106/15 i 3/16), koje se citiraju kako slijedi:

“Član 160a.

(1) Za objekte iz člana 152. i člana 157. stav 1. ovog zakona i završene pomoćne objekte, u smislu ovog zakona, naknada za legalizaciju plaća se u fiksnom iznosu ovisno o ukupnoj korisnoj površini izgrađenog objekta, i to:

a) za objekte ukupne korisne površine do 100 m² naknada za legalizaciju iznosi 100 KM,

b) za objekte ukupne korisne površine od 100 m² do 200 m² naknada za legalizaciju iznosi 500 KM,

v) za objekte ukupne korisne površine od 200 m² do 300 m² naknada za legalizaciju iznosi 1.000 KM i

g) za objekte ukupne korisne površine od 300 m² pa do maksimalne korisne površine za navedenu bruto građevinsku površinu objekta naknada za legalizaciju iznosi 2.000 KM.

(2) Ukoliko je predmet legalizacije završena dogradnja ili nadogradnja postojećeg legalno izgrađenog individualnog stambenog ili individualnog stambeno-poslovnog objekta bruto građevinske površine do 400 m², naknada za legalizaciju dograđenog ili nadograđenog dijela objekta obračunava se u fiksnom iznosu na način propisan stavom 1. ovog člana, pri čemu se prilikom određivanja veličine objekta uzima ukupna površina ranije izgrađenog objekta i dograđenog, odnosno nadograđenog dijela objekta.

(3) Za započete individualne stambene ili individualne stambeno-poslovne objekte bruto građevinske površine do 400 m², za koje je izgrađena najmanje jedna nadzemna etaža, osim za objekte u prvoj zoni gradskog građevinskog zemljišta, investitor u postupku legalizacije plaća:

a) naknadu za legalizaciju već izgrađenog dijela objekta, koja se obračunava u skladu sa stavom 1. ovog člana za svaku etažu nad kojoj je izgrađena stropna konstrukcija i

b) naknade iz člana 73. ovog zakona, za preostalu površinu objekta koji će se izgraditi na osnovu građevinske dozvole za završetak radova prema glavnom projektu.

Član 160b.

Za sve objekte izgrađene u prvoj zoni gradskog građevinskog zemljišta, kao i za ostale bespravne objekte, naknadu za legalizaciju čine naknade iz člana 73. ovog zakona.

Član 160v.

(1) Izuzetno, naknadu za legalizaciju individualnog stambenog ili individualnog stambeno-poslovnog objekta bruto građevinske površine do 400 m² ne plaćaju lica koja na osnovu svog statusa nisu riješila stambeno pitanje, i to:

a) porodice poginulih boraca,

b) ratni vojni invalidi I. ili II. kategorije, odnosno ako je investitor član njihovog porodičnog domaćinstva i

v) lica koja imaju status najtežih civilnih invalida u kolima i slijepa lica.

(2) Utvrđivanje statusa i prava lica iz stava 1. ovog člana vrše organi koji su u skladu sa posebnim propisima nadležni za te kategorije lica.“

Sud je, osim osporenih citiranih zakonskih odredbi, imao u vidu i ostale odredbe kojima je propisano da je investitor izgrađene objekata na gradskom građevinskom zemljištu dužan da prije dobivanja građevinske dozvole plati rentu i naknadu za troškove uređenja gradskog građevinskog zemljišta te da se naknada za uređenje gradskog građevinskog zemljišta utvrđuje u skladu sa odredbama ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i odluke skupštine jedinice lokalne samouprave iz člana 69. stav 1. ovog zakona (član 73. st. 1. i 2) i postupak i način utvrđivanja rente i predmetne naknade (čl. 74. do 77). Osim toga, Sud je imao u vidu da je posebnim poglavljem Zakona uređeni legalizacija bespravno izgrađenih objekata ili njihovih dijelova (čl. 151. do 168), odnosno način i postupak legalizacije (čl. 151. do 159), uvjeti i naknada za legalizaciju i način obračuna i plaćanja (čl. 160. do 165). Prema članu 151. stav 1. ovog zakona, legalizacija, u smislu ovog zakona, predstavlja naknadno izdavanje lokacijskih uvjeta, građevinske dozvole i upotrebne dozvole za objekte, odnosno dijelove objekta izgrađene, započete ili rekonstruirane bez građevinske dozvole i za objekte izgrađene na osnovu građevinske dozvole na kojima je prilikom građenja odstupljeno od građevinske dozvole i glavnog projekta, a koji su izgrađeni ili čija je izgradnja započela do stupanja na snagu ovog zakona. Članom 151a. Zakona propisano je da legalizacija objekata predstavlja opći interes za Republiku Srpsku koji se ostvaruje primjenom odredbi ovog zakona kojima je uređena legalizacija. Članom 160. stav 1. ovog zakona propisano je da je investitor, odnosno vlasnik objekta koji je predmet legalizacije, dužan da plati naknadu za legalizaciju objekta obračunatu u skladu sa ovim zakonom, uz mogućnost plaćanja na način propisan članom 75. stav 2. ovog zakona.

Razmatrajući razloge inicijative u odnosu na član 10. Ustava, koji garantira da su građani Republike ravnopravni u slobodama, pravima i dužnostima, jednaki pred zakonom i uživaju istu pravnu zaštitu bez obzira na rasu, pol, jezik, nacionalnu pripadnost, vjeroispovijest, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, imovno stanje, političko i drugo uvjerenje, društveni položaj ili drugo osobno svojstvo, Sud je imao u vidu i druge relevantne odredbe Ustava, i to: odredba člana 5. stav 1. Ustava, prema kojoj se ustavno uređenje Republike, između ostalog, temelji na: garantiranju i zaštiti ljudskih sloboda i prava u skladu sa u skladu sa međunarodnim standardima (alineja 1), socijalnoj pravdi (alineja 3) i vladavini prava (alineja 4); član 51. Ustava, koji propisuje da Republika mjerama ekonomske i socijalne politike podstiče ekonomski razvoj i povećanje socijalnog blagostanja građana; član 68. Ustava, koji je zamijenjen Amandmanom XXXII., koji propisuje da Republika, između ostalog, uređuje i osigurava: ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda (tačka 5), osnovne ciljeve i pravce demografskog i socijalnog razvoja, korištenje prostora, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja (tačka 8) i oblike socijalne zaštite, boračku i invalidsku zaštitu i brigu o djeci i omladini (tačka 12).

U postupku ocjenjivanja osporenog člana 160a. Zakona o uređenju prostora i građenju, kojim se različito propisuje naknada za legalizaciju određenih već izgrađenih objekata od naknade za dobivanje građevinske dozvole za buduću izgradnju objekata, Sud je ocijenio da utvrđivanjem fiksne naknade prema površini objekta i prema zonama izgradnje nisu propisana jednaka mjerila za sve graditelje i legalne i nelegalne izgradnje. Sud je utvrdio da je ovakvo propisivanje, prije svega, suprotno načelu vladavine prava iz člana 5. stav 1. alineja 4. Ustava, koje je jedno od najviših ustavnih vrijednosti, a ogleda se, između ostalog, u principu da zakoni moraju biti opći i jednaki za sve adresate, što se u ovom slučaju odnosi na sve graditelje objekata, bez obzira na to da li je riječ o legalnoj ili nelegalnoj izgradnji. Međutim, osporenom zakonskom odredbom za građane su uspostavljeni različiti režimi prilikom ostvarivanja istog prava građenja i upotrebe objekata. Kako mogućnost legalizacije bespravne gradnje sama po sebi predstavlja pogodnost, to se ovom zakonskom odredbom legalni graditelji dovode u različitu pravnu situaciju u odnosu na nelegalne graditelje. Ovakvo razlikovanje investitora legalnih i nelegalnih objekata, po ocjeni Suda, suprotno je i garancijama ravnopravnosti građana i pravne jednakosti pred zakonom iz člana 10. Ustava, jer ovo ustavno načelo podrazumijeva i propisivanje jednakih uvjeta za ostvarivanje određenih prava, bez diskriminacije. Činjenica da su se investitori bespravnih objekata doveli u nepovoljan pravni položaj kršenjem zakona prilikom izgradnje ne može biti osnov za propisivanje Zakonom fiksne i finansijski povoljnije naknade za legalizaciju objekata za razliku od naknade za legalno izgrađene objekte. Sud ukazuje na to da zahtjev pravne jednakosti ne dopušta razlikovanje građana iz istih pravnih situacija u obavezama koje su propisane zakonom, dakle, zakonodavac ne može da radi otklanjanja posljedica koje su nastale usljed nelegalne gradnje, tj. kršenja zakona, te usljed nepostupanja nadležnih inspeksijskih organa povodom toga - propisuje povoljnije uvjete za investitore nelegalno izgrađenih objekata od onih uvjeta koji su predviđeni za zakonit način sticanja prava na građenje i upotrebu objekata. Sud smatra da se na ovaj način stimulira nelegalna gradnja, umjesto da se spriječi, kako ne bi došlo do daljeg narušavanja sistema prostornog planiranja i izgradnje u Republici. Shodno navedenom, Sud je ocijenio da osporeno propisivanje nije u saglasnosti ni sa garancijama iz člana 45. Ustava, prema kojem je svako dužan da se pridržava Ustava i zakona, zatim principom ustavnosti iz člana 108. Ustava, te sa načelom pravne sigurnosti iz člana 5. stav 1. alineja 4. Ustava, kao općim pravnim načelom.

Ocjenjujući ustavnost osporenog člana 160b. Zakona, Sud je ocijenio da se ovim članom ne pravi razlika između naknade propisane za zakonito izgrađene objekte u odnosu na naknadu za objekte izgrađene bez građevinske dozvole u prvoj zoni i za one koji nisu obuhvaćeni članom 160a. Zakona, tako da je osigurana jednakost građana, na koju se inicijativom ukazuje, saglasno garancijama iz člana 10. Ustava, pa iz tog razloga Sud nije prihvatio inicijativu u ovom dijelu.

Ocjenjujući ustavnost člana 160v. Zakona, prema kome naknadu za legalizaciju izgrađenog objekta do 400 m² površine ne plaćaju članovi porodica poginulih boraca, ratni vojni invalidi I. ili II. kategorije, odnosno ako je investitor član njihovog porodičnog domaćinstva i lica koja imaju status najtežih civilnih invalida u kolicima i slijepa lica, Sud je utvrdio da je krug lica u postupku legalizacije odlučujući osnov oslobađanja od naknade. Osporeno oslobađanje od obaveze plaćanja naknade jeste u funkciji posebne brige javne vlasti sa nastojanjem da se omogući uspostavljanje veće socijalne ravnopravnosti, ujednače prava, eliminiše moguća diskriminacija, te tako osigura pravna sigurnost za navedenu kategoriju građana. Ova lica, po ocjeni Suda, navakvim propisivanjem nisu stavljena u povoljniji položaj u odnosu na druge obveznike naknade, imajući u vidu njihovu znatno nepovoljniju životnu situaciju, a zakonodavac je imao ustavni osnov da po osnovu propisanog općeg interesa daje povoljnosti grupama građana srazmjerno razlikama, čime

je nastojao da osigura jednake šanse za svakoga u društvu. Ustavno načelo jednakosti i ravnopravnosti iz člana 10. Ustava ne podrazumijeva ravnopravnost i jednakost građana u apsolutnom smislu, već jednak tretman subjekata koji se nalaze u istim ili istovrsnim okolnostima prilikom realizacije određenih prava i obaveza. Zbog toga se pitanje obaveza na plaćanje naknade za legalizaciju ovih kategorija građana koji su izgradili objekte, određene površine, bez građevinske dozvole, ne može upoređivati sa obavezama za plaćanje naknade za gradnju za ona lica koja su izgradila objekte sa građevinskom dozvolom ili koja će ubuduće graditi na osnovu građevinske dozvole, čija pravna situacija i nije predmet reguliranja ovim zakonskim odredbama posebnog poglavlja o legalizaciji. Preferencijalni tretman lica iz člana 160v. stav 1. upravo srazmjerno razlikama, po ocjeni Suda, na nediskriminišući način osigurava im jednake mogućnosti da ostvare pravo građenja i upotrebe objekata u zakonom propisanom postupku. Sud je ocijenio da je prihvatljiva mjera zakonodavca kao odgovor na postojeće činjenično stanje i u svrhu ispravljanja određene strukturalne nejednakosti. Sud je, također, ocijenio da je osporena odredba saglasna članu 51. Ustava, koji propisuje da Republika mjerama ekonomske i socijalne politike podstiče ekonomski razvoj i povećanje socijalnog blagostanja građana te da je zakonodavac članom 151a. ovog zakona utvrdio da legalizacija objekata predstavlja opći interes za Republiku Srpsku. Imajući u vidu navedeno, Sud je ocijenio da je osporena zakonska odredba u saglasnosti sa načelima iz člana 5. stav 1. i člana 10. Ustava. Iz navedenih razloga Sud nije prihvatio inicijativu u dijelu kojim se osporava član 160v. Zakona.

U pogledu zahtjeva davaoca inicijative koji se odnosi na otklanjanje posljedica nastalih primjenom osporenih zakonskih odredbi, Sud je, saglasno odredbama člana 115. Ustava, ocijenio da nije nadležan da ocjenjuje način njihove primjene, pa samim tim ni da preduzima mjere za otklanjanje posljedica do kojih je eventualno došlo u postupku primjene.

Na osnovu svega izloženog, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-3/16
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 42. stav 1. i člana 60. stav 1. t. a), b) i d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da član 4. st. 4. i 5, član 5, član 7. st. 1, 2. i 4, te prilozi 2, 3. i 4. Pravilnika o provođenju kontinuirane edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/16) nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 106/09 i 44/15) i Zakonom o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18).

Utvrđuje se da član 7. stav 3. i član 8. Pravilnika o provođenju kontinuirane edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/16) nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 106/09 i 44/15), Zakonom o zdravstvenim komorama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 35/03) i Zakonom o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18).

Odbija se prijedlog za utvrđivanje neustavnosti i nezakonnosti člana 3. stav 3. i Priloga 1. Pravilnika o provođenju kontinuirane edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/16).

Obrazloženje

Farmaceutska komora Republike Srpske, koju zastupa predsjednica Jagoda Radaković, podnijela je Ustavnom sudu Republike Srpske (u daljem tekstu: Sud) prijedlog za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 3. stav 3, člana 4. st. 4. i 5. i čl. 5, 7. i 8, te priloga 1. i 2. Pravilnika o provođenju kontinuirane edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/16). Predlagač ističe da je, propisujući na osporeni način, ministar zdravlja i socijalne zaštite regulirao šire od nadležnosti da propiše vrste, program i trajanje kontinuirane edukacije, a kako je određeno članom 94. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 106/09 i 44/15). Također, ministar je neovlašćeno povjerio evaluaciju i akreditaciju programa kontinuirane edukacije Savjetu za zdravlje, što je u suprotnosti sa članom 8. stav 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti u dijelu kojim regulira nadležnost Savjeta, te sa članom 8. Zakona o zdravstvenim komorama. Predlagač smatra da je na ovaj način resorni ministar regulirao suprotno članu 90. stav 1. tačka 4. i članu 108. Ustava.

U odgovoru Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, uz upućivanje na odredbe člana 21. i člana 82. stav 2. Zakona o republičkoj upravi, čl. 8. i 94. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i člana 5. Zakona o zdravstvenim komorama, konstatira da je predmetni prijedlog neosnovan te predlaže njegovo odbijanje.

Pravilnik o provođenju kontinuirane edukacije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 59/16) donio je, 8. jula 2016. godine, ministar zdravlja i socijalne zaštite na osnovu člana 94. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 106/09 i 44/15) i člana 82. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12 i 16/15).

Osporenim članom 3. stav 3. Pravilnika propisano je da se sadržaj i uvjet za vrste kontinuirane edukacije nalaze u Prilogu 1. ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio, dok su Prilogom 1. precizirani sadržaj i uvjeti održavanja i učesća na kongresu i konferenciji (tačka 1), simpoziju (tačka 2), godišnjem stručnom sastanku (tačka 3), stručnom sastanku (tačka 4), seminaru (tačka 5), kursu (tačka 6) i onlajn edukaciji (tačka 7).

Osporeni član 4. st. 4. i 5. određuje da organizator iz stava 3. ovog člana prije početka kontinuirane edukacije koja se provodi na teritoriji Republike Srpske dostavlja Savjetu za zdravlje zahtjev za akreditaciju programa, prilaže program i foto-kopiju rješenja o registraciji od nadležnog suda, dok se zahtjev iz stava 4. ovog člana nalazi u Prilogu 2. Pravilnika i čini njegov sastavni dio. Prilog 2. sadrži obrazac Zahtjeva za akreditaciju programa kontinuirane edukacije (KE).

Osporenim članom 5. st. 1-6. Pravilnika propisano je da evaluaciju i akreditaciju programa provodi Savjet, da se evaluacija iz stava 1. ovog člana zasniva na kriterijima za evaluaciju, da se kriteriji iz stava 2. ovog člana nalaze u Prilogu 3. Pravilnika i čine njegov sastavni dio, da će se akreditirati program koji zadovoljava najmanje prvih osam kriterija iz stava 3. ovog člana, da se akreditirani program iz stava 1. ovog člana objavljuje na internet stranici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite i stranici nadležne zdravstvene komore, da evidenciju akreditiranih programa vodi Savjet. Prilog 3. sadrži taksativno nabrojane kriterije za ocjenjivanje programa.

Osporenim članom 7. st. 1-4. Pravilnika propisano je da organizator izdaje zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku uvjerenje o učestvovanju u programu kontinuirane edukacije, da se uvjerenjem iz stava 1. ovog člana potvrđuje učesće u programu kontinuirane edukacije, koji sadrži sljedeće podatke: naziv i logo organizatora kontinuirane edukacije, mjesto i datum održavanja, ime i prezime zdravstvenog rad-

nika i zdravstvenog saradnika, naziv teme, vrstu kontinuirane edukacije, broj akta i datum akreditacije programa, broj dodijeljenih bodova i potpis sa pečatom organizatora kontinuirane edukacije, da na osnovu izdatog uvjerenja, nadležne zdravstvene komore vrše licenciranje i relicenciranje, da se izgled uvjerenja iz stava 2. ovog člana nalazi u Prilogu 4. ovog pravilnika i čine njegov sastavni dio. U Prilogu 4. sadržan je obrazac uvjerenja o učestvovanju u programu kontinuirane edukacije.

Osporenim članom 8. Pravilnika propisano je da kontinuiranu edukaciju koja se provodi van teritorije Republike Srpske buduće nadležna komora tokom licenciranja i relicenciranja.

Razmatrajući osporeni akt, Sud je odlučio da, u skladu sa članom 42. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), proširi ocjenu ustavnosti i zakonitosti Pravilnika i na njegov Prilog 3, kojim su propisani kriteriji za ocjenjivanje programa kontinuirane edukacije i na Prilog 4, kojim je propisan obrazac uvjerenja o učestvovanju u programu kontinuirane edukacije.

U postupku ocjenjivanja ustavnosti i zakonitosti osporenog propisivanja Sud je imao u vidu da je Ustavom Republike Srpske utvrđeno da se ustavno uređenje Republike temelji, između ostalog, na vladavini prava, te na parlamentarnoj demokratiji i podjeli vlasti (član 5. stav 1. alineje 4. i 7), da Republika, između ostalog, uređuje i osigurava pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora (tačka 6. člana 68. Ustava, koji je zamijenjen Amandmanom XXXII. na Ustav), da se državna vlast u Republici organizira na načelu podjele vlasti (član 69. stav 1), da ministarstva i drugi republički organi uprave, između ostalog, provode zakone i druge propise i opće akte Narodne skupštine (član 97. stav 2), da zakoni, statuti, drugi propisi i opći akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom, dok propisi i drugi opći akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom (član 108). Sud je imao u vidu da je članom 90. stav 1. tačka 4. Ustava, u odnosu na koji predlagač osporava predmetne odredbe Pravilnika, utvrđeno da Vlada donosi uredbе, odluke i druga akta za izvršavanje zakona.

Sud je, također, uzeo u obzir da je Zakonom o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 106/09 i 44/15) propisano da Vlada osniva Savjet za zdravlje kao savjetodavno tijelo, da Savjet ima sedam članova, koje imenuje i razrješava Vlada na period od četiri godine i koji su iz reda istaknutih stručnjaka iz pojedinih grana medicine ili stomatologije, uz zastupljenost oba pola, a na prijedlog ministra, da je nadležnost Savjeta analiza stanja u oblasti zdravstvene zaštite, predlaganje i podsticanje donošenja mjera za unapređenje zdravstvene zaštite, te planiranje, programiranje, razvoj, edukacija i druga pitanja iz zdravstvene zaštite od interesa za Republiku (član 8. st. 4, 5. i 6), da je kontinuirana edukacija poseban vid stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika koja se organizira radi sticanja znanja i vještina s ciljem praćenja i primjene savremenih naučnih dostignuća, da kontinuiranu edukaciju mogu organizirati zdravstvene ustanove, visokoškolske ustanove zdravstvene struke i udruženja iz oblasti zdravstva, a prema planu kontinuirane edukacije, koji se donosi krajem tekuće godine za narednu godinu, i da ministar pravilnikom propisuje vrste, program i trajanje kontinuirane edukacije (član 94).

Zakonom o zdravstvenim komorama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 35/03) utvrđeno je da su zdravstvene komore Republike Srpske samostalne, profesionalne organizacije doktora medicine, doktora stomatologije i diplomiranih farmaceuta, da se na teritoriji Republike Srpske organiziraju tri zdravstvene komore: Komora doktora medicine, Komora doktora stomatologije i Farmaceutska komora (član 1), da je djelatnost komora, između ostalog, usmjerena naročito na izdavanje uvjerenja (licence) za obavljanje profesionalne djelatnosti te provjeravanje znanja i kompetentnosti članova da se bave svojom profesijom (član 5. alineje 1. i 2), da se uvjerenje o članstvu obnavlja svake pete godine provjerom

znanja i sposobnosti članova, definiranom od strane komore, a neophodnom za obavljanje određene djelatnosti, da se postupak i način provjere znanja utvrđuje općim aktom svake komore pojedinačno i donosi ga skupština svake zdravstvene komore u skladu sa zakonom, a pravilnikom Komisija za kontinuiranu edukaciju ostvaruje uvid u edukaciju članstva, tako da se provjera znanja vrši vanredno samo za one članove koji nisu učestvovali u kontinuiranoj edukaciji u vremenskom periodu od pet godina na način koji je predviđen pravilnikom. Skupština svake zdravstvene komore dužna je da pribavi prethodnu saglasnost Ministarstva zdravlja na pravilnik iz člana 8. st. 1, 4. i 5, a svaka komora organizira se i predstavlja samostalan pravni subjekt putem svojih organa: skupštine, izvršnog odbora, nadzornog odbora, suda časti i drugih tijela u skladu sa statutom (član 10).

Sud je, isto tako, uzeo u obzir da je Zakonom o republickoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18) propisano da je republicka uprava dio izvršne vlasti Republike Srpske koja vrši poslove u okviru prava i dužnosti Republike (član 2), da poslove uprave obavljaju ministarstva, republicke uprave i republicke upravne organizacije (član 12), da organi uprave donose pravilnike, naredbe, uputstva i druge opće akte, a da se pravilnikom razrađuju pojedine odredbe zakona ili propisa Vlade (član 69. st. 1. i 2) i da ministar, između ostalog, donosi propise iz člana 69. stav 1. Zakona te odlučuje o drugim pitanjima iz djelokruga ministarstva (član 82. stav 2). Sud je, također, imao u vidu da je članom 21. Zakona, između ostalog, Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite u nadležnost povjerenom stručno usavršavanje zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika.

Imajući u vidu navedene ustavne i zakonske odredbe, Sud je utvrdio da odredbom člana 94. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, prema kojoj ministar pravilnikom propisuje vrste, program i trajanje kontinuirane edukacije, zakonodavac nije donosiocu ovog akta povjerio i ovlaštenje da uredi i određena druga pitanja od značaja za provođenje kontinuirane edukacije. Stoga, ministar, između ostalog, nije imao ovlaštenje da regulira postupak i kriterije na osnovu kojih se vrši akreditacija programa kontinuirane edukacije, niti da utvrdi obaveze ustanova i udruženja, tj. organizatora edukacije, zbog čega je, propisujući kao u članu 4. st. 4. i 5, članu 7. st. 1, 2. i 4. te prilozima 2. i 4. Pravilnika, prekoračio svoja ovlaštenja.

Također, imajući u vidu odsustvo ovlaštenja da regulira postupak i kriterije za akreditiranje programa i da Zakon o zdravstvenoj zaštiti nije predvidio mogućnost da ministar zdravlja i socijalne zaštite određuje ili razrađuje nadležnosti Savjeta za zdravlje, Sud je utvrdio da je resorni ministar postupao mimo svojih ovlaštenja propisujući kao u osporenom članu 5. i Prilogu 3. Pravilnika.

Nadalje, imajući u vidu da su nadležnosti zdravstvenih komora propisane Zakonom o zdravstvenim komorama, a da normativna ovlaštenja u pogledu pomenutih nadležnosti nisu prenesena na resornog ministra i da komore samostalno uređuju način i postupak provjere znanja neophodnog za obavljanje određene djelatnosti, ministar nije bio ovlašten da komorama odredi obaveze kao u članu 7. stav 3. i članu 8. Pravilnika.

Uzimajući u obzir izloženo, Sud je utvrdio da se propisivanjem iz člana 4. st. 4. i 5, čl. 5, 7. i 8. te priloga 2, 3. i 4. osporenog pravilnika ne razrađuju pojedine odredbe zakona u skladu sa članom 69. stav 2. Zakona o republickoj upravi, zbog čega, suprotno principu ustavnosti i zakonitosti iz člana 108. Ustava, nema osnov u relevantnim zakonskim propisima. S obzirom, dakle, na to da predmetno normiranje nema pravni osnov u hijerarhijski višem zakonskom aktu, ono, suprotno članu 97. stav 2. Ustava, nije u funkciji provođenja zakona, te iz njega ne mogu proisticati prava i obaveze subjekata prava. Uređujući predmetnu materiju na ovaj način, resorni ministar je postupio suprotno i zajemčenim načelima vladavine prava i podjele vlasti iz člana 5. stav 1. alineje 4. i 7. i člana 69. stav 1. Ustava.

S obzirom na ranije utvrđene razloge neustavnosti i nezakonitosti osporenog propisivanja u dijelu kojim je regulirana nadležnost Savjeta za zdravlje, razmatranje navoda predlagača o njegovoj neusaglašenosti sa članom 8. stav 6. Zakona o zdravstvenoj zaštiti nije od ustavnopravnog značaja.

U pogledu navoda kojima se osporava ustavnost i zakonitost člana 3. stav 3. i Priloga 1. uz Pravilnik, Sud je utvrdio da su članom 94. stav 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ministru zdravlja i socijalne zaštite, između ostalog, povjereni normativna ovlaštenja u smislu podzakonskog uređenja vrsta kontinuirane edukacije. S tim u vezi, a uzimajući u obzir članom 21. Zakona o republickoj upravi utvrđenu nadležnost Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u oblasti stručnog usavršavanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika, resorni ministar je, prema ocjeni Suda, bio nadležan da na način kao osporenim članom 3. stav 3. i Prilogom 1. Pravilnika razradi odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti kada je riječ o reguliranju vrste kontinuirane edukacije. Nisu osnovani navodi prema kojima je ovakvo normiranje u suprotnosti sa ovlaštenjima komora, jer su, shodno članu 8. st. 1. i 4. Zakona o zdravstvenim komorama, one ovlašćene da definišu postupak i način provjere znanja svojih članova neophodnog za obavljanje određene djelatnosti, ali ne i da utvrde način bodovnog vrednovanja njihovog učešća na kontinuiranim edukacijama.

Sud nije razmatrao neusaglašenost osporenog propisivanja sa članom 90. stav 1. tačka 4. Ustava, jer je njime, u pogledu izvršenja zakona, utvrđena nadležnost Vlade integralno, a ne nadležnost ministarstava pojedinačno, zbog čega se navodi predlagača ne mogu dovesti u kontekst ovog ustavnog jemstva.

Na osnovu izloženog, Sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-47/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 40. stav 5, člana 60. stav 1. tačka a) i člana 61. stav 1. tačka g) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da član 120. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, broj: S/M-020-73/17, od 13. marta 2017. godine, u dijelu koji glasi: "Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave Odluke o davanju saglasnosti Vlade Republike Srpske u 'Službenom glasniku Republike Srpske',..." nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Ne prihvata se inicijativa za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 120. Pravilnika iz tačke 1. dispozitiva ove odluke u dijelu koji glasi: "... a isti će biti objavljen na intranet portalu Ministarstva".

Obrazloženje

Mehdin Čivić iz Caparda, općina Osmaci, koga zastupa punomoćnik Enver Paščanović, advokat iz Kalesije, dao je Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, broj: S/M-020-73/17, od 13. marta 2017. godine, koji je donio ministar.

Iako traži ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenog pravilnika u cjelini, davalac inicijative navodi samo razloge osporavanja člana 120. predmetnog pravilnika, i to u odnosu na član 108. i član 109. stav 2. Ustava Republike Srpske te član 69. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16). S tim u vezi, davalac inicijative navodi da osporeni pravilnik nije objavljen u "Službenom glasniku Republike Srpske", već samo Odluka Vlade Republike Srpske, kojom se daje saglasnost na ovaj pravilnik. Imajući u vidu da akt kojim se regulira unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske ne sadrži nikakve podatke koji bi predstavljali službenu tajnu i koji bi, suprotno navedenim ustavnim i zakonskim odredbama, opravdali njegovu neobjavu u službenom glasniku, davalac inicijative tvrdi da se na taj način, dakle neobjavom osporenog pravilnika, onemogućava zaposlenim, odnosno njihovim advokatima da se upoznaju sa sadržinom ovog akta, te izjave žalbu protiv rješenja o raspoređivanju. S obzirom na izloženo, predlaže da Sud utvrdi da osporeni pravilnik nije u saglasnosti sa Ustavom i zakonom.

U odgovoru Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske navodi se da je osnov za donošenje osporenog pravilnika član 69. stav 1. i član 81. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16) te član 11. stav 1. i član 75. Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 57/16 i 110/16). Osim toga, u odgovoru se navodi da je na prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske saglasnost dala Vlada Republike Srpske Odlukom o davanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 27/17). U odgovoru se, također, navodi da je za osporeni pravilnik, s obzirom na specifičnost poslova i zadataka za određena radna mjesta i broj izvršilaca, koji se reguliraju ovim aktom, određen stepen tajnosti "INTERNO", a pristup ovakvim aktima propisuju Zakon o zaštiti tajnih podataka ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 54/05 i 12/09) i Pravilnik o određivanju tajnosti podataka i postupcima za čuvanje i rukovanje tajnim podacima koje koristi Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 21/17). Osim toga, u odgovoru se naglašava da je osporeni pravilnik objavljen na internet portalu Ministarstva unutrašnjih poslova, kome pristup imaju svi zaposleni u Ministarstvu i kojima je na taj način omogućeno da se upoznaju sa sadržajem ovog akta, s tim da je onemogućeno njegovo štampanje kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe podataka sadržanih u Pravilniku.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, broj: S/M-020-73/17, od 13. marta 2017. godine, donio je ministar unutrašnjih poslova, uz saglasnost Vlade Republike Srpske, na osnovu člana 69. stav 1. i člana 81. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16), člana 11. stav 1. i člana 75. Zakona o policiji i unutrašnjim poslovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 57/16 i 110/16) i člana 28. stav 1. Uredbe o načelima za unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u republičkim organima uprave Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 18/09 i 105/11). Ovim pravilnikom uređuju se unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova, a naročito organizacione jedinice, njihov naziv i djelokrug, način rukovođenja, naziv i raspored poslova i zadataka u organizacionim jedinicama, ukupan broj zaposlenih potreban za vršenje poslova Ministarstva, radna mjesta, njihov naziv i djelokrug i uvjeti za poslove i zadatke koje obavljaju policijski službenici, državni službenici i namještenici, radna mjesta na koja se mogu zapošljavati pripravnici, ovlaštenja zaposlenih u vršenju poslova, način planiranja i programiranja i orga-

nizacija rada u Ministarstvu (član 1). Propisano je i da ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave Odluke o davanju saglasnosti Vlade Republike Srpske u "Službenom glasniku Republike Srpske", a da će biti objavljen na internet-portal Ministarstva (član 120).

Odluka Vlade Republike Srpske o davanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova, broj: 04/1-012-2-554/17, od 16. marta 2017. godine, objavljena je u "Službenom glasniku Republike Srpske", broj 27, od 16. marta 2017. godine.

U postupku razmatranja navoda iz inicijative u odnosu na pitanje stupanja na snagu osporenog akta Sud je, prije svega, imao u vidu član 109. stav 1. Ustava, kojim je utvrđeno da zakoni, drugi propisi i opći akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objave, osim ako iz naročito opravdanih razloga nije predviđeno da ranije stupe na snagu.

Imajući u vidu da navedena ustavna odredba stupanje na snagu zakona, drugih propisa i općih akata uvjetuje njihovom prethodnom objavom, a da iz sadržine odredbe člana 120. osporenog pravilnika proizlazi da se stupanje na snagu Pravilnika, neovisno o danu objave, vezuje za objavu Odluke o davanju saglasnosti Vlade Republike Srpske u "Službenom glasniku Republike Srpske", Sud je utvrdio da odredba člana 120. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, broj: S/M-020-73/17, od 13. marta 2017. godine, u dijelu koji glasi: "Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave Odluke o davanju saglasnosti Vlade Republike Srpske u 'Službenom glasniku Republike Srpske',..." nije u saglasnosti sa članom 109. stav 1. Ustava.

U pogledu zahtjeva za ocjenu ustavnosti i zakonitosti osporenog člana 120. Pravilnika, u dijelu koji se odnosi na način njegove objave, dakle u dijelu kojim je propisano da će Pravilnik biti objavljen na internet-portal Ministarstva, Sud je imao u vidu da je Ministarstvo nadležno da donosi opće akte s ciljem provođenja zakona i drugih propisa i općih akata Narodne skupštine i Vlade saglasno odredbama člana 67. i člana 97. stav 2. Ustava. Sud je posebno imao u vidu član 109. stav 2. Ustava, kojim je utvrđeno da se prije stupanja na snagu zakoni, drugi propisi i opći akti državnih organa objavljuju u odgovarajućem službenom glasniku.

Isto tako, Sud je imao u vidu i član 4. stav 3. Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 67/05 i 110/08), prema kojem se propisi koje donose ministarstva, republičke uprave i republičke upravne organizacije, a koji su internog karaktera i ne proizvode pravne posljedice za preduzeća, ustanove, druge organizacije i građane, ne objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srpske", a način njihove objave određuje donosilac propisa.

Sud je također imao u vidu odredbu člana 69. stav 5. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18), kojom je propisano da se pravilnici, naredbe i uputstva objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Imajući u vidu navedeno, Sud je ocijenio da su neosnovani navodi davaoca inicijative da je osporenim pravilnikom povrijeđena odredba člana 69. stav 5. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 i 31/18), kojom je propisano da se pravilnici, naredbe i uputstva objavljuju u "Službenom glasniku Republike Srpske", iz razloga što se obaveza objave akata koje donose organi uprave (ministarstva i drugi republički organi uprave), u smislu člana 69. stav 5. Zakona o republičkoj upravi, odnosi na pravilnike kojima se razrađuju pojedine odredbe zakona ili propisa Vlade, ali ne i na tzv. interne akte, kakav je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, koji se odnosi isključivo na zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske, u pogledu njihovih prava i obave-

za, tako da donosilac akta saglasno članu 4. stav 3. Zakona o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske odlučuje o načinu njihove objave. Dakle, ustavna obaveza iz člana 109. Ustava, koja se odnosi na objavu u "Službenom glasniku Republike Srpske" prije stupanja na snagu općih akata, ne odnosi se na osporeni pravilnik, koji je internog karaktera. Ova obaveza ne podrazumijeva, u konkretnom slučaju, da se ovaj akt objavi u službenom glasniku, već da se, saglasno navedenim zakonskim odredbama, objavi na način koji odredi ministar unutrašnjih poslova kao njegov donosilac, kako bi se sa njegovom sadržinom upoznali svi u ovom ministarstvu na koje se taj akt odnosi. Imajući u vidu navedeno, kao i da je osporenim odredbom člana 120. Pravilnika u navedenom dijelu propisano da će Pravilnik biti objavljen na internet portalu Ministarstva, Sud je ocijenio da je donosilac osporenog pravilnika bio ovlašten da odredi takav način objave akta, odnosno da je odredba člana 120. Pravilnika u dijelu kojim je propisan način objave ovog pravilnika u saglasnosti sa Ustavom i Zakonom o objavi zakona i drugih propisa Republike Srpske.

S obzirom na to da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno i da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), donio odluku bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-62/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. Džerard Selman, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 40. stav 5. i člana 60. stav 1. tačka a) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da član 2. stav 2. u dijelu kojim je propisano: "... koja nije bila propisana tim zakonom." i član 56. stav 2. tačka 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 64/17) nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske.

Obrazloženje

Zoran Bulatović i Aleksandar Forca iz Banje Luke dali su Ustavnom sudu Republike Srpske zajedničku inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti odredbi člana 2. stav 2. i člana 56. stav 2. tačka 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 64/17) jer su, po mišljenju davalaca inicijative, nesaglasne sa odredbama člana 20. i člana 108. stav 1. Ustava Republike Srpske. Kao razlog osporavanja odredbe člana 56. stav 2. tačka 2. Zakonika davaoci inicijative navode da se osporenim propisivanjem dovodi u pitanje, prije svega, načelo zakonitosti, prema kojem je zabranjeno ne samo kažnjavanje za djelo koje prije nego što je učinjeno nije bilo predviđeno zakonom kao krivično djelo nego i izricanje kazne koja za to krivično djelo nije bila unaprijed predviđena. S tim u vezu davaoci inicijative dovode i odredbu člana 2. stav 2. Zakonika, te zaključuju da je osporenim propisivanjem data mogućnost sudu da učiniocu krivičnog djela izrekne kaznu dugotrajnog zatvora, a da je nije utvrdio ni za jedno od krivičnih djela u sticaju, pa čak i ako ona nije ni propisana za neko od tih krivičnih djela. Detaljno obrazlažući značaj načela zakonitosti kao jednog od osnovnih

načela krivičnog prava, te dovodeći ga u vezu sa odredbom člana 20. Ustava Republike Srpske, kojom je utvrđeno da niko ne može biti kažnjen za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom predviđeno kao kažnjivo djelo, niti mu se može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena, kao i sa članom 108. Ustava, prema kojem zakoni, statuti, drugi propisi i opći akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom, davaoci inicijative tvrde da se osporenim propisivanjem stvara pravna nesigurnost, odnosno omogućava izricanje svih kazni propisanih navedenim zakonikom (kazne dugotrajnog zatvora, kazne zatvora, novčane kazne i zabrane upravljanja motornim vozilom) za svako krivično djelo bez obzira na to da li su one, kao pojedinačne, propisane za konkretna krivična djela. Iz navedenih razloga predlažu da Sud utvrdi da osporene zakonske odredbe nisu u saglasnosti sa Ustavom.

Narodna skupština Republike Srpske dostavila je odgovor, u kome je osporila navode davalaca inicijative o nesaglasnosti osporenih zakonskih rješenja sa čl. 20. i 108. Ustava. S tim u vezi, u odgovoru se navodi da je ustavni osnov za donošenje ovog zakonika sadržan u članu 10. Ustava, te t. 5. i 10. Amandmana XXXII. na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 68. Ustava i da se Zakonom čije su odredbe osporene osigurava legislativni okvir za ostvarivanje osnovnih sloboda, prava i dužnosti građana. Osporavajući navode davalaca inicijative koji se tiču odredbe člana 2. stav 2. Zakonika, odnosno načela zakonitosti, u odgovoru se naglašava da je ovo načelo, koje zahtijeva da niko ne može biti kažnjen za djelo koje prije nego što je učinjeno zakonom nije bilo propisano kao krivično djelo i za koje nije bila propisana kazna u tom zakonu, dosljedno primijenjeno, te u vezi s tim ukazuju da na isti način, prilikom formuliranja ovog načela, postupaju i druga krivična zakonodavstva, a kao primjer navode Krivični zakonik Srbije, Kazneni zakon Hrvatske i drugih zemalja iz okruženja. U odgovoru su, također, detaljno osporeni navodi iz inicijative koji se odnose na odredbu člana 56. stav 2. tačka 2. Zakonika te se, pored ostalog, navodi da se ova zakonska odredba odnosi samo na posebne situacije sticaja, tj. samo na slučajeve kada se učiniocu istovremeno sudi za više teških krivičnih djela za koja su alternativno propisane kazne zatvora najmanje deset godina ili kazna dugotrajnog zatvora i da se ne radi o normi imperativnog karaktera, odnosno da sud u svakom konkretnom slučaju cijeni da li će i kada primijeniti ovo zakonsko rješenje. Uz to, u odgovoru je naglašeno da je zakonodavac, usvajajući navedeni zakonik, uzeo u obzir, kao opći interes, zaštitu osnovnih prava i sloboda čovjeka i drugih osnovnih individualnih i općih vrijednosti koje su ustanovljene Ustavom i međunarodnim pravom, kao i da je samo zakonodavac taj koji može ocjenjivati cjelishodnost zakonskih odredbi prilikom njihovog donošenja.

Osporenim članom 2. stav 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 64/17) propisano je da niko ne može biti kažnjen za krivično djelo koje, prije nego što je izvršeno, nije bilo zakonom određeno kao krivično djelo, niti mu se može izreći kazna ili druga krivična sankcija koja nije bila propisana tim zakonom. Prema osporenim članu 56. stav 2. tačka 2. Zakonika, ako je za dva ili više krivičnih djela utvrdio kazne zatvora preko deset godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dostići zbir pojedinačno utvrđenih kazni zatvora, niti preći najveću mjeru kazne dugotrajnog zatvora.

U postupku razmatranja navoda iz inicijative Sud je imao u vidu da je Ustavom Republike Srpske utvrđeno: da se ustavno uređenje Republike temelji, između ostalog, na garantiranju i zaštiti ljudskih sloboda i prava u skladu sa međunarodnim standardima, te vladavini prava (član 5. alineje 1. i 4), da niko ne može biti kažnjen za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom predviđeno kao kažnjivo djelo, niti mu se može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena (član 20. stav 1), da se prava i slobode zajemčeni ovim ustavom ne mogu oduzeti ni ograničiti

(član 48. stav 1), da se slobode i prava ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju neposredno na osnovu Ustava, osim kada je Ustavom predviđeno da se uvjeti za ostvarivanje pojedinih od njih utvrđuju zakonom, te da se zakonom može propisati način ostvarivanja pojedinih prava i sloboda samo kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje (član 49. st. 1. i 2), da Republika uređuje i osigurava, pored ostalih, ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda (tačka 5. Amandmana XXXII. na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 68. Ustava), da zakoni, statuti, drugi propisi i opći akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom (član 108. stav 1).

Prilikom razmatranja ustavnosti osporenih zakonskih odredbi Sud je, također, imao u vidu da je Krivičnim zakonikom Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 64/17) propisano: u članu 1. da se krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakoniku zasnivaju na Ustavu Republike Srpske i općepriznatim načelima i normama međunarodnog prava (stav 1), da je osnovna funkcija krivičnog zakonodavstva Republike Srpske zaštita osnovnih prava i sloboda čovjeka i drugih osnovnih individualnih i općih vrijednosti koje su ustanovljene Ustavom i međunarodnim pravom (stav 2), da se ova zaštita ostvaruje određivanjem koja djela predstavljaju krivična djela, propisivanjem kazni i drugih krivičnih sankcija za ta djela i izricanjem tih sankcija učiniocima krivičnih djela u zakonom utvrđenom postupku (stav 3); u članu 2. stav 1. da se krivična djela i krivične sankcije propisuju samo zakonom; u članu 41. stav 1. da su krivične sankcije: kazne, alternativne mjere, mjere sigurnosti i odgojne mjere; u članu 42. da se učiniocu krivičnog djela mogu izreći sljedeće kazne: kazna dugotrajnog zatvora (tačka 1), kazna zatvora (tačka 2), novčana kazna (tačka 3) i zabrana upravljanja motornim vozilom (tačka 4); u članu 45. da se za najteža krivična djela i najteže oblike teških krivičnih djela učinjenih umišljajno može propisati kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od dvadeset i pet do četrdeset i pet godina, da se kazna dugotrajnog zatvora izriče na pune godine i da se kazna dugotrajnog zatvora ne može propisati kao jedina kazna za određeno krivično djelo (st. 1. i 2); u članu 52. stav 1. da će sud učiniocu krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to krivično djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakotne i otežavajuće okolnosti), a naročito: stepen krivične odgovornosti, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove osobne prilike i njegovo držanje poslije učinjenog krivičnog djela, kao i druge okolnosti koje su od značaja za odmjerenje kazne; u članu 56. stav 1. da će sud, ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više krivičnih djela za koja mu se istovremeno sudi, prethodno utvrditi kazne za svako od tih djela, pa će na osnovu ocjene svih tih djela u njihovoj ukupnosti i ličnosti učinioca za sva ta djela izreći jedinstvenu kaznu.

Polazeći od izloženog, Sud je ocijenio da je zakonodavac saglasno navedenom ustavnom ovlašćenju da uređuje ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda (tačka 5. Amandmana XXXII. na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 68. Ustava) ovlašćen da Krivičnim zakonikom Republike Srpske uredi sistem krivičnog prava, odnosno odredi krivična djela i krivične sankcije s ciljem zaštite osnovnih prava i sloboda čovjeka i drugih osnovnih individualnih i općih vrijednosti koje su ustanovljene Ustavom i međunarodnim pravom. Međutim, po ocjeni Suda, navedeno ovlašćenje zakonodavca u uređivanju ovih odnosa mora, prije svega, biti u skladu sa načelom zakonitosti krivičnih djela i krivičnih sankcija, koje je utvrđeno članom 20. Ustava i koje predstavlja ustavnu garanciju, prema kojoj se nikome ne može izreći kazna ili druga sankcija koja za to djelo nije bila propisana zakonom. Dakle, ustavnim načelom zakonitosti krivičnog djela i sankcije osigurava se pravna sigurnost u sudskim postupcima u kojima se pojedincima može izreći sankcija, odnosno sprečavaju arbitrnost i moguća zloupotreba, budući da ovo ustavno načelo kao uvjet za izricanje krivične sankcije zahtijeva da djelo bude utvrđeno kao krivično djelo

prije nego je učinjeno, te da je kazna za isto bila predviđena prije nego je djelo učinjeno.

Imajući u vidu, dakle, da načelo zakonitosti iz navedenog člana Ustava obuhvaća ne samo zabranu kažnjavanja za djelo koje prije nego što je učinjeno nije bilo predviđeno zakonom kao krivično djelo nego i zabranu izricanja kazne koja za to krivično djelo nije bila unaprijed predviđena, Sud je ocijenio da je osporenim propisivanjem iz člana 2. stav 2. Zakonika u dijelu koji glasi: "... koja nije bila propisana tim zakonom" zakonodavac odstupio od navedenog načela zakonitosti, odnosno da u navedenom dijelu osporene zakonske odredbe nije dovoljno konkretizirao navedenu ustavnu garanciju koja izričito jemči da se ne može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena.

Naime, propisujući osporenim odredbom člana 2. stav 2. Zakonika da niko ne može biti kažnjen za krivično djelo koje prije nego što je izvršeno nije bilo zakonom određeno kao krivično djelo, niti mu se može izreći kazna ili druga krivična sankcija koja nije bila propisana tim zakonom, zakonodavac, po ocjeni Suda, nije u cijelosti uzeo u obzir navedeno ustavno načelo zakonitosti djela i sankcije utvrđeno članom 20. Ustava, koje zahtijeva ne samo da niko ne može biti kažnjen za djelo koje prije nego što je učinjeno nije bilo zakonom predviđeno kao krivično djelo nego i da se nikome ne može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena. S obzirom na to da analiza zakonskog rješenja upravo pokazuje da osporeni stav 2. člana 2. Zakonika u dijelu koji glasi: "... koja nije bila propisana tim zakonom" posmatran sa stanovišta zahtjeva koji proizlaze iz načela zakonitosti djela i sankcije nije formuliran dovoljno jasno i precizno, odnosno da u navedenom dijelu nije dovoljno konkretizirana navedena ustavna garancija koja izričito jemči da se ne može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena, Sud je utvrdio da osporeno propisivanje u navedenom dijelu nije u saglasnosti ne samo sa članom 20. Ustava nego ni sa načelom vladavine prava iz člana 5. alineja 4. Ustava, budući da ovo načelo, kao jedno od osnovnih načela svakog demokratskog društva, podrazumijeva i to da norme svakog općeg pravnog akta budu precizne, određene i predvidive, tako da pojedinac može svoje ponašanje uskladiti sa njim bez straha da će zbog nejasnih i nepreciznih normi biti uskraćen u ostvarivanju zajemčenih prava ili da će zbog toga snositi određene posljedice. S tim u vezi, Sud konstatira da i Evropski sud za ljudska prava insistira na kvalitetu zakonskih odredaba, a to znači na njihovoj pristupačnosti, jasnoći i predvidljivosti u posljedicama, dakle, da zakonska odredba mora sa dovoljno preciznosti da pruži građaninu mogućnost da prilagodi svoje ponašanje i da, prema okolnostima konkretnog slučaja, u razumnom stepenu predvidi posljedice koje će proizići iz određenog akta. S obzirom na izloženo, po ocjeni Suda, osporenim propisivanjem iz člana 2. stav 2. Zakonika, u navedenom dijelu, dovedeni su u pitanje navedeni standardi koji su morali biti poštovani radi osiguranja ustavnih načela vladavine prava, pravne sigurnosti i zakonitosti.

Prilikom razmatranja ustavnosti osporenog člana 56. stav 2. tačka 2. Zakonika, Sud je, također, imao u vidu navedenu odredbu člana 20. stav 2. Ustava, koja, između ostalog, govori o kazni koja mora biti propisana za određeno krivično djelo. Uz to, Sud je imao u vidu da sticaj krivičnih djela, saglasno članu 56. stav 1. Zakonika, postoji kad učinilac jednom ili sa više radnji učini više krivičnih djela za koja mu nije presuđeno, pa mu se istovremeno sudi u istom krivičnom postupku, donosi jedna presuda i izriče jedinstvena kazna za sva ta djela, kao i da se odmjerenje kazne za djela u sticaju vrši na način da se prvo za svako pojedinačno krivično djelo u sastavu sticaja odmjera i utvrđuje kazna u granicama zakonom propisane kazne (član 52), a nakon toga se vrši odmjerenje i izricanje jedinstvene kazne za sva djela u sticaju po posebnim pravilima (član 56. stav 2). Imajući u vidu da se učiniocu krivičnog djela, saglasno članu 20. Ustava, može izreći samo ona kazna koja je zakonom propisana za to krivično djelo, Sud je ocijenio da se ni pravilima o odmjerenju kazne za djela u sticaju, na način kako je

to propisano osporenim članom 56. stav 2. tačka 2. Zakonika, ne može propisati mogućnost izricanja druge vrste kazne umjesto one koja je propisana za konkretno krivično djelo.

S obzirom na to da je osporenim zakonskim rješenjem iz člana 56. stav 2. tačka 2. Zakonika propisano da, ako je za dva ili više krivičnih djela utvrdio kazne zatvora preko deset godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dostići zbir pojedinačno utvrđenih kazni zatvora, niti preći mjeru kazne dugotrajnog zatvora, dakle, kaznu dugotrajnog zatvora koja nije bila utvrđena ni propisana u posebnom dijelu Zakonika ni za jedno od krivičnih djela u sticaju - Sud je utvrdio da osporeno zakonsko rješenje nije u saglasnosti, prije svega, sa članom 20. Ustava, ali isto tako ni sa članom 108. stav 1. Ustava, prema kojem zakoni, statuti, drugi propisi i opći akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom.

Cijeneci da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno i da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske, u ovom predmetu odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, Sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-69/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 40. stav 5. i člana 60. stav 1. t. a) i b) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Utvrđuje se da tačka I. Odluke o visini troškova upisa u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske, broj: IO AK RS-04-01/2017, od 27. maja 2017. godine, nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske i Zakonom o advokaturi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 80/15).

Obrazloženje

Jovana Bogdanović iz Majevca dala je Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti Odluke o visini troškova upisa u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske, broj: IO AK RS-04-01/2017, od 27.5.2017. godine, koju je donio Izvršni odbor Advokatske komore Republike Srpske. Davateljica inicijative, u suštini, smatra da je propisivanje iz tačke I. Odluke u suprotnosti sa odredbama člana 39. st. 1. i 3. Ustava Republike Srpske i čl. 19. i 22. Zakona o radu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 1/16), pozivajući se i na član 5. Ustava. U inicijativi se navodi da pojam "troškovi" podrazumijeva stvarne troškove postupka upisa u Imenik, a da ovaj pojam nije identičan pojmu upisnine, te se navodi da upisnina nije izričito propisana. Također se navodi da je visina troškova upisa u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske paušalno i arbitrarno propisana i neprimjereno visoka, čime se daje prilika samo užem krugu lica da budu upisana u Imenik, što predstavlja posrednu diskriminaciju lica u istoj pravnoj situaciji po osnovu imovnog stanja. Navodi se da neprimjerena visina troškova upisa u Imenik advokata vodi onemogućavanju onih koji žele da se bave advokaturom i ispunjavaju sve uvjete za upis u Imenik advokata, ali im radna mjesta advokata čini nedostupnim, jer je visina ovih troškova ograničavajući uvjet sa stanovišta dostupnosti svakog radnog mjesta pod jednakim uvjetima. Ističe se da osporena

odluka zbog navedenog i zbog prekoračenja javnih ovlaštenja Advokatske komore Republike Srpske, nije saglasna načelu vladavine prava u smislu pravne sigurnosti. Predlaže se da Sud donese odluku kojom će utvrditi neustavnost i nezakonitost osporene odluke.

Advokatska komora Republike Srpske u odgovoru na inicijativu navodi da je inicijativa neosnovana, jer osporena odluka nema karakter općeg, nego pojedinačnog akta, pa se u odgovoru predlaže da na osnovu nenadležnosti Ustavni sud odbaci inicijativu. Zatim se navodi da nije osnovano isticanje u inicijativi da Advokatska komora nema javno ovlaštenje da utvrdi troškove upisa advokata u Imenik advokata Republike Srpske. Ističe se da Zakon o advokaturi nije propisao ograničenja iznosa ovih troškova. Advokatska komora također smatra da Ustavni sud nije nadležan da ocjenjuje opravdanost i cjelishodnost ovakvog propisivanja, pa se, na osnovu navedenog, predlaže da Ustavni sud ne prihvati inicijativu.

Osporenu odluku donio je Izvršni odbor Advokatske komore Republike Srpske, pozivajući se na odredbu člana 85. stav 1. tačka 15. Zakona o advokaturi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 80/15) i odredbu člana 27. stav 2. tačka 15. Statuta Advokatske komore Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 34/16). Ovom odlukom je propisano: da se utvrđuje visina troškova upisa u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske u iznosu od 7000,00 KM (tačka I.), da stupanjem na snagu ove odluke prestaje važiti Odluka o utvrđivanju iznosa uplate na ime upisnine u Imenik Advokatske komore Republike Srpske, broj: 01-IO-05-05/2004, od 15.5.2004. godine (tačka II.), te da ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Advokatske komore Republike Srpske (tačka III.).

Ustavom Republike Srpske je utvrđeno: da se ustavno uređenje Republike temelji, između ostalog, na vladavini prava, te na parlamentarnoj demokratiji i podjeli vlasti (član 5. stav 1. alineje 4. i 7); da su građani Republike ravnopravni u slobodama, pravima i dužnostima, jednaki pred zakonom i da uživaju istu pravnu zaštitu bez obzira na rasu, pol, jezik, nacionalnu pripadnost, vjeroispovijest, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, imovno stanje, političko i drugo uvjerenje, društveni položaj ili drugo osobno svojstvo (član 10); da svako ima pravo na rad i slobodu rada i da je svako slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i da mu je pod jednakim uvjetima dostupno radno mjesto i funkcija (član 39. st. 1. i 3); da Republika uređuje i osigurava, pored ostalog, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora (član 68. Ustava, koji je zamijenjen Amandmanom XXXII. tačka 6); da zakoni, statuti, drugi propisi i opći akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom, te da propisi i drugi opći akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom (član 108); da je advokatura samostalna i neovisna djelatnost i služba koja pruža pravnu pomoć, a da se organizacija i rad advokature uređuje zakonom (član 131).

Sud je imao u vidu odredbe Zakona o advokaturi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 80/15), (u daljem tekstu: Zakon), i to: član 1, prema kojem se ovim zakonom uređuju: advokatska služba, uvjeti za bavljenje advokaturom, oblici rada advokata, prava, obaveze i odgovornost advokata, advokatskih stručnih saradnika za pravne poslove i advokatskih pripravnika i organizacija i rad Advokatske komore Republike Srpske; član 2. stav 2. tačka 4. Zakona, kojim je propisano da se samostalnost i neovisnost advokature ostvaruje, između ostalog, i donošenjem općih akata Advokatske komore; odredbu člana 4. stav 1. tačka 1. Zakona, kojom je utvrđeno da je advokat lice koje je upisano u Imenik advokata Advokatske komore, koje je položilo advokatsku zakletvu i bavi se advokaturom; član 5. stav 1. Zakona, prema kojem se pravo na bavljenje advokaturom stiče upisom u Imenik advokata i polaganjem advokatske zakletve; član 6. stav 1. t. 1-12, kojim su propisani uvjeti za upis u Imenik advokata; član 9. stav 1. istog zakona, prema kojem je Advokatska komora dužna da u roku od 30 dana od donošenja odluke o upisu u Imenik advokata omogući kandidatu polaganje advokatske zakle-

tve, pod uvjetom da je uplatio troškove upisa; član 23. stav 3. Zakona, prema kojem advokat nema pravo da zasniva radni odnos, osim u advokatskom orthačkom društvu; član 46. Zakona, prema kojem se advokat bavi advokatskom djelatnošću koja se tretira kao oblik rada, a ne kao radni odnos; odredbu člana 83. stav 1. Zakona, koja propisuje da je Advokatska komora samostalna i neovisna profesionalna organizacija advokata, osnovana u skladu sa zakonom i Statutom Advokatske komore, koja je nadležna za vršenje javnih ovlaštenja i obavljanje poslova od općeg interesa, u skladu sa ovim zakonom i Statutom Advokatske komore; član 85. stav 1. tačka 15. Zakona, prema kojem Advokatska komora, između ostalog, ima ovlaštenje da određuje visinu troškova upisa i promjene upisa u Imenik Advokatske komore; član 87. stav 1. tačka 2. Zakona, kojim je propisano da je organ Advokatske komore Izvršni odbor Advokatske komore; da je prema članu 90. ovog zakona Izvršni odbor organ Advokatske komore čija se nadležnost i sastav uređuju Statutom Advokatske komore; član 93. tačka 5. Zakona o advokaturi, prema kojem su opći akti Komore utvrđeni Statutom Advokatske komore; član 94. stav 1. Zakona, koji propisuje da Statut i drugi opći akti Advokatske komore moraju biti u saglasnosti sa ovim zakonom; odredbe člana 96. st. 1, 2. i 3. Zakona, prema kojima se Advokatska komora finansira iz vlastitih sredstava, a izvori finansiranja Advokatske komore su: prihodi od upisa, članarine i druga sredstva koja se ostvaruju u skladu sa Zakonom, s tim što visinu članarine, troškove upisa i druge finansijske obaveze utvrđuje organ Advokatske komore određen Statutom Advokatske komore.

Imajući u vidu formu i sadržaj osporene odluke, Sud je ocijenio da ona ima karakter općeg akta. Ovim općim pravnim aktom osigurava se primjena njegovih odredbi na sva lica koja podnesu zahtjev za upis u Imenik advokata Advokatske komore Republike Srpske i koja na osnovu ove odluke treba da imaju mogućnost da znaju unaprijed iznos novca koji treba da plate kao jedan od uvjeta upisa. Advokatska komora je ovlaštena za donošenje općih akata prema članu 2. stav 2. tačka 4. Zakona o advokaturi, kojim je propisano da se samostalnost i neovisnost advokature ostvaruje, između ostalog, i donošenjem općih akata Advokatske komore, a prema članu 93. tačka 5. Zakona o advokaturi opći akti Advokatske komore, između ostalih, jesu i drugi opći akti utvrđeni Statutom Advokatske komore.

Sud je na osnovu navedenih odredbi Zakona o advokaturi utvrdio da je Advokatska komora nadležna za vršenje određenih javnih ovlaštenja i obavljanje poslova od općeg interesa (član 83. Zakona), a takvo ovlaštenje, između ostalog, podrazumijeva da je Komora ovlaštena da, na opći i jasan način, dakle uz jemstvo jednakog tretmana obveznika u jednakim situacijama, propiše troškove upisa u Imenik advokata. Prema članu 85. stav 1. tačka 15. Zakona o advokaturi, Advokatska komora, između ostalog, ima ovlaštenje da određuje visinu troškova upisa i promjene upisa u Imenik Advokatske komore. S obzirom na to da upis u Imenik advokata predstavlja vršenje Zakonom utvrđenog ovlaštenja Advokatske komore, Sud je cijeno da se troškovi upisa mogu odnositi samo na stvarne troškove ovog postupka. U skladu sa ustavnopravnim položajem advokature, koja je prema članu 131. Ustava samostalna i neovisna djelatnost i služba koja pruža pravnu pomoć, zakonodavac je prepustio Advokatskoj komori da svojim aktima bliže razradi zakonom propisane uvjete pristupa advokatskoj profesiji, koji moraju biti u skladu sa Zakonom.

Pojam "troškovi" mora da podrazumijeva stvarne troškove postupka upisa u Imenik, zasnovane na objektivnim pokazateljima. Stvarni troškovi upisa u Imenik advokata su novčani izraz stvarnih utrošaka pojedinih elemenata postupka, uključujući trošenje sredstava za rad, posmatranih u proteklom vremenu, te ne mogu predstavljati prihod Advokatske komore u paušalnom iznosu. Potpuno odsustvo objektivizirane metodologije u određivanju troškova upisa u Imenik advokata, a u kontekstu svrhe i pravne prirode ove obaveze, dovodi adresate osporene odluke u stanje pravne nesigurnosti, suprotno garanciji vladavine prava iz člana 5. stav 1. alineja 4. Ustava Republike Srpske.

Imajući u vidu da se pravo na bavljenje advokaturom stiže upisom u Imenik advokata i polaganjem zakletve (član 5. Zakona), a da Komora odlučuje o zahtjevu za upis u Imenik isključivo na osnovu ispunjenosti uvjeta iz člana 6. stav 1. Zakona, kao i da je dužna da omogući kandidatu koji ispunjava predmetne uvjete da polaže advokatsku zakletvu, pod uvjetom da je uplatio troškove upisa (član 9. stav 1), Sud je utvrdio da je Izvršni odbor Advokatske komore u tački I. Odluke normirao suprotno odredbi člana 9. stav 1. Zakona o advokaturi, čime je postupio suprotno načelu zakonitosti iz člana 108. stav 2. Ustava.

S obzirom na to da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno, te da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), u ovom predmetu odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, Sud je odlučio kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-101/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. Džerard Selman, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske i člana 60. stav 1. tačka d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

ODLUKU

Odbija se prijedlog za utvrđivanje neustavnosti člana 14, člana 18. stav 6. i člana 28. Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 75/17).

Obrazloženje

"Intervet" d.o.o. iz Bijeljine, koje zastupa Advokatska kancelarija Vesne Stevanović iz Bijeljine, podnijelo je Ustavnom sudu Republike Srpske (u daljem tekstu: Sud) prijedlog za ocjenjivanje ustavnosti člana 14, člana 18. stav 6. i člana 28. Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 75/17), (u daljem tekstu: Zakon). U prijedlogu se navodi da osporene odredbe predmetnog zakona nisu u saglasnosti sa članom 39. stav 1, te čl. 50. i 52. Ustava Republike Srpske. Prema mišljenju podnosioca prijedloga, neustavnost osporenog člana 14. Zakona je u tome što zakonodavac nije, pored Centra za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje, predvidio i Centar za skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje, što je suprotno Direktivi Vijeća EU 88/407/EEC od 14. juna 1988. godine, koja postavlja zahtjeve za zdravlje životinja primjenljive za trgovinu unutar Zajednice i uvoz duboko smrznutih sjemena domaćih životinja i goveda. Uz to, ističe da je zakonskim rješenjima u zemljama okruženja, saglasno pomenutoj direktivi, takav centar predviđen, uz uvjet da ima jednog ili više veterinaru u ovisnosti o potrebama. S tim u vezi, ukazuje na odredbu stava 3. tačka 1. ovog člana Zakona, kojom je, kako je navedeno, proizvoljno određeno da Centar za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje može obavljati djelatnost ako ispunjava uvjet "da ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme zaposlena najmanje tri veterinaru specijaliste iz oblasti reprodukcije životinja". Nadalje, podnosilac prijedloga osporava odredbu člana 18. stav 6. Zakona, kojom je propisano da ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje

ispunjenost uvjeta za obavljanje veterinarske djelatnosti na period od tri godine, iz razloga što su time pravna lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost izložena dodatnim troškovima, u odnosu na ranije zakonsko rješenje, jer se ispunjenost uvjeta utvrđivala prilikom registracije obavljanja djelatnosti kod nadležnog organa ili ukoliko dođe do promjena u poslovanju. Osporavajući zakonsko rješenje iz člana 28. Zakona podnosilac prijedloga smatra da Veterinarski savjet nije neovisno i savjetodavno tijelo, već tijelo Vlade, koja ga osniva na prijedlog Ministarstva na period od četiri godine, te koje je, kako je navedeno, pod kontrolom Ministarstva. Predlaže da Sud utvrdi da osporene zakonske odredbe nisu u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, kao i to da se Vlada Republike Srpske obaveže da podnosiocu prijedloga naknadi troškove postupka pred ovim sudom.

Narodna skupština Republike Srpske nije dostavila odgovor na navode iz prijedloga.

Osporenim članom 14. Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 75/17) propisano je da Centar za reprodukciju životinja vrši sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti životinja i proizvedenog reproduktivnog materijala radi sprečavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja i očuvanja njihove reproduktivne sposobnosti (stav 1), da Centar za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje obavlja poslove: proizvodnja, promet i kontrola zdravstvene ispravnosti sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i embriona, kontrola zdravstvenog stanja priplodnih životinja i njihove sposobnosti za razmnožavanje tokom dobivanja, obrade i skladištenja sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i embriona, praćenje i provođenje mjera za povećanje plodnosti životinja i istraživanje u oblasti reprodukcije životinja, pružanje stručne pomoći u suzbijanju neplodnosti i provođenju vještačkog osjemenjavanja (čuvanje i upotreba reproduktivnog materijala), vođenje banke gena sa genetskim resursima životinja, u kojoj se čuvaju biološki materijal, sjeme, jajne ćelije i embrioni, i vođenje evidencije o rezultatima sistematskog praćenja i drugo (stav 2), da Centar za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje poslove iz stava 2. ovog člana može da obavlja ako ispunjava uvjete: da ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme zaposlena najmanje tri veterinaru specijaliste iz oblasti reprodukcije životinja i da posjeduje odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i sredstva za dobivanje, obradu i promet sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja jajnih ćelija i embriona (stav 3), te da ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti za obavljanje djelatnosti u Centru za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje životinja, postupak sistematskog praćenja i način vođenja evidencije (stav 4).

Osporenim odredbom člana 18. stav 6. Zakona propisano je da ministar donosi rješenje kojim se utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje veterinarske djelatnosti, a koje se donosi na period od tri godine.

Osporenim članom 28. Zakona propisano je da Veterinarski savjet osniva Vlada, na prijedlog Ministarstva, na period od četiri godine (stav 1), da se pri imenovanju članova Veterinarskog savjeta iz stava 1. ovog člana osigurava ravnopravna zastupljenost oba pola (stav 2), da se Veterinarski savjet sastoji od sedam članova i čine ga predstavnici Ministarstva, Veterinarskog instituta, Veterinarskog zavoda, Centra za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje, Veterinarske komore, kao i drugi istaknuti stručnjaci iz oblasti veterinarstva u Republici Srpskoj (stav 3), da su poslovi Veterinarskog savjeta: priprema stručnih osnova i programskih usmjerenja, praćenje sistematskih, razvojnih i kadrovskih pitanja u veterinarstvu i predlaganje mjera, saradivanje na pripremi programa mjera, predlaganje razvojnih programa u veterinarstvu, saradivanje na pripremi propisa u oblasti veterinarstva i saradnja sa Etičkom komisijom za zaštitu i dobrobit životinja (stav 4), da Veterinarski savjet donosi poslovnik o radu (stav 5), te da administrativno-tehničke poslove za potrebe Veterinarskog savjeta obavlja Ministarstvo (stav 6).

Odredbama Ustava Republike Srpske, u odnosu na koje podnosilac prijedloga osporava navedene odredbe Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj, utvrđeno je da svako ima pravo na rad i slobodu rada (član 39. stav 1), da se ekonomsko i socijalno uređenje zasniva na ravnopravnosti svih oblika svojine i slobodnom privređivanju, samostalnosti preduzeća i drugih oblika privređivanja u sticanju i raspodjeli dobiti i slobodnom kretanju robe, rada i kapitala u Republici kao jedinstvenom privrednom prostoru (član 50), kao i da se slobodno preduzetništvo može zakonom ograničiti radi zaštite interesa Republike, čovjekove okoline, zdravlja i sigurnosti ljudi, te da su zabranjeni monopoli (član 52).

Ustav u drugim odredbama koje su, po ocjeni Suda, od značaja za ocjenjivanje ustavnosti osporenih odredbi Zakona utvrđuje da Republika uređuje i osigurava, između ostalog, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora i zaštitu životne sredine (t. 6. i 13. Amandmana XXXII. na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 68. Ustava).

Ocjenujući osnovanost navoda podnosioca prijedloga, Sud je imao u vidu da se Zakonom o veterinarstvu u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 75/17) uređuju uvjeti i način obavljanja veterinarske djelatnosti, zaštita zdravlja životinja, otkrivanje, sprečavanje pojave, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti životinja, sprečavanje bolesti koje su zajedničke za životinje i ljude, provođenje mjera veterinarskog javnog zdravlja, veterinarsko-zdravstvena kontrola uzgoja i prometa životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane životinjskog porijekla, hrane za životinje, vode i nusproizvoda životinjskog porijekla, reprodukcija životinja, službena kontrola i inspeksijski nadzor u oblasti veterinarstva, obilježavanje životinja, veterinarski informacioni sistem, rad Veterinarske komore, stručno usavršavanje u oblasti veterinarstva, veterinarska zaštita životne sredine i dobrobit životinja (član 1). Članom 2. ovog zakona propisano je da je veterinarska služba od posebnog interesa za Republiku u oblasti suzbijanja zaraznih bolesti životinja i zaštite stanovništva od zoonoza, kontrole ispravnosti i sigurnosti hrane životinjskog porijekla, kao i drugih mjera značajnih za javno zdravlje, dok je članom 3. definirano da veterinarska djelatnost obuhvaća zaštitu i kontrolu zdravlja i dobrobit životinja, suzbijanje zoonoza, osiguranje zdravstveno ispravnih i neškodljivih proizvoda životinjskog porijekla, te poslove veterinarskog javnog zdravlja, kao i unapređenje reprodukcije životinja i veterinarsku zaštitu okoline, koju obavljaju veterinarske organizacije koje ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom. Odredbama člana 5. Zakona određeni su subjekti veterinarskih djelatnosti, i to: 1) veterinarske organizacije: veterinarska ambulanta, veterinarska stanica, veterinarska klinika, 2) veterinarske organizacije za promet veterinarsko-medicinskih proizvoda (VM proizvodi) i veterinarsko-medicinskih sredstava (VM sredstva): veterinarska apoteka, veleprodaja VM proizvoda i VM sredstava, 3) specijalističke institucije: veterinarska laboratorija, veterinarsko-specijalistički zavod, centar za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje životinja i veterinarski institut, te da ministar donosi pravilnik kojim se propisuju prostorni, tehnički i kadrovski uvjeti za obavljanje djelatnosti u veterinarskim organizacijama. Prema osporenim članu 14. Centar za reprodukciju životinja vrši sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i reproduktivne sposobnosti životinja i proizvedenog reproduktivnog materijala radi sprečavanja pojave i širenja zaraznih bolesti životinja i očuvanja njihove reproduktivne sposobnosti, tj. poslove proizvodnje, prometa i kontrole zdravstvene ispravnosti sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i embriona, kontrole zdravstvenog stanja priplodnih životinja i njihove sposobnosti za razmnožavanje tokom dobivanja, obrade i skladištenja sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i embriona, praćenje i provođenje mjera za povećanje plodnosti životinja i istraživanje u oblasti reprodukcije životinja, pružanje stručne pomoći u suzbijanju neplodnosti i

provođenju vještačkog osjemenjavanja (čuvanje i upotreba reproduccionog materijala), vođenje banke gena sa genetskim resursima životinja, u kojoj se čuva biološki materijal, sjeme, jajne ćelije i embrioni i vođenje evidencije o rezultatima sistematskog praćenja i drugo ukoliko ispunjava uvjete: da ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme zaposlena najmanje tri veterinaru specijaliste iz oblasti reprodukcije životinja, da posjeduje odgovarajuće objekte, prostorije, opremu i sredstva za dobivanje, obradu i promet sjemena za vještačko osjemenjavanje životinja, jajnih ćelija i embriona, te da ministar donosi pravilnik kojim se propisuju uvjeti za obavljanje djelatnosti u Centru za reprodukciju i vještačko osjemenjavanje životinja, postupak sistematskog praćenja i način vođenja evidencije. Osporenim članom 18. Zakona propisan je postupak i način utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za obavljanje veterinarske djelatnosti, o čemu ministar donosi rješenje na period od tri godine, da troškove rada komisije snosi podnosilac zahtjeva, te da su subjekti koji posjeduju ovo rješenje obavezni pokrenuti postupak njegove revizije, koja se vrši na način i po postupku propisanim ovim članom. Uređujući rad neovisnih, profesionalnih i strukovnih organizacija veterinaru, osporenim članom 28. Zakona predviđeno je da Vlada osniva Veterinarski savjet, na prijedlog Ministarstva, na period od četiri godine, da se pri imenovanju članova osigurava ravnopravna zastupljenost oba pola, te je određen broj i struktura članova, kao i poslovi koje obavlja ovaj savjet.

Polazeći od navedenog, Sud je ocijenio neosnovanim navode podnosioca prijedloga da se osporenim odredbama Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj povređuju odredbe člana 39. stav 1, te čl. 50. i 52. Ustava Republike Srpske u pogledu sticanja prava na ovlašćenje za obavljanje poslova Centra za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje, budući da veterinarsku djelatnost obavljaju veterinarske organizacije, odnosno subjekti veterinarskih djelatnosti koji ispunjavaju uvjete propisane ovim zakonom. Zakonodavac je, po ocjeni Suda, ovlašćen da zakonom ustanovi različite vrste veterinarskih organizacija ili subjekata i da uređujući zaštitu i unapređenje zdravlja i dobrobiti životinja, te uvjete za obavljanje veterinarskih djelatnosti, propiše koje poslove iz okvira ovih djelatnosti i pod kojim prostornim, tehničkim i kadrovskim uvjetima obavljaju pojedini subjekti. Prilikom ove ocjene Sud je posebno imao u vidu da je ovim zakonom dato pravo svakom pravnom ili fizičkom licu, bez obzira na oblik i obim organiziranja, da pod jednakim uvjetima osnuje bilo koji oblik veterinarske organizacije ili, kao u konkretnom slučaju, specijalističke institucije ustanovljene ovim zakonom, s tim što opredjeljivanje da se osnuje odgovarajuća veterinarska organizacija ili subjekt opredjeljuje i kojim će se poslovima takva veterinarska organizacija ili subjekt baviti u oblasti veterinarske djelatnosti. Kako je pod istim, zakonom propisanim uvjetima omogućeno domaćem ili stranom pravnom i fizičkom licu osnivanje veterinarskih organizacija ili subjekata, u konkretnom slučaju Centra za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje - specijalističke institucije, bez obzira na oblik svojine, to, po ocjeni Suda, sve specijalističke institucije, u ovisnosti o obliku organiziranja i djelatnosti koju obavljaju, imaju jednak pravni položaj na tržištu, te se ni na koji način ne ograničava njihova slobodna konkurencija. Određivanje uvjeta za obavljanje poslova veterinarskih organizacija, a time i Centra za reprodukciju životinja i vještačko osjemenjavanje kao specijalističke institucije, među kojim je i uvjet da ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme zaposlena najmanje tri veterinaru specijaliste iz oblasti reprodukcije životinja, stvar je zakonodavne politike u okviru utvrđenog ustavnog ovlašćenja zakonodavca da uređuje zaštitu zdravlja i dobrobit životinja. Iz izloženog Sud je ocijenio da zakonodavac osporenim propisivanjem nije izašao iz okvira svojih ustavnih ovlašćenja. Pitanje cjelishodnosti i opravdanosti osporenih zakonskih rješenja, u smislu odredbe člana 115. Ustava, nije predmet ustavnosudske kontrole.

U odnosu na navode podnosioca prijedloga da osporeni član 14. Zakona o veterinarstvu u Republici Srpskoj nije u skladu sa Direktivom Vijeća EU 88/407/EEC od 14. juna 1988. godine, koja postavlja zahtjeve za zdravlje životinja primjenljive za trgovinu unutar Zajednice i uvoz duboko smrznutih sjemena domaćih životinja - goveda, Sud konstatira da ova direktiva nema karakter potvrđenog međunarodnog ugovora te da Sud, u smislu člana 115. Ustava, nema ustavnopravnog osnova da vrši ocjenu saglasnosti osporenog člana Zakona sa navedenom direktivom.

Za ostale navode podnosioca prijedloga, koji se odnose na ustanovljenje Centra za skladištenje i distribuciju sjemena za vještačko osjemenjavanje, te troškove postupka revizije rješenja kojim se utvrđuje ispunjenost uvjeta za obavljanje veterinarske djelatnosti protekom roka od tri godine i status Veterinarskog savjeta, kao tijela Vlade, Sud je ocijenio da, prema članu 115. Ustava Republike Srpske, nisu od uticaja na ocjenu ustavnosti osporenih odredbi predmetnog zakona.

Povodom zahtjeva podnosioca prijedloga kojim traži da mu se naknade troškovi ovog postupka, Sud konstatira da učesnici u postupku pred Sudom, u smislu odredbe člana 29. stav 1. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske, snose svoje troškove, te se stoga nisu stekli uvjeti za utvrđivanje naknade istih.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci ove odluke.

Ovu odluku Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-104/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. Džerard Selman, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 37. stav 1. tačka a) i člana 61. stav 1. tačka d) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 37. Pravilnika o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 1049-02/16, od 12. septembra 2016. godine, i člana 44. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 207-1-UO/16, od 8. septembra 2016. godine.

Obrazloženje

Janko Vukoje i Aleksandar Vuksan iz Banje Luke dali su Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti i zakonitosti člana 37. Pravilnika o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 1049-02/16, od 12. septembra 2016. godine, koji je donio generalni direktor, i člana 44. Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 207-1-UO/16, od 8. septembra 2016. godine, koji je donio Upravni odbor. Iz sadržaja inicijative proizlazi da se ista odnosi na ocjenjivanje ustavnosti čl. 37. i 44. ovih akata, koje odredbe smatraju suprotnim članu 109. Ustava Republike Srpske, jer se njima propisuje da ovi akti stupaju na snagu danom donošenja, zatim da nije propisan način objave, a posebno se ističe kao odlučujuće da ovi akti nisu objavljeni. Također, navodi se

da je ovakvo stupanje na snagu osporenih akata proizvelo posljedice za davaoce inicijative, tj. prestao im je radni odnos, pa su zaštitu svojih prava iz radnog odnosa zatražili kod nadležnog suda. S tim u vezi, ukazuju na činjenicu da i u slučaju da su navedeni akti prestali važiti ili su usaglašeni sa Ustavom Republike Srpske, nisu otklonjene posljedice njihove neustavnosti. Predlaže se da Sud utvrdi neustavnost osporenih odredbi pomenutih akata.

U odgovoru, uz dostavljenu dokumentaciju, zakonski zastupnici Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka u ime donosioca Pravilnika o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka, čiji pravni sljednik je Društvo za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka, navedeno je da je postupak spajanja uz pripajanje Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka Društvu za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka okončan Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci, broj: 057-0-Reg-16-001624, od 13. septembra 2016. godine, te da je Društvo za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci, broj: 057-0Reg-16-001908, od 29. septembra 2016. godine, brisano iz sudskog registra. Nadalje, da je Pravilnik o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 1049-02/16, od 12. septembra 2016. godine, kako je navedeno, prestao važiti 30. septembra 2016. godine, tj. prije davanja inicijative, kao i da ovaj akt nije proizveo posledicu prestanka radnog odnosa davalaca inicijative, te je predloženo da se inicijativa u ovom dijelu ne prihvati.

Upravni odbor Društva, kao donosilac Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 207-1-UO/16, od 8. septembra 2016. godine, nije dostavio odgovor na inicijativu.

Osporeni Pravilnik o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 1049-02/16, od 12. septembra 2016. godine, donio je generalni direktor, na osnovu čl. 23. i 24. Zakona o investicionim fondovima ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 92/06 i 82/15), člana 314. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 127/08) i člana 28. Statuta Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka.

Osporeni Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 207-1-UO/16, od 8. septembra 2016. godine, donio je Upravni odbor, na osnovu člana 47. Statuta Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka, u skladu sa Zakonom o investicionim fondovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 92/06 i 82/15) i Pravilnikom o poslovanju društva za upravljanje investicionim fondovima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 105/15).

Razmatrajući osporena akta, Sud je, prije svega, razmotrio pitanje prečišćenog teksta, kao prethodno pitanje u ovom postupku. Pod prečišćenim tekstom općeg akta smatra se ukupnost važećih pravnih normi sabranih i sistematiziranih u jedan tekst iz više važećih i istovrsnih općih akata, a izrada prečišćenog teksta ne utiče na njihov sadržaj ili važenje, odnosno prečišćeni tekst je tehničko pomagalo, koje omogućava adresatima sagledavanje određene materije na jednom mjestu.

Sud je utvrdio da je Pravilnik o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka, broj: 971-01/15, od 21. oktobra 2015. godine, izmijenjen Odlukom Upravnog odbora, broj: 45-01/16, od 18. januara 2016. godine, kojom je dopunjen član 37. pomenutog pravilnika, i odlučeno da

je Pravilnik o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 45-02/16, od 18. januara 2016. godine, sastavni dio ove odluke. Po ocjeni Suda, Odluka ima karakter pravilnika o dopuni pravilnika, jer sadrži opće odredbe o dopuni, te nije odlučujući njen naziv nego sadržaj. Uvidom u tekst Pravilnika i Odluke Sud je utvrdio da Prečišćeni tekst Pravilnika sadrži sve odredbe prethodnog pravilnika i navedene Odluke.

Odlukom Upravnog odbora, broj: 836-01/16, od 19. jula 2016. godine, također, dopunjen je član 37. navedenog pravilnika, određen datum početka primjene i odlučeno da je Prečišćeni tekst Pravilnika o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 836-01/16, od 19. jula 2016. godine, sastavni dio ove odluke. Imajući u vidu da Odluka ima karakter pravilnika o dopuni pravilnika, kojom je dopunjen osnovni tekst Pravilnika, a koji sadrži identičan tekst ranije usvojenih odredbi Pravilnika i izmjena, radi se o prečišćenom tekstu.

Odlukom broj: 879-01/16, od 25. jula 2016. godine, u čl. 17. i 18. osnovnog teksta Pravilnika izmijenjena je riječ "Asistent" u "Asistent-analitičar", izmijenjen je član 25, te u članu 32. podnaslov "Asistent u Back Officeu" u "Asistent-analitičar u Back Officeu" i odlučeno je da je Prečišćeni tekst Pravilnika o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 879-02/16, od 25. jula 2016. godine, sastavni dio ove odluke. Kako ova odluka ima karakter pravilnika o izmjeni pravilnika, te kojom je izmijenjen osnovni tekst Pravilnika, a koji sadrži identičan tekst ranije usvojenih odredbi Pravilnika i njihovih izmjena, u pitanju je prečišćeni tekst.

Konačno, Odlukom broj: 1049-01/16, od 12. septembra 2016. godine, u članu 37. predmetnog pravilnika izmijenjen je datum važenja, te je odlučeno da je Prečišćeni tekst Pravilnika o unutrašnjoj unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka, broj: 971-01/15, od 21. oktobra 2015. godine, sastavni dio ove odluke. Dakle, osporeni Pravilnik o unutrašnjoj organizacionoj strukturi Društva za upravljanje investicionim fondovima "Zepter Invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 1049-01/16, od 12. septembra 2016. godine, izrađen je u formi prečišćenog teksta, pošto navedene Odluke imaju karakter pravilnika o izmjeni ili dopuni pravilnika i bez obzira na njihov naziv ovim odlukama je izmijenjen ili dopunjen osnovni tekst Pravilnika, koji sadrži identičan tekst ranije usvojenih odredbi Pravilnika.

Pored toga, Sud je, uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrdio da je Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 43-U/16, od 8. februara 2016. godine, izmijenjen Odlukom Upravnog odbora o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji, broj: 207-UO/16, od 8. septembra 2016. godine, tako što je u članu 29. ovog pravilnika brisan dio tabele iz tabelarnog pregleda radnih mjesta koji sadrži stručnu spremu i broj izvršilaca, dok je naziv radnih mjesta ostao identičan, kao i ostale odredbe predmetnog akta. Kako je osporeni Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Društva za upravljanje investicionim fondovima "Kristal invest" a.d. Banja Luka - Prečišćeni tekst, broj: 207-1-UO/16, od 8. februara 2016. godine i 8. septembra 2016. godine, izrađen u formi prečišćenog teksta i pošto navedena odluka ima karakter pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika, ovom odlukom izmijenjen je i dopunjen osnovni tekst Pravilnika, koji sadrži identičan tekst ranije usvojenih odredbi osnovnog teksta Pravilnika.

Imajući u vidu da je Ustavni sud, prema članu 115. Ustava Republike Srpske, nadležan za ocjenjivanje zakona, statuta i drugih općih akata, a da nije nadležan za ocjenjivanje prečišćenih tekstova zakona, statuta i drugih općih akata,

Sud, saglasno odredbi člana 61. stav 1. tačka d) u vezi sa članom 37. stav 1. tačka a) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske, nije prihvatio datu inicijativu.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-46/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 40. stav 5. i člana 61. stav 1. tačka g) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za ocjenjivanje ustavnosti člana 68. stav 3. i člana 71. stav 1. Zakona o stečajju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 16/16).

Obrazloženje

Lazo Đurđević iz Šamca dao je Ustavnom sudu Republike Srpske inicijativu za pokretanje postupka za ocjenjivanje ustavnosti člana 68. stav 3. i člana 71. stav 1. Zakona o stečajju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 16/16). Davalac inicijative traži ocjenu ustavnosti navedenih odredbi Zakona o stečajju u odnosu na član 39. stav 1. i član 50. Ustava Republike Srpske, a uz to ukazuje i na neusaglašenost osporenih odredbi Zakona o stečajju sa odredbama člana 69. istog zakona, kojim su propisana ograničenja u imenovanju stečajnih upravnika. Davalac inicijative tvrdi da jedan stečajni postupak može da traje više godina iz čega, po njegovom mišljenju, proizlazi da jedan stečajni upravnik više godina ne bi imao pravo da bude imenovan za stečajnog upravnika, a samim tim ne bi imao pravo ni da vrši djelatnost stečajnog upravnika. Prema mišljenju davaoca inicijative, navedeno ograničenje naročito dolazi do izražaja kod lica koja se nalaze na listi stečajnih upravnika i kojima imenovanje za stečajnog upravnika u određenom stečajnom postupku predstavlja jedinu mogućnost da ostvare određenu zaradu koja najčešće, kako navodi, nije srazmjerna stepenu odgovornosti stečajnog upravnika. Obrazlažući i druge razloge neustavnosti osporenih odredbi, a ukazujući i na njihovu neprimjenljivost, davalac inicijative predlaže da Sud utvrdi da osporene zakonske odredbe nisu u saglasnosti sa Ustavom.

U odgovoru koji je dostavila Narodna skupština Republike Srpske osporeni su navodi davaoca inicijative o nesaglasnosti osporenih zakonskih rješenja sa čl. 39. i 50. Ustava. Osporevajući navode davaoca inicijative, u odgovoru se ističe da su se nadležni organi Republike Srpske, prilikom usvajanja predmetnog zakona, ali i u fazi njegove primjene, kretali u okviru Ustavom predviđenih granica, kao i da je zakonodavac prilikom osporenog normiranja imao u vidu ne samo složenost poslova koje, u okviru stečajnog postupka, obavlja stečajni upravnik, kojeg po otvaranju stečajnog postupka imenuje stečajni sudija, nego i načelo ekonomičnosti stečajnog postupka, koje je propisano članom 11. ovog zakona, a koje zahtijeva da se stečajni postupak provede sa što manje troškova, odnosno da se smanje materijalni troškovi koji se odnose na putne dnevnice, troškove prijevoza, troškove prenočišta, odvojeni život i slično. Pored navedenog, u odgovoru se ukazuje da Ustavni sud nije nadležan da ocjenjuje međusobnu usaglašenost odredaba istog zakona niti da cijeni da li je zakonodavno rješenje najbolje rješenje za uređenje nekog pitanja, odnosno da li je zakonodavno ovlaštenje trebalo biti iskorišteno na drugačiji način. Saglasno navedenom, u odgovoru se tvrdi da je zakonodavac prilikom usvajanja predmetnog zakona ostao u

granicama svojih ustavnih ovlaštenja i da je samo zakonodavac taj koji može ocjenjivati cjelishodnost zakonskih odredbi prilikom njihovog donošenja.

Osporenim članom 68. stav 3. Zakona o stečajju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 16/16) propisano je da izuzetno od stava 2. ovog člana za stečajnog upravnika može biti imenovano lice koje se nalazi na listi sa područja drugog mjesno nadležnog Suda u Republici Srpskoj, ako na području nadležnog okružnog privrednog suda nema dovoljan broj stečajnih upravnika, odnosno ako su stečajni upravnici sa područja nadležnog okružnog privrednog suda već imenovani u dva stečajna predmeta. Prema osporenom članu 71. stav 1. Zakona jedan stečajni upravnik može voditi jedan stečajni postupak, a izuzetno, kada to zahtijevaju naročito opravdani razlozi, jedan stečajni upravnik može istovremeno voditi dva stečajna postupka.

Odredbama Ustava Republike Srpske u odnosu na koje davalac inicijative osporava navedene odredbe Zakona utvrđeno je da svako ima pravo na rad i slobodu rada (član 39. stav 1), te da se ekonomsko i socijalno uređenje zasniva na ravnopravnosti svih oblika svojine i slobodnom privređivanju, samostalnosti preduzeća i drugih oblika privređivanja u sticanju i raspodjeli dobiti i slobodnom kretanju robe, rada i kapitala u Republici, kao jedinstvenom privrednom prostoru (član 50).

Ostalim relevantnim odredbama Ustava za ocjenu ustavnosti osporenih odredaba Zakona o stečajju utvrđeno je da Republika uređuje i osigurava, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica, te organizaciju, nadležnost i rad državnih organa (t. 5, 9. i 10. Amandmana XXXII. na Ustav Republike Srpske, kojim je zamijenjen član 68. Ustava) i da se osnivanje, nadležnost, organizacija i postupak pred sudovima utvrđuju zakonom (član 122).

Saglasno navedenim ustavnim ovlaštenjima, Zakonom o stečajju uređuju se postupak re strukturiranja i stečajni postupak, pravne posljedice otvaranja i provođenja stečajnog postupka, reorganizacija stečajnog dužnika nesposobnog za plaćanje na osnovu stečajnog plana i međunarodni stečaj. Ovim zakonom, između ostalog, propisano je da se postupak re strukturiranja i stečajni postupak provodi tako da se omogućiti ostvarivanje najveće moguće vrijednosti imovine dužnika u postupku re strukturiranja i stečajnog dužnika i najvećeg mogućeg stepena namirenja povjerilaca u što kraćem vremenu i sa što manje troškova (član 11); da je stečajni postupak posebna vrsta građanskog sudskog postupka koji sud provodi radi utvrđivanja da li su ispunjeni zakonom propisani uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad određenim subjektima i prikupljanje i unovčavanje cjelokupne imovine stečajnog dužnika da bi se osiguralo istovremeno i ravnomjerno namirenje svih njegovih povjerilaca, a stečajni upravnik organ stečajnog postupka koji, pod nadzorom stečajnog sudije i povjerilaca, obavlja poslove organa stečajnog dužnika, prikuplja i unovčava imovinu stečajnog dužnika, te priprema i provodi namirenje (član 15. t. 1. i 14); da stečajni sudija imenuje stečajnog upravnika rješenjem o otvaranju stečajnog postupka, te da za stečajnog upravnika stečajni sudija može imenovati lice koje se nalazi na listi stečajnih upravnika za područje mjesno nadležnog suda (član 68. st. 1. i 2); da za stečajnog upravnika ne mogu biti imenovana lica koja su taksativno navedena u t. od 1. do 7. (član 69); da u stečajnim postupcima male vrijednosti stečajni upravnik može voditi više od dva stečajna postupka, a da je stečajni postupak male vrijednosti onaj stečajni postupak u kojem očekivana vrijednost stečajne mase nije veća od 100.000 KM (član 71. st. 2. i 3). Također, ovim zakonom su propisana prava stečajnog upravnika (član 72), obaveze stečajnog upravnika (član 73), te odgovornost i osiguranje stečajnog upravnika (član 74).

Polazeći od izloženog, Sud je ocijenio da osporene odredbe člana 68. stav 3. i člana 71. stav 1. Zakona o stečajju nisu u nesaglasnosti sa Ustavom. Prilikom ovakve ocjene Sud je imao u vidu da je zakonodavac ovlašten da uređi sve bitne elemente stečajnog postupka kao posebne vrste građanskog

sudskog postupka, koji sud provodi radi utvrđivanja da li su ispunjeni zakonom propisani uvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad određenim subjektima i prikupljanja i unovčavanja cjelokupne imovine stečajnog dužnika da bi se osiguralo istovremeno i ravnomjerno namirenje svih njegovih povjerilaca, a u okviru toga da regulira i pitanja pravnog položaja i statusa stečajnih upravnika kao što su: imenovanje stečajnog upravnika, uvjeti za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravnika i uvrštavanje na listu stečajnih upravnika, postupak imenovanja stečajnog upravnika, prava, obaveze, odgovornosti i osiguranje stečajnog upravnika i dr. S tim u vezi, Sud je utvrdio da su osporena zakonska rješenja kojima su propisana ograničenja u imenovanju stečajnih upravnika, te utvrđen broj stečajnih predmeta koje može voditi jedan stečajni upravnik na dva predmeta pitanje cjelishodnosti, odnosno odgovarajuće zakonodavne politike u okviru Ustavom utvrđenog ovlaštenja zakonodavca da uređuje postupak pred sudovima, kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica, kao i organizaciju, nadležnost i rad državnih organa. Pri tome, Ustavni sud, saglasno članu 115. Ustava, nije nadležan da odlučuje o cjelishodnosti i opravdanosti pojedinih zakonskih rješenja, jer se radi o pitanjima iz domena zakonodavne politike u okviru koje se cijeni racionalnost pojedinih zakonskih rješenja.

Navodi davaoca inicijative da osporene odredbe Zakona o stečaju nisu saglasne sa Ustavom zajemčenim pravom na rad iz člana 39. stav 1. Ustava, po ocjeni Suda, ne mogu se prihvatiti kao osnovani, budući da propisivanje ograničenja koja se tiču imenovanja stečajnih upravnika, te limitiranje broja stečajnih predmeta koje može voditi jedan stečajni upravnik nema značenje ograničenja prava na rad, već uređivanja pitanja koja se tiču postupka pred sudovima, imajući pritom u vidu specifičnost stečajnog postupka i potrebu hitnog postupanja, kao i potpune posvećenosti stečajnog upravnika dodijeljenim predmetima.

Što se tiče navoda inicijative da je osporenim odredbama Zakona povrijeđen član 50. Ustava, Sud je ocijenio da se navedena ustavna odredba ne može dovesti u vezu sa osporenim odredbama Zakona kojima je propisan način ograničenja u imenovanju stečajnih upravnika, odnosno utvrđen broj predmeta koji može voditi stečajni upravnik, a ne pravni položaj subjekata privređivanja.

Osim navedenog, saglasno odredbama člana 115. Ustava, Ustavni sud nije nadležan da ocjenjuje međusobnu usklađenost odredaba istog zakona. Također, Ustavni sud nije nadležan da odlučuje ni o pitanjima koja se odnose na primjenu propisa.

S obzirom na to da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno i da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske, odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-97/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

Ustavni sud Republike Srpske, na osnovu člana 115. Ustava Republike Srpske, člana 40. stav 5. i člana 61. stav 1. tačka g) Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), na sjednici održanoj 31. oktobra 2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Ne prihvata se inicijativa za ocjenjivanje ustavnosti člana 89. Zakona o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 37/12, 44/15 i 100/17).

Obrazloženje

Mitar Grgur iz Avtovca, općina Gacko, dao je Ustavnom sudu Republike Srpske (u daljem tekstu: Sud) inicijativu za ocjenu ustavnosti člana 89. Zakona o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 37/12), (u daljem tekstu: Zakon). U inicijativi i njenoj dopuni ističe se da je propisivanje prema kome Republika Srpska odgovara za štetu koju nosioci pravosudnih funkcija u vršenju službe, nezakonitim i nepravilnim radom, nanesu fizičkim i pravnim licima nije u saglasnosti sa načelom vladavine prava iz člana 5. Ustava Republike Srpske (u daljem tekstu: Ustav), te čl. 10, 13, 14, 16, 45, 48, 108. i 121. Ustava. Navodi se da osporeno propisivanje omogućava nosiocima pravosudnih funkcija da čine očigledne nezakonite radnje, dok troškove ovakvog postupanja treba da snose porezni obveznici u Republici Srpskoj. U ovom smislu, narušen je i princip jednakosti svih pred zakonom jer su nosioci pravosudnih funkcija oslobođeni zakonske odgovornosti. Dodatno, osporenim propisivanjem uklonjene su pretpostavke za realizaciju načela iz čl. 13, 14. i 16. Ustava. Također, član 89. osporenog zakona u potpunosti je u suprotnosti sa članom 45. Ustava jer obaveza savjesnog i odgovornog vršenja povjerene javne funkcije isključuje mogućnost "nezakonitog i nepravilnog rada", dok princip osobne odgovornosti za povredu ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom (član 48. Ustava) obemisljiva obavezu Republike da nadoknađuje štetu. S obzirom na izloženo, davalac inicijative smatra da je osporena zakonska odredba nesaglasna sa članom 108. Ustava, te ističe njenu nespojivost sa načelima iz člana 121. Ustava. Također, bez preciziranja konkretnih odredaba, navodi se da je osporeno propisivanje u suprotnosti sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: Konvencija) i njenim protokolima, kao i "relevantnim međunarodnim dokumentima", koji brane podvrgavanje sudije građanskoj odgovornosti za greške učinjene u radu, pod pretpostavkom da one nisu učinjene namjerno.

U odgovoru Narodne skupštine Republike Srpske ističe se da su navodi iz inicijative neosnovani, kao i da su rezultat proizvoljnog tumačenja ustavnih odredaba. Donosilac Zakona ukazuje da je uloga osporene odredbe da zaštiti treća lica koja eventualno pretrpe štetu nezakonitim i nepravilnim radom zaposlenih u sudovima Republike Srpske, kao i da je ovakvo propisivanje suštinski identično odredbi iz člana 17. Ustava. Također, zakonodavac navodi i druga slična zakonska rješenja koja na principu objektivne odgovornosti uređuju odgovornost za prouzrokovanu štetu. Smatrajući da je normirajući kao u članu 89. Zakona ostao u okviru svojih ovlaštenja, zakonodavac ističe da nije u nadležnosti Suda da cijeni da li je predmetno zakonsko rješenje ujedno i najbolje za uređenje predmetne oblasti, te predlaže neprihvatanje inicijative.

Članom 89. Zakona o sudovima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 37/12, 44/15 i 100/17) propisano je da Republika Srpska odgovara za štetu koju u vršenju službe učine radnici suda fizičkim ili pravnim licima svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

Ustavom Republike Srpske utvrđeno je da se ustavno uređenje Republike temelji na vladavini prava (član 5. stav 1. alineja 4), da svako ima pravo na naknadu štete koju mu nezakonitim ili nepravilnim radom nanose službeno lice ili državni organ, odnosno organizacija koja vrši javna ovlaštenja (član 17) i da Republika uređuje i osigurava, između ostalog, i obligacione odnose (tačka 6. člana 68, koji je zamijenjen Amandmanom XXXII. na Ustav).

Sud je, isto tako, imao u vidu da je članom 68. stav 2. Zakona propisano da su radnici suda, u smislu ovog zakona, sva zaposlena lica osim sudija.

Imajući u vidu navedeno, Sud je utvrdio da je, saglasno članu 17. Ustava, zakonodavac osporenim odredbom člana 89. Zakona utvrdio odgovornost Republike za nezakonit ili nepravilan rad radnika suda, ne tražeći, pritom, njihovo skrivljeno ponašanje. Objektivna odgovornost

Republike za nezakonito ili nepravilno postupanje u službi zasnovana je na činjenici da Republika, između ostalog, djeluje i putem ovih lica, zbog čega joj se pripisuju njihove radnje.

Kako je osporenim članom 89. Zakona utvrđena odgovornost Republike za štetu pričinjenu trećim licima nezakonitim i nepravilnim postupanjem, isključivo, radnika suda, a da je zakonodavac napravio jasnu razliku između sudija i ostalih radnika suda (član 68. stav 2. Zakona), Sud je utvrdio da se navodi iz inicijative, prema kojima je osporenim odredbom Zakona utvrđena odgovornost Republike za štetu pričinjenu nepravilnim i nezakonitim radom nosilaca pravosudnih funkcija, ne mogu dovesti u vezu sa osporenim propisivanjem, te su, u ovom smislu, neosnovani.

S obzirom na prirodu odluke u ovoj pravnoj stvari, Sud je utvrdio da navodi davaoca inicijative o nesaglasnosti ove odredbe Zakona sa Konvencijom i njenim protokolima i drugim u inicijativi pobrojanim dokumentima

međunarodnog karaktera nisu od ustavnopravnog značaja.

S obzirom na to da je u toku prethodnog postupka pravno stanje potpuno utvrđeno, te da prikupljeni podaci pružaju pouzdan osnov za odlučivanje, Sud je, na osnovu člana 40. stav 5. Zakona o Ustavnom sudu Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 104/11 i 92/12), u ovom predmetu odlučio bez donošenja rješenja o pokretanju postupka.

Na osnovu izloženog, Sud je odlučio kao u izreci ovog rješenja.

Ovo rješenje Ustavni sud je donio u sastavu: predsjednik Suda mr. Džerard Selman i sudije: Milenko Arapović, Vojin Bojanić, Amor Bukić, Zlatko Kulenović, prof. dr. Duško Medić, Irena Mojović, prof. dr. Marko Rajčević i akademik prof. dr. Snežana Savić.

Broj: U-107/17
31. oktobra 2018. godine
Banjaluka

Predsjednik
Ustavnog suda,
Mr. **Džerard Selman**, s.r.

SADRŽAJ

VLADA REPUBLIKE SRPSKE

1988	Odluka o odobravanju sredstava za socijalno zbrinjavanje radnika, broj: 04/1-012-2-2879/18.....	1
1989	Odluka o davanju saglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ministarstvu za ekonomske odnose i regionalnu saradnju.....	1
1990	Rješenje broj: 04/1-012-2-2889/18.....	1
1991	Rješenje broj: 04/1-012-2-2888/18.....	2
	Rješenje o razrješenju vršioca dužnosti zamjenika direktora Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo.....	2
	Rješenje o razrješenju pomoćnika direktora Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo.....	2
	Rješenje o razrješenju dužnosti vršioca dužnosti direktora Javne ustanove Službeni glasnik Republike Srpske, Banja Luka.....	3
	Rješenje o imenovanju vršioca dužnosti direktora Javne ustanove Službeni glasnik Republike Srpske, Banja Luka.....	3

MINISTARSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE

1992	Pravilnik o mjerilima za ostvarivanje i finansiranje programa međunarodne naučnoistraživačke saradnje.....	3
------	--	---

MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE

1993	Pravilnik o sadržaju Bezbjednosno-tehničkog lista.....	6
------	--	---

USTAVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE

	Odluka broj: U-3/16.....	17
	Odluka broj: U-47/17.....	19
	Odluka broj: U-62/17.....	21
	Odluka broj: U-69/17.....	23
	Odluka broj: U-101/17.....	25
	Odluka broj: U-104/17.....	26
	Rješenje broj: U-46/17.....	28
	Rješenje broj: U-97/17.....	30
	Rješenje broj: U-107/17.....	31

OGLASNI DIO.....	16 strana
------------------	-----------

